

ལེ་ལུ་བཞི་པ། བཅོན་བྱེད་བོད་མིའི་སློབ་འདུགས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་
གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་རི་སྤེལ་སྒྲོར།

དང་པོ། བོད་ནང་གི་རྩ་དྲག་གནས་སྐྱངས་ཐད་བཀའ་སྤྱི་
ཐུན་མོང་གི་བསྐྱགས་གཏམ།

༢༡། བོད་ནང་གི་ལོ་༡༠༠༥ ལོར་ས་བྱི་ཞི་ཆོས་ཆེན་མོ་བྱང་བ་ནས་བཟུང་གནས་སྐྱངས་རི་ཞན་རི་
སྤྱག་ཏུ་ཕྱིན་ ཡོད། ལྷག་པར་འདི་ལོ་ཕྱི་ལྷ་ ༩ ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཅོན་བཟུང་དབང་བསྐྱར་འོག་
དྲག་གཞོན་གྱི་སྤྱིད་བྱས་རྒྱན་འཛིན་ལག་བསྟར་མཉམ་བྱས་པར་བརྟེན་བཟོད་ཐབས་བྲལ་ཏེ་རྒྱ་
གཞུང་ལ་ངོ་ཆོས་ཆེད་བོད་མི་གཞོན་སྐྱེས་ཆོས་རང་ལུས་ཞུགས་འབུལ་གནང་བའི་གནས་ཚུལ་རི་
མང་རི་མང་དུ་ཐོན་བཞིན་ཡོད།

བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆོས་ལུ་སྤྱག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དེ་རིགས་མ་སྤེལ་ཐབས་ མེད་ཆགས་
པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི་ད་ལྟ་བོད་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམ་བསྐྱགས་དང་རིག་གཞུང་ཅ་གཏོར། དཔལ་
འབྱོར་དབྱེ་འབྱེད། ཁོར་ལུག་གཏོར་བཞིག་ སོགས་ཀྱི་སྤྱིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ཡིན།

བོད་ནང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱགས་གཏོར་མཁན་གྱི་བོད་མི་གཞོན་སྐྱེས་བདུན་ཡོད་ཁོངས་
བོད་བྱང་ཤར་རྩ་བ་ཀྱི་དཔོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རང་ལོ་ ༡༡ སོན་པ་ཐུན་ཆོགས་ལགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་
༡༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༤ ཉིན་དང་། བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཉ་མཆོ་དཔོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རང་ལོ་ ༡༩ སོན་
པ་ཆོ་དབང་རྟོག་བྱ་ལགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་སོ་སོར་རང་ལུས་མེར་བསྐྱགས་

པོད་མིའི་སྒྲིག་འདུགས་ཀྱིས་གཞིས་བཞུགས་པོད་རིགས་སྟུན་ཟླ་ཚོར་སྐབ་སྟོར་དང་གཏུང་
སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་བྱ་ཆེད་ཕྱི་ལོ་༡༩༡༡ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༩ རེས་གཟའ་ལྷག་པ་ཉིན་མཆོད་འབུལ་སྟོན་
ལམ་དང་། ཉིན་གཅིག་རིང་བས་བཅད་རོ་ཚོལ་གྱི་ལས་འབུལ་ཞིག་གོ་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པར་བརྟེན།
འཛམ་གླིང་ས་ཕྱོགས་གང་སར་གནས་པའི་པོད་རིགས་སྤྱི་དང་པོད་དོན་སྐབ་སྟོར་བ་ཚོས་ཉིན་བརྒྱ
དུས་གཅིག་ཏུ་ལས་འབུལ་དེར་མཉམ་ཞུགས་གནང་རོགས་ཞེས་ཅེ་འདུན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

(355)

གཉིས་པ། དབུས་བཅན་བྱེད་མིའི་སྒྲིག་འདུགས་ཀྱི་བསྐྱགས་གཏམ།

--- རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་བར་བཀའ་སློན་གྱི་པའི་བསྐྱགས་གཏམ།

༡༩༥༡ ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༡ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༩ དང་ ༡༩ ཉིན་རྒྱ་རིགས་ཆོས་དབྱིད་གསར་དུས་སྟོན་ནམ། ལོ་གསར་གྱི་དགའ་སྟོན་ལ་རོལ་བཞིན་པའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་བྲག་འགོ་དང་། ར་བ། རྒྱལ་རོང་། གསེར་རྟ་སོགས་སུ་བོད་མི་བརྒྱ་ཡག་བཟུལ་བས་ཞི་བའི་སློན་ནས་སོ་སོའི་གཞི་རིམ་ཐོབ་ཐང་ཁག་ཚྭ་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་སྒྲེལ་བར། ཉིན་རྟོག་མི་སྣས་མང་ཆོགས་ཐོག་མེ་མདའ་བརྒྱབས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ཏེ་མི་དྲུག་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་འདས་སུ་བཏང་བ་དང་། དུག་ཅུ་ལྟག་ལ་ཆས་སྟོན་ཆབས་ཆེན་ཕོག་འདུག

ཡང་སྤྱིར་རྗེ་མེད་པའི་དྲག་སྦྱོད་འདི་རིགས་དང་། འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སློན་ནས་བོད་མིར་དྲག་གཞོན་གྱི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ། བྱད་པར་ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༡ ལོའི་ཞི་བའི་ཁྱེན་ལངས་ཆེན་མོ་ནས་བཟུང་བོད་མིའི་སེམས་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཞི་འཁོན་རྗེ་ཆེར་སོང་ཡོད།

བོད་བཅན་བཟུང་བྱས་པ་ནས་བཟུང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་ལུལ་བསྐྱན་རྒྱུའི་ཁ་ལུང་བཤད་ཀྱང་། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། བོད་མིའི་གཞི་རྒྱའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བརྒལ་བཞིག་བོད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ལ་གཏོར་སྟོན། བོད་མིའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ཙུ་བསྐྱག་གཏོར་བཞིན་པ་དང་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་ཉར་རྒྱུར་དམ་དྲག་དཔལ་འབྱོར་དབྱེ་འབྱེད། བོད་ས་ཡོངས་སུ་དམ་དྲག་དང་། ཐ་ན་ཕྱི་རྒྱལ་མི་སྣ་འབྱུལ་བཅུད་བྱེད་རྒྱུར་ཡང་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད། མདོར་ན་ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་ཡོངས་གྲགས་མ་བྱས་པའི་དྲག་པོའི་སྤྲོས་གཞི་འོག་ཚུད་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འགོ་བྱེད་ཆོས་ཞི་བའི་སློན་ནས་བོད་མི་ཁྱེན་ལངས་བྱེད་མཁན་རྣམས་དང་། རང་ལུས་མེར་བསྐྱོགས་གཏོར་མཁན་ཆོའི་འབོད་སྒྲར་ཐུགས་སྤང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན། དྲག་གཞོན་དང་བསད་རུང་གི་ལམ་ནས་བོད་ནང་བརྟན་སྡོད་དང་། བོད་མིའི་དངོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་ནམ་ཡང་བསལ་ཐབས་མེད་ཅིང་། བོད་དོན་འགྲིག་ཆགས་དང་། ཞི་བདེ་སྡོད་འཇགས་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཉག་གཅིག་སྟེ། བོད་མིའི་གཞི་རྒྱའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་བཀྱར་དང་། གྲོས་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་ཡོང་

བ་བྱེད་དགོས། གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱུ་དང་
ཆོ་ཆོད་སེམས་བརྟན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་
མིར་འདི་འདྲའི་དྲག་གཞོན་བྱས་པ་ནམ་
ཡང་ངོས་ལེན་ཐུབ་ཐབས་མེད། རྒྱ་རིགས་
ཐེ་བའི་འཛམ་གླིང་མི་མང་ཡོངས་ཀྱིས་
བྱེད་བབ་འདི་རིགས་ལ་ཐུགས་ཆེན་པོའི་
སློན་སྒྲུབ་བྱེད་གནང་དགོས།

རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་མི་ཚོར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་། བོད་མིའི་གཞི་རྒྱུ་
ཐོབ་ཐང་སྤངས་སྤྱོད་བྱེད་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནང་བའི་འབོད་སྒྲུལ་ཁྱུ་ཁྱུ་ཡིན། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་
དང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཉེ་ཞིག་ཞིབ་ཆེད་ཞིབ་འཇུག་མི་
སྣ་དང་། གསར་འགོད་མི་སྣ་འགོ་བསྐྱེད་ཚོག་པའི་རེ་འདུན་ཁྱུ་ཁྱུ་ཡིན། བེ་ཅིང་གི་འགོ་བྲིད་ཚོས་ཤེས་
དགོས་པར་སོ་སོའི་ “བྱིས་ཆང་གི་མི” དམར་བསད་འདི་ལྟར་བཏང་བ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་དང་རྒྱ་ནག་
རང་གི་བྲིམས་དང་ཡང་འགལ་བ་ཆགས་ཡོད། བྱེད་བབ་འདི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་རྒྱ་ནག་གི་
བཟང་སྤྱོད་ལ་སྤར་བས་དྲོགས་པ་ཆེ་བྱེད་དང་། ཆ་འཛིག་འཐོབ་པར་འགོག་རྒྱུ་བཟོས་ཡོད།

གཞིས་བཅུགས་བོད་རིགས་སྤྱན་རླབས་པར་ཁྱུ་ཁྱུ་ཞིང་ཆོའི་འབོད་སྒྲུལ་དང་ཆོས་གསལ་པོ་གོ་
ཉོགས་བྱུང་། ཞིང་ཆོའི་སྒོས་བཏང་ནམ་ཡང་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགོ་བ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། ཞིང་ཆོའི་བདེ་དོན་
བསྐྱབ་རྒྱུ་དེ་དུས་ཉུག་ཏུ་དེ་ཆོའི་སེམས་ནང་ཡོད་ཐུས་ཡིན། དེ་མཆུངས་ཏུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱིས་ཉེན་
ཆབས་ཆེ་བའི་ལས་འགུལ་རིགས་མ་སྤེལ་བའི་འབོད་སྒྲུལ་ཁྱུ་ཁྱུ་ཡིན། ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༡ ཉིན་བོད་
ཀྱི་ལོ་གསར་འཁེལ་གྱི་ཡོད་སྐབས་བོད་མི་ཚོས་ཆོས་ཕྱོགས་དང་སློལ་རྒྱུན་གྱི་བྱེད་སློལ་མ་གཏོགས་
རྒྱས་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་སྟོན་རིགས་མ་གནང་བའི་འབོད་སྒྲུལ་ཁྱུ་ཁྱུ་ཡིན།

ད་ཆོས་གཞིས་བཅུགས་བོད་མིར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཁྱུ་ཆེད་ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡ རེས་
གཟའ་ལྷག་པའི་ཉིན་བོད་མི་དང་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་བ་ཆོས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་ལས་འགུལ་སྤེལ་
གནང་ཡོང་བའི་འབོད་སྒྲུལ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། བོད་མི་ཉམ་ཆུང་ཆོའི་ཐོག་འདི་འདྲའི་དྲག་གཞོན་དང་བསད་
རྒྱུ་བྱས་པ་ངོས་ལེན་ཐུབ་ཐབས་མེད་པའི་བརྒྱུད་ལན་གསལ་པོ་ཞིག་སྤྱོད་དགོས། ཆང་མས་ཞི་བའི་སློ་
ནས་ཡུལ་བྲིམས་དང་མི་འགལ་བ། ཆེ་མཐོང་ལྡན་པའི་སློ་ནས་ལས་འགུལ་ནང་མཉམ་ཁྱུགས་གནང་
བའི་འབོད་སྒྲུལ་ཁྱུ་གི་ཡོད།

གསུམ་པ། བཀའ་བྱུར་གྱི་རྟེན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ནིའུ་ཡོག་ཏུ་བོད་ནང་གི་ཇ་ཏྲག་
གནས་སྐྱངས་ངོ་སྤྱོད་གནང་བཞིན་པ།

༢༡། གྱི་རྟེན་པོ་ཆེ་མཆོག་པའི་དགོན་བདག་བཀའ་བྱུར་གྱི་རྟེན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དང་སྐབས་ཨ་རིའི་
གྲོང་ཁྱིམ་ནིའུ་ཡོག་ནང་མདོ་སྐད་རྩ་བ་ཁུལ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་བོད་ནང་གི་ཇ་ཏྲག་གནས་སྐྱངས་
དང་། བོད་ནང་གི་བོད་མི་རྣམས་ཏུ་ཐུག་ནས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱོན་གྱི་ལམ་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་
བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ལ་ངོ་མྱོལ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བསྟུན་མར་བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་
གང་ལ་ཐུག་ཡོད་མེད་སྒྲོར་ངོ་སྤྱོད་གནང་བཞིན་ཡོད།

གྱི་རྟེན་པོ་ཆེ་མཆོག་ད་ལམ་བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར་བྱི་ཆེ་ ༡༡ ཆོས་ཤར་ལ་ཨ་རིའི་
རྒྱལ་ས་ལ་ཤིང་ཀོན་དུ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་ཞིང་། དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་གི་གཞོན་ནུ་
འདེགས་འོག་ཨ་རི་གཞུང་དང་། བོད་ཆོག་གྱི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་མངལ་འཕྲད་ཀྱིས་ཨ་མདོ་རྩ་བ་
ཁུལ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་བོད་ནང་གི་ཇ་ཏྲག་གནས་སྐྱངས་ངོ་སྤྱོད་གནང་སྟོལ་གྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ ༥
ཉིན་ཨ་རིའི་གྲོང་ཁྱིམ་ནིའུ་ཡོག་ཏུ་ཕེབས།

ཨ་རིའི་སྐྱེ་ཁམས་དོན་གཅོད་ཁང་གིས་གོ་སྐྱོན་འོག་བྱི་ཆེས་ ༡༠ ཉིན་ས་གནས་བོད་རིགས་སྤྱི་
མཐུན་ཆོག་པ་དང་། ས་གནས་གཞོན་ནུ་ལྟན་ཆོག་ས། ས་གནས་བྱུང་མེད་ལྟན་ཆོག་སོགས་ཨ་
རིའི་གྲོང་ཁྱིམ་ནིའུ་ཡོག་ནང་ཡོད་པའི་ཆོག་སྤྱོད་ཁག་ ༡༤ ཡི་རྒྱུན་ལས་དང་སྐྱེ་ཁམས་མི་བྱངས་ ༥༠
ཅམ་ལ་མངལ་འཕྲད་གནང་། ཐོག་མར་སྐྱེ་ཁམས་དོན་གཅོད་སྟོལ་བཟང་སྟན་གྲགས་ལགས་ཀྱིས་གཞུང་
འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོག་ས་པ་ཁག་དང་། སྤྱི་ཐུག་ཁག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་འཛོམས་པའི་གོ་
སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་གསུངས་དོན། ད་ལམ་དཔལ་ལྷན་བཀའ་སྒྲོན་ཁྱིམ་པ་མཁས་དབང་སྟོལ་བཟང་

སེང་གི་མཆོག་དང་། བཀའ་བྱུང་གི་རྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཨ་རི་གཞུང་དང་། གྲོས་ཆོག་སྐུ་
 དེ་བཞིན་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ནམས་ལ་ཨ་མདོ་རྫོང་བ་བྱུང་གཅི་བོར་གྱུར་བའི་ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་དཀའ་
 འཕེལ་ནམས་སྟོན་སེང་གནད་བའི་སྒྲོར་དང་། ཨ་རི་གཞུང་དང་གྲོས་ཆོག་སྐུ་ནས་ཀྱང་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་
 ལྷན་པོ་ལ་གསུམ་བཞེས་གཟབ་ནན་དང་། ལྷག་སྟེ་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་གནད་ཡོད་སྒྲོར། དེ་རིང་ཆོག་སྐུ་
 གྱིད་ཁག་ཡོང་རྒྱུ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་དང་སྒྲུབ་ཆེན་ནམས་གི་རྟེ་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་ལ་འཕྲད་ཀྱི་དུས་ཆོད་ཆེད་
 དུ་བཟོ་དགོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱ་མཆོན་བཅས་ཅོ་སྒྲོན་མདོར་བསྟུན་གནད་། དེ་རྗེས་གི་རྟེ་རིན་པོ་ཆེ་
 མཆོག་གིས་ཆོག་སྐུ་གྱིད་ཁག་གི་རྒྱུན་ལས་སྒྲུབ་ཆེན་ནམས་ལ།

༡༽ ཨ་མདོ་རྫ་བའི་ཁྱལ་དུ་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྲིད་བྱས་ལ་ངོ་མྱོལ་བྱེད་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གཙོ་བོ་ནི། བོད་ནང་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་དབང་ཤུགས་སླེབས་པ་ནས་བཟུང་
མི་ཐོག་གསུམ་རིང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ནམས་མ་བཟོད་པར་ཁྱུ་ཤུག་ནས་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་སྐོར་
དང་།

༡༥ དེ་བཞིན་མི་ཞིག་གི་ལུས་པོའི་སྒྲག་ཐོན་ས་གཅིག་ནས་ཐོན་དགོས་པ་ལྟར་ཨ་མ་དོ་ར་བ་བྱུང་ནས་
ཐོན་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། དོན་དུ་ཐོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མ་བཟོད་པའི་སྒྲག་བསྐྱལ་ཡོད་པ་གཅིག་གྱུར་
ཡིན་པའི་སྐོར།

༡༩ བོད་ནང་ང་ཉལ་གནས་ཚུལ་བྱུང་བའི་སྐབས་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་གནས་ཡུལ་ས་གནས་ཆང་མས་གཞིས་ལུས་སྤྱན་རླབ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེའི་ལས་འགུལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་གནང་གི་ཡོད་པ་ལྟར། ཨ་རིར་བཞུགས་མཁན་བོད་མི་ཆོས་ཀྱང་ལས་འགུལ་གང་ལེགས་གནང་འདུག་པར་བསྐྱགས་བརྗོད་དང་འབྲེལ་ད་དུང་སྒྲ་མཐུད་ནས་རྒྱ་སྐྱོར་གནང་རྒྱ་གལ་ཆེ་ཡིན་པའི་སྐོར།

༤། བྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ནས་ད་ལྟའི་བར་གྱི་གི་རྟེ་དགོན་པའི་གནས་སྐབས་སྒོར།

༥༥ ཡ་མི་རི་ཁ་དང་ལྷག་པར་ནི་འུ་ཡོག་གོང་ཁྱི་ནི་གནད་འགག་ཆེ་བའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡིན་སྟབས།
ལས་འགུལ་གྱི་རྒྱས་པ་མ་ཉམས་པར་སྟ་མཐུད་གནས་དགོས་སྟེ་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་སོགས་འགྲེལ་
བརྗོད་ཞིབ་ཤུག་གནང་ཡོད།

ཟ࿳་ཆེས་ ༩ དང་ ༡༠ ཉིན་གྲོང་ཁྱེར་ནི་ཁུ་ཡོག་ནང་ཡོད་པའི་(NTDTV) ཞེས་པའི་རྒྱ་སྐད་
 བརྒན་འཕྲིན་ཁང་དང་། (Epoch Times) ཞེས་པའི་རྒྱ་ཡིག་ཆགས་པར་ཁང་གི་ཡིན་སྐད་སྟེ་ཆོན་
 རྒྱ་གསར་འགོད་པའི་བཅར་འདྲིར་དང་ལེན་གནང་། སྐབས་དེར་གཙོ་བོ་མདོ་སྐད་རྒྱ་བས་གཙོས་

ཁམས་རྟུ་དང་དཀར་མཛེས་ཁུལ་དུ་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་བའི་དོན་རྒྱུ་བསྐྱེད་མར་བྱང་བའི་
རྒྱུ་ཅ་གང་ལ་ཐུག་གི་ཡོད་མེད་སྒྲོར་དང་། གསར་འགོད་པས་དེ་བ་ཁྱས་དོན་ལྟར་ཨ་མ་དོ་ར་བ་ཁུལ་
དུ་གནས་ཚུལ་འདི་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཡོང་དགོས་པའི་མི་ཐོག་གསུམ་གྱི་སྤྲ་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚན། རང་ལུས་མེར་
སྲིག་བཏང་བ་དེ་གཞན་ལ་འཆེ་བའི་ལས་ཡིན་མིན་གཙོ་བོ་ཀུན་སྒྲོང་ལ་རག་ལུས་ཡོད་པའི་སྒྲོར། རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་དེང་སང་གི་རྟེ་དགོན་པར་སྤར་བཞིན་དག་གཞོན་གྱི་བྱ་ཐབས་འཛིན་བཞིན་ཡོད་
པ་མ་ཟད། དངོས་དོན་མིན་པའི་དེལ་བསྐྱགས་རྩན་མ་བྱས་ནས་མི་དམངས་རྣམས་མགོ་བོ་འཁྱུལ་དུ་
འཇུག་གི་ཡོད་པའི་སྒྲོར་སོགས་ལན་འདེབས་གནང་།

བཅར་འདྲིའི་སྐབས་དོན་ཁང་གི་ལ་ཁྱེན་ཨ་མི་རི་ཁའི་འབྲེལ་མཐུད་པ་དྲུང་འཕར་ཆོ་དབང་
ཐུན་ཆོགས་ལགས་དང་། རྒྱ་རིགས་འབྲེལ་མཐུད་པས་གསུང་རྒྱུར་དུ་ཕེབས། མི་ནི་སྤྱད་ཏར་ས་གནས་
བོད་རིགས་ཀྱི་མཐུན་ཆོགས་པས་གདན་ཁྱུ་གནང་དོན་བཞིན་ཕྱི་ཆེས་ ༡༢ ཉིན་ཁུལ་དེའི་བོད་མི་ ༣༠༠
ཙམ་ལ་གོང་བཞིན་གནས་ཚུལ་ངོ་སྤྱོད་གནང་ཡོད། ལྷག་པར་ཉིན་ཤས་ནི་དུ་ཡོག་དུ་བཞུགས་རིང་དོན་
ཁང་གིས་གོ་སྒྲིག་ཁྱུས་པ་ལྟར་ཕྱི་ཆེས་ ༡༤ ཉིན་གྲོང་ཁྱེར་ནི་དུ་ཡོག་ནང་ཡོད་པའི་རྒྱ་རིགས་ཤེས་ཡོན་
ཅན་དང་། ཚུམ་པ་པོ། དམངས་གཙོ་དོན་གཉེར་བ། རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཕེབས་པའི་ཤེས་ཡོན་
ཅན་བཅས་ཁྱོད་རྒྱ་རིགས་ ༤༠ ལྷག་ཙམ་གྱི་ལྷན་དུ་སྡེ་ལེན་འདུ་འཛོམས་གནང་བ་དང་། སྐབས་དེར་
ཡང་ར་བ་ཁུལ་གྱི་སྤྲ་ཕྱིའི་གནས་སྤངས་ངོ་སྤྱོད། དེ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་འབྲེལ་མིན་གྱི་མི་སྡེའི་ལྷན་དུ་
སྒྲོན་ལམ་འཆོགས་པ་སོགས་ལས་རིམ་དུ་མ་ཞིག་སྤེལ་ཡོད།

གནས་ཚུལ་བསྟན་མར་བྱང་
བའི་རྒྱ་ཁྱེད་གཙོ་བོ་གང་ལ་
ཐུག་ཡོད་མེད་སོགས་ལྷ་ཁྱའི་
གནས་ཚུལ་ཞིབ་པར་རོ་སྤྱོད་
གནང་བར། The Guard-
ian དང་། The Finan-
cial Times, Wall Street
Journal, BBC News,

South China Morning Post,
The New York Times – Asia
Pacific, The New York Times
– NYC བཅས་གསར་ཤོག་དང་དྲ་རྒྱ་
ཁག་གིས་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱས་འདུག
Human Rights in China ཞེས་
པ་རྒྱ་ནག་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
རྟོག་ཞིབ་ཆོགས་པའི་འགན་འཁུར་རྒྱུ་

རིགས་ལྷན་ཤུལ་རེན་ཏུ་ཁྱིམ་ཁོང་ཆོགས་པས་རྒྱ་ནག་ནང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་ཁང་ཆེ་
ཁག་གི་གསར་འགོད་པ་དང་མཉམ་དུ་བརྟན་འཕྲིན་དྲ་ལམ་བརྒྱུད་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གནས་
ཚུལ་དོ་སྣང་བྱས་པ་དང་རེས་ཐངས་དང་པོ་ཡིན་ཞེས་དོན་ཁང་ལ་གསུངས་ཡོད།

བཀའ་བྱུང་གི་རྟེན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་རྒྱབ་རྒྱ་རིགས་རང་དབང་གི་ཚུལ་པ་པོ་
ལི་ཅང་ལིན་གྱི་དམིགས་བསལ་བཅར་འཁྲིལ་དང་ལེན་གནང་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཅམ་ནས་ ༢༠༠༤ བར་
གྱི་མདོ་སྐད་རྩ་བ་ཁུལ་གྱི་གཙོ་སྟེ། གི་རྟེན་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ནས་
འདི་ལོ་ཕྱི་ཟླ་ ༩ བར་གྱི་གནས་སྤངས། ལྷག་པར་དུ་འདི་ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ནས་ད་ལྟོ་བར་གྱི་གནས་སྤངས་
ཞིབ་པར་དོ་སྣང་གནང་ཞིང་། ཡིག་འབྲུ་ལྟ་སྟངས་ཅམ་གྱི་བཅར་འཁྲིལ་ཚུལ་ཡིག་ཅིག་གང་མཉམ་གསུལ་རྒྱ་
ཡིག་གི་དུས་དེབ་དང་། དྲ་རྒྱ་ཆེ་ཁག་ནང་འདོན་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་རེད། གི་རྟེན་པོ་ཆེས་རྒྱ་ནག་
ནང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་ཁང་ཆེ་ཁག་གི་གསར་འགོད་པ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་དེ་བཞིན་ལེན་གནང་
སྐབས་ཁོང་ཆོས་བོད་དོན་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་པའི་ནམ་པ་གསལ་པོ་ཡོད་པ་དང་། དྲ་ལམ་གྱི་སྤེལ་སྟེགས་
འདི་བརྒྱུད་རྒྱ་མི་རིགས་ཆོས་གནས་ཚུལ་དངོས་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་རྒྱུ་གོ་སྐབས་ཡག་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་
ཐུབ་ཡོད་པའི་དོན་འཁུར་གནང་ཡོད། གི་རྟེན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནི་བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར་ཕྱི་
ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ཤར་ལ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ལ་ཤིང་ཁོན་དུ་ཨ་རི་གཞུང་དང་། ཁྱོས་ཆོགས་ཀྱི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་
ཆོར་ཨ་མདོ་རྩ་བ་ཁུལ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་བོད་ནང་གི་རྩ་བ་གནས་སྤངས་དོ་སྣང་གནང་སྟེ་ཁག་
གྲུབ་རྒྱུ་ཨ་རིའི་གྲོང་ཁྱེར་ནི་ལུ་ཡོ་ལུ་ཐེབས་ཡོད།

ལྷ་པ། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཁོ་མ་ལེན་ཁོ་སི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་དུ་བོད་
དོན་ཉན་ཞིབ་སྐྱབས་བཀའ་ལློན་ཁྲི་པ་དང་བཀའ་བླར་གཉི་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ནང་
གི་ཇ་དྲག་གནས་སྤངས་གསལ་བཤད་གནང་བ།

༢༣། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༡ ཆེས་ ༩ རེས་གཟའ་ཕུར་བུའི་ཉིན། ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་མཐིང་ཁོན་དུ་ཉེན་གཞི་
བྱས་པའི་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཁོ་མ་ལེན་ཁོ་སི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་ (Tom Lantos Hu-
man Rights Commission) དུ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཉན་ཞིབ་ཀྱི་གོ་སྐབས་གནང་
བ་དེར། བོད་མིའི་སློབ་འཛུགས་ཀྱི་བཀའ་ལློན་ཁྲི་པ་སློབ་བཟང་སང་གེ་མཆོག་དང་བཀའ་བླར་གཉི་རིན་
པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བོད་མིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་འཕྲད་བཞིན་པའི་དཀའ་ངལ་དང་ཨ་རིའི་གཞུང་
གིས་བོད་མི་ཆོར་རྒྱུ་གནད་བར་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་སྤྲོད་ཐག་པ་ནས་ཨ་རི་གཞུང་
མང་གཉིས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་མདོ་སྤང་རྩ་བ་གཉི་དགོན་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་
བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཆོས་བྱེད་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་
ནང་དུ་ཆོས་དད་རང་དབང་ཐོག་
དམ་བསྐྱབས་ཅན་གྱི་སྤྱི་དབྱུས་
ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པར་བརྟེན།
ད་བར་བོད་མི་སྤྱི་ལོར་བཅུས་རང་
ལུས་མེར་སྲེག་བྱེད་སྤྱོད་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་འཛིན་བཞིན་པའི་དམ་

བསྒྲགས་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་དེར་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱས་ཡོད་སྟོར་སོགས་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་ཉན་ཞིབ་དེའི་སྐབས་ཐོག་མར་བཀའ་བློ་མཆོག་གིས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཆོགས་ཀྱི་ཁོ་མ་ལེན་ཁོ་སི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ཟུར་པ་ཁོ་མ་ལེན་ཁོ་སི་ Tom Lantos དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡགོང་ས་ཡུལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བོད་མི་ཚོར་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེའི་ཐོག་སེམས་ཐག་ཏུ་ཅང་ཉེ་པོ་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་མི་ཚོའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྒྱལ་སྟོར་གནང་བར་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་ཡོད། ཕྱགས་མཚུངས་བཀའ་བློ་མཆོག་གིས་བོད་མིའི་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་ཐོག་གསལ་བཤད་ཀྱང་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་སྐབས་དེར་བཀའ་བླུ་ར་གཉི་རེན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བོད་ནང་བཅོམ་འདྲུལ་བྱས་པ་ནས་བཟུང་བོད་མི་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་བོད་མདོ་སྐད་རྩ་བའི་ཁྲལ་དུ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་དམར་དམག་རྒྱང་བསྐྱོད་ཆེན་མོའི་སྐབས་རྩ་བའི་ཁྲལ་དུ་སླེབས་

ཏེ་བོད་མིའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གཏོར་བཤིག་བཏང་བ་མ་ཟད། བོད་མི་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་བོད་མིའི་སེམས་ནང་མ་ཁ་ཁ་ཆེན་པོ་བཙོས་ཡོད། དེ་རྗེས་རྩ་བའི་ཁྲལ་དུ་བྱེ་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་དམངས་གཙོ་བཙོས་བསྐྱར་བེར་བ་དང་བྱེ་ལོ་ ༡༩༦༦

ལོར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་སྐབས་རྩ་བའི་ཁྲལ་དུ་བོད་མི་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་བ་དང་ཕྱ་གེས་ཤི་བ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཚད་མེད་སྤྱད་དེ་མ་ཁ་གཉིས་པ་དེ་བཙོས་ཡོད།

དེ་རྗེས་བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྩ་བའི་ཁྲལ་དུ་རྒྱལ་གཅེས་ཚོས་གཅེས་ཀྱི་སློབ་གསོ་བེར་བའི་ལས་འགུལ་སླེལ་ཏེ་དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་ཚོས་དད་རང་དབང་ལ་ཕྱིས་མེད་རྟོག་རྩལ་བཏང་བའི་བྱ་སྤྱོད་སླེལ་བར་བརྟེན། བོད་མི་ཚོའི་སེམས་ནང་མ་ཁ་གསུམ་པ་དེ་བཙོས་ཡོད་སྟོར་སོགས་ཀྱི་གསལ་བཤད་གནང་། ཕྱགས་མཚུངས་འདི་ལོ་བྱེ་ལོ་སྐབས་པ་ནས་རྩ་བའི་གཉི་དགོན་པའི་

དགེ་འདུན་པ་ཐུན་ཚོགས་ལགས་དང་རྟུ་ཉ་མཆོ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཆེ་དབང་ལྷོ་ལགས།
ཀེ་རྟེ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་སློ་བཟང་སྐལ་བཟང་ལགས་དང་། སློ་བཟང་དགོན་མཆོག་ལགས། སྐལ་
བཟང་དབང་ཐུག་ལགས། དེ་བཞིན་དེ་ལྟ་ཀེ་རྟེ་དགོན་པར་ཆོས་བཞུགས་གནང་ཆུང་མཁན་མི་སྐྱ་
ཆོས་འཕེལ་ལགས་དང་། མཁའ་དབྱིངས་ལགས། ལོ་བྱ་དག་འདུལ་ལགས། དཀར་མཛེས་སྒྲ་བ་ཆེ་
རིང་ལགས། རྟུ་བཅུན་དགོན་དགའ་ལྡན་བྲག་དཀར་ཆོས་སྤིང་གི་བཅུན་མ་བསྟན་འཛིན་དབང་མོ་
ལགས། སོགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བྱང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་སྤོལ་བྱས་ཡོད་སྟེ་སོགས་ཞིབ་
ཕྲ་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

དྲུག་པ། ལྷགས་ཡོས་ལོའི་བོད་ནང་གི་རྩ་དྲག་གནས་སྐྱངས་ལ་གཏང་སེམས་མཉམ་
བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་རྒྱུའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས།

༢༡། །གཞིས་ཁྱེས་གཉིས་སུ་གནས་འཁོད་རང་རིགས་སྤྱན་རླུང་ཡོངས་ལ་ཆུ་འབྲུག་ལོའི་གནས་ལོ་
གསར་ཆོས་ལ་འཆམས་འདྲི་ཞུ་བ་དང་སྒྲགས་སྐབས་དོན། བོད་ལྷགས་ཡོས་ལོའི་ནང་རྩ་བ་དང་།
རྟུ་ཆབ་མདོ། དཀར་མཛེས། མགོ་ལོག་དར་ལག་བཅས་སུ་རང་རིགས་སྤྱི་ལོ་མོ་ ༡༦ གིས་རང་
ལུས་ཞུགས་འབུལ་གནང་སྟེ། ལོ་རྒྱུ་ ༡༡ སྤྱི་ལོ་མོ་ལོ་ལོ་དང་། རང་རིགས་ ༩ རང་ལུས་ཞུགས་
འབུལ་གནང་རྗེས་གནས་སྐྱངས་དེ་ཆགས་ཤེས་རྟོགས་མེད་པར་གྱུར་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་རང་ལུས་
ཞུགས་འབུལ་གནང་མཁན་གྱི་བཀའ་སྤྱོད་ལགས་ཀྱི་འཆི་གསོན་གནས་སྐྱངས་ཀྱང་ དེ་ཡིན་ཆ་མི་འཆལ་
བ་ཆགས་ཡོད།

ཉེ་ཆར་རྒྱ་ནག་གི་དབྱིད་གསར་དུས་ཆེན་སྐབས། རྒྱ་གཞུང་སྤྱི་བདེ་ལས་ཁྱེད་དང་དྲུག་ཆས་
ཉེན་རྟོག་མི་སྣས་ཞི་ཆོལ་མང་ཆོགས་ ཁྱོད་མདེལ་ཆར་པལས་ཏེ། དྲུག་འགོ་རྩོད་དུ་མི་ ༡ དང་། གསེར་
རྟ་རྩོད་དུ་མི་ ༡། འཛམ་ཐང་རྩོད་དུ་མི་ ༡ བཅས་དམར་གསོད་བཏང་བ་བྱེ་གསལ་ནང་གསལ་ཆགས་
ཡོད་པ་མ་ཟད། གཞན་དམར་གསོད་དེ་བཏང་གི་གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་རྒྱུ་དཀའ་བའི་གནས་
སུ་གྱུར་ ཡོད། ཁོང་གསལ་རྩོད་ཁག་དང་། རྩ་བ་རྩོད་། པད་མ་རྩོད་། འབར་ཁམས་རྩོད་སོགས་སུ་མང་
ཆོགས་ཀྱིས་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་རྩོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ སྐབས། བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་མས་སྒྱུར་ཕོག་ཡོད་
པ་དང་། བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་འདྲིན་བཟུང་བཅའ་བྱེད་བྱས་འདུག་པ་མ་ཟད། ད་ལྟའི་ཆར་ས་ཁུལ་དེ་
དག་པལ་ཆེ་བར་ཁ་པར་དང་འགྲིམ་འགྲུལ་བཀག་བཞུགས་བྱས་ཏེ། མདོན་གསལ་མ་ཡིན་པའི་དྲུག་
པོའི་བྲིམས་གཞི་འོག་སྤྱོད་ཉེན་ནམ་ཡོང་མི་ཤེས་པའི་དངངས་སྒྲག་གི་སྒྲོད་དུ་རྒྱུད་ཡོད།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བོད་ནང་གི་རྩ་དྲག་གནས་སྐངས་ལ་གཞིགས་ཏེ། ལྷོ་ལིར་བཅའ་བཞུགས་གཞུང་ཚབ་ཁག་ལ་རྩ་དྲག་གནས་སྐངས་ལྷན་ལྷན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་སྤྱི་འཛིན་རྒྱུ་ཅིན་མཉེ་ལ་སྤྱི་ལྷན་གྱི་ཡོངས་བསྐྱགས་གྱི་སྤྱན་ལྷན་བསྐྱར་གཏོང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་ལྷན་ལྷན་འབྲེལ་སྤྱོད་དང་། གྲོས་ཚོགས་ཁག་སོ་སོར་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་གྱི་གྲོས་ཚོད་བསྐྱར་མ་འདྲིལ་ཐབས། རྒྱལ་ཚོགས་དྲུང་ཆེར་སྤྱི་ལྷན་གྱི་སྤྱོ་ཚབ་རྩིས་ལྷན་ལྷན་ཐབས་སོགས་ལས་འབྲེལ་རིམ་པར་སྤྱོད་རྒྱུའི་ལས་འཆར་བང་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་ཁག་སྐབས་འཕྲལ་ལག་བསྐྱར་མཐུག་གཞོན་ལྷན་དང་ལྷན་ལྷན་ཡིན་ཞིང་། རང་རིགས་སྤྱན་རློ་ཡོངས་ནས་ལྷགས་ཡོས་ལོའི་རང་ལུས་ཞུགས་འབྲེལ་ལས་འབྲེལ་དང་རྒྱ་ལོའི་སྐབས་ཞི་ཞོལ་བ་དམར་གསོད་དོན་རྒྱུ་ལ་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ལྷན་དང་། བོད་མི་འདུ་གནས་ཁག་གི་སྤྱོ་ཚབ་དོན་གཅོད་དང་། ས་གནས་འགོ་འཛིན། ས་གནས་འཐུས་ཚོགས། རང་བདེན་ཚོགས་རྒྱུང་། བོད་རིགས་ཚོགས་པ་དང་། བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པ། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་སྡེ་དང་། སྤྱི་ལྷན་ཁག་བཅས་ནས་འགན་ཁུར་སྤངས་ཏེ། སོ་སོའི་བྱ་བ་ཁོངས་སུ་གཤམ་གསལ་ལས་འབྲེལ་སྤྱོད་དགོས་པའི་འབོད་སྐྱེལ་ལྷན་རྒྱུ་རྒྱུ་།

* རྒྱ་འབྲུག་ལོའི་ལོ་གསར་སྐབས། སྤྱི་ཡོངས་ཆོས་ཕྱོགས་གྱི་བྱེད་སྒོ་ལས་གཞན་ཞབས་བྲོ་སོགས་སྤྱོད་གཤམ་བྱ་བའི་གི་རིགས་མི་འོས་པའི་འབོད་བསྐྱེལ་ལྷན་བ་དང་སྐྱགས། ལོ་གསར་གྱི་བསངས་གསོལ་བྱེད་སྒོའི་སྐབས། སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལྷན་ལས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ལྷགས་ཚུམ་མཛད་པའི་བདེན་ཆོག་སྤོན་ལམ་དང་། བོད་རྒྱུང་ལྷ་སྤྱང་འཕྲིན་བསྐྱེལ། ལྷ་རྩའི་ལྷགས་དམ་གནད་བསྐྱེལ། གསོལ་འདེབས་བདེན་པའི་རྩ་སྐྱབས་བཅས་གསོག་གང་མང་ལྷན་རྒྱུ། (ཞལ་འདོན་ནམས་སྤྱི་ལྷན་གྱི་བླ་ཆུ་ chithu.org ནས་སབ་ལེན་བྱེད་ཆོག)

* རྒྱ་འབྲུག་ལོའི་ལོ་གསར་ཆོས་གཅིག་ཉིན་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆོས་གཏོར་གྲུབ་མཆོམས། རྒྱ་སར་གནས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པ་དགོང་དྲོའི་རྒྱ་ཆོད་ ༥ པ་བར་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་གྱི་ཟས་བཅད་སྤྱང་གནས་སུ་བཞུགས་རྒྱ་ཐག་གཅོད་གནང་། ཡོད་པས། བཞུགས་སྐར་ཉེ་ལྷལ་ནས་མཉམ་ཞུགས་གནང་མཁན་ལ་དགའ་བསུ་ལྷན་དང་། བོད་མིའི་འདུ་གནས་གཞན་ཁག་རྒྱ་འདི་ལྷའི་བྱེད་སྒོ་སྤྱོད་མཁན་ལའང་དགའ་བསུ་ཡོད།

* རྒྱ་འབྲུག་ལོ་ནས་བཟུང་། བཀའ་ཤག་གི་བཀོད་བྱ་སྤོན་སོང་ཐོག་ བོད་མི་གནས་ལུས་ས་གནས་ཡོངས་སུ་ལྷག་དཀར་ནམ་ཡིན་ལ་བོད་ཟས་དང་བོད་གོས། བོད་སྐད་བཀོལ་སྤྱོད་གྱིས་མཆོན་

པའི་བོད་མིའི་ཆོས་རིག་དང་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལྷགས་རྒྱན་འདྲིན་གྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག་སྤྱང་བཅི་ཞུ་ཐབས་
དགོས་ཐོག་ལོ་གཅིག་རིང་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་སྒྲ་རེའི་ལྷག་དཀར་དང་པོ་སྤྱང་བཅི་ཞུ་ཆེད། འབྲེལ་
ཡོད་གོ་སྒྲིག་བྱེད་མཁན་ནས་ལྷག་དཀར་སྤྱང་བཅི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ངོ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ། སྤྱི་ནོར་
ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ལྷགས་ཚུམ་མཛད་པའི་གོང་གསལ་ཞལ་འདོན་བྱན་
ཅན་ཁག་བཞི་སྟོག་འདོན་བྱེད་དགོས་པ་བཅས། བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲས་ལྷན་ཆོགས་ནས་བྱི་ལོ་ ༡༩༩༡
ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡ ལ།

བདུན་པ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ལྷགས་ཡོས་ལོའི་བོད་ནང་གི་ཇ་
དྲག་གནས་སྤངས་ཐད་ཡོངས་ཁྱབ་གསར་འགོད་བསྒྲགས་གཏམ།

༢༡། བོད་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཅུགས་པ་ནས་བཟུང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་རིང་ལུགས་པའི་སྲིད་ཅུས་རྒྱུན་མཐུད་སྤེལ་ཏེ། དྲག་ཆར་རྒྱུང་འཕྲོ་བ་ལྟ་བུའི་ཆབ་སྲིད་གྱི་ལས་འགུལ་སྤྲོ་ཚོགས་ཁོད། བོད་མི་ས་ཡ་གཅིག་ལྷག་དུས་མིན་རྒྱུན་འདས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་བྱེད་བསྟོན་གནས་དགོན་སྡེ་དྲག་སྤོང་ལྷག་གཏོར་བཅོམ། རང་བྱུང་གཏོར་ཁ་སྡོག་འདོན་དང་གདོད་མའི་ནགས་ཚལ་གཅོད་འབྲེག་སྐྱམ་གཤེར་དུ་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས་བསད་བཟུང་སོགས་སྤོང་བཅུད་གཉིས་ཀར་འབྲེག་བཅོམ་རང་བཞིན་གྱི་གཏོར་བཤེག་བཏང་སྟེ། ཡུལ་གྱི་བདག་པོ་བོད་མི་ནམས་རང་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་འཕྲུག་འཕྲུག་འཕྲུག་ལ་སྒོ་ཀྱན་ནས་ཉེན་ཁ་འཕྲད་པ་དང་། བོད་མི་མི་སྟོན་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཞི་བའི་ལམ་ནས་རེ་འདུན་འདོན་པ་དང་སྐད་འབོད་བྱེད་པའི་སྐྱབས་འཕུལ་སོ་སོར་དྲག་གཞོན་འབྱུར་འཛུལ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོད་ཞི་ཅིག་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་རྒྱུད་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ས་བྱི་ཞི་ཞོལ་ཆེན་མོ་ནས་བཟུང་། རིག་གཞུང་ཙུག་ཏོར་གྱི་སྲིད་ཅུས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་མངོན་སུམ་འཛུལ་མེད་དུ་སྤེལ་བར། བོད་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་ཆོས་བཟོད་ཐབས་བྲལ་ཏེ་རང་ལུས་ཞུགས་འབུལ་གྱི་ལམ་ནས་རང་གི་འདོད་འདུན་གསལ་སྟོན་གྱི་ལས་འགུལ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་ཚོམ་དགོས་བྱུང་ཡོད།

དེ་ཡང་བྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༦ ཉིན་རྩ་བ་གི་རྟེན་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རང་ལོ་ ༡༡ སོན་པ་སྒོ་བཟུང་སྤྲོ་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྟེགས་བཏང་སྟེ་བྱི་ཆོས་ ༡༢ ཉིན་གྲོངས་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་རྟུ་ཉ་མཆོ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རང་ལོ་ ༡༩ སོན་པ་ཆོ་དབང་ལོ་རྒྱུ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྟེགས་བཏང་སྟེ་ཉིན་དེར་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཡོད། ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ ༢ ཉིན་དེ་སྤྱི་ལོ་གི་རྟེན་དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་གནང་ཁྱེད་མཁན་རང་ལོ་ ༡༩ སོན་པ་སྐྱེ་བོ་མཁའ་དབྱིངས་ལགས་དང་། རང་ལོ་ ༡༩ སོན་པ་ཆོས་འཕེལ་ལགས་གཉིས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྟེགས་བཏང་རྗེས།

མཁའ་དབྱིངས་ལགས་ཕྱི་ཆེས་ ༡ ཉིན་དང་། ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཕྱི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་སོ་སོར་འདས་གྲོངས་
སུ་གྱུར་ཡོད། ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༥ ཉིན་རྩ་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཉམ་པ་ཆོད་གི་རང་ལོ་ ༡༩ ཅམ་ཡིན་པ་བྱ་ནོར་
བྱ་དག་འདུལ་ལགས་ཀྱི་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་སྟེ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༥ ཉིན་སྐྱེ་གྲོངས་
འདུག ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༢ ཉིན་མ་མཉམ་བཅུན་དགོན་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤྲིང་གི་བཅུན་མ་རང་ལོ་ ༣༠
ཡས་མས་ཅན་བསྟན་འཛིན་དབང་མོ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་ཞུགས་འབུལ་གྱིས་དུས་ཐོག་དེ་རང་ལ་སྐྱེ་
སྟོག་ཤོར་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་ ༡༡ ཆེས་ ༩ ཉིན་རྟུ་དགའ་ལྡན་ཆོས་སྤྲིང་ངམ་བྲག་དཀར་ཆོས་སྤྲིང་གི་
བཅུན་མ་རང་ལོ་ ༩༥ ཅན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་མཆོ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱིས་ཉིན་དེར་
སྐྱེ་སྟོག་ཤོར་ཡོད། ལྷ་ ༡༣ ཆེས་ ༡ ཉིན་ཆབ་མདོ་ཀམ་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་སྤྱིང་མཁན་གྱིང་
ཐང་གོང་སྟེ་ནས་ཡིན་པ་རང་ལོ་ ༩༡ ཅན་བསྟན་འཛིན་ཐུན་ཆོགས་ལགས་ཀྱིས་ཀམ་ཤང་དུ་རང་ལུས་
མེར་བསྐྱེགས་ཀྱིས་ཆེས་ ༦ ཉིན་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༦ ཉིན་རྩ་
བ་རྒྱུང་སྤྲིང་ཞུའི་ཞག་གཏུགས་སྟན་པ་ཆོད་གི་བྱ་རང་ལོ་ ༣༠ ཡས་མས་ཅན་ཚུལ་བྱིམས་དང་། མཐའ་
བ་གོང་མཉམ་པ་རང་ལོ་ ༣༠ ཡས་མས་ཅན་བསྟན་ཉི་གཉིས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་སྟེ། བསྟན་
ཉི་ལགས་ཉིན་དེ་རང་ལ་གྲོངས་ཡོད་པ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་ཕྱི་ཆེས་ ༢ ཉིན་གྱི་མཆན་མོར་གྲོངས་ཡོད་
འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་བ་ ༡ ཆེས་ ༡ ཉིན་མགོ་ལོག་དར་ལག་རྒྱུང་སྤྱིང་སྐྱབས་དགོན་པའི་དགུང་ལོ་
༩༩ ཅན་སྐུ་སྐྱེ་བཅོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ལགས་ཀྱིས་དར་ལག་རྒྱུང་སྤྱིང་ཐོག་དུ་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་
བཏང་སྟེ་ཡུལ་དུས་དེ་ག་རང་ལ་སྐྱེ་སྟོག་ཤོར་འདུག ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་ཉིན་གུང་ཚུ་ཆོད་ ༡༩༠ ཅམ་
ལ། རྩ་བ་རྒྱུང་ཨ་འདུས་ཤེ་བ་སྟེ་བའི་རང་ལོ་ ༣༣ ཡིན་པ་སྟོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ལགས་ཀྱིས་རྩ་བ་
རྒྱུང་སྤྱིང་ཐོག་དུ་རང་ལུས་
མེར་བསྐྱེགས་བཏང་
སྟེ་ཕྱི་ཆེས་ ༡༦ ཉིན་
འབར་ཁམས་ནས་སྐྱེ་
གྲོངས་ཡོད་པ་དང་།
དེ་བཞིན་ཕྱི་
ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཆེས་
༣༦ ཉིན་རྩ་བ་གི་ཉི་
དགོན་པའི་གྲུ་རང་ལོ་

༡༩ སོན་པ་སློ་བཟང་སྐལ་བཟང་དང་། སྤྱ་རང་ལོ་ ༡༩ སོན་པ་སློ་བཟང་དགོན་མཆོག་གཉིས་དང་། ལྷ་
 ༡༠ ཆོས་ ༡ ཉིན་རང་ལོ་ ༡༢ ཡིན་པའི་རྩ་བ་གཉིད་དགོན་གྱི་སྤྱ་སྐལ་བཟང་དབང་ཕྱུག་ལྷ་ ༡༠ ཆོས་
 ༡༥ ཉིན་དཀར་མཛེས་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རང་ལོ་ ༡༩ ཅན་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་ལགས་བཅས་ཀྱིས་
 རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གསུང་རྒྱུ་ལོང་ནམ་པའི་ གཟུགས་ཁམས་གནས་སྐྱེད་ཅི་ཆགས་གོ་ཐོས་
 མེད་པར་གྱུར་པ་བཅས་ལྷགས་ཡོས་ལོ་གཅིག་ཕྱིར་ བོད་རིགས་གཞིན་སྦྱེས་ ༡༥ ཅན་རང་ལུས་ལྷགས་
 འབྲུལ་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་གོང་ཕྱི་ལོ་༡༠༠༩ ལོའི་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༢ ཉིན་གཉིད་དགོན་
 པའི་སྤྱ་རང་ལོ་ ༡༠ ཅན་བཀྲ་སྤྱོད་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གསུང་སྐབས་སྐྱ་གཞུང་ཉིན་རྟོག་
 མི་ ལྷས་མེ་མདའ་བརྒྱབས་ཏེ་ཆས་སྦྱོན་ཆབས་ཆེ་ཕོག་ཡོད།

སྐྱ་གཤམ་གྱི་དབྱིད་གསར་དུས་ཆེན་སྐབས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་༡༠༡༡ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༡ ཉིན། བྲག་འགོ་རྫོང་
 དུ་མང་ཆོགས་ཀྱིས་རམ་སྟོན་ཁྲོམ་སྟོར་བྱེད་སྐབས་སྐྱ་གཞུང་བྲག་ ཆས་མི་ལྷས་མདེལ་ཆར་ཕབས་ཏེ་
 བོད་མི་ལོར་པ་ཡོན་ཏན་དང་གོ་འཕེན་ལོ་བརྒྱ་ཆང་གི་བྱ་གཉིས་དམར་གསོད་དང་བོད་མི་མང་པོར་
 ཆས་སྦྱོན་ཕོག་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་གསེར་རྟ་རྫོང་དུ་མི་མང་གིས་རོ་རྒྱལ་སྐད་འབོད་བྱས་
 འབྲུལ། སྐྱ་གཞུང་ཉིན་རྟོག་པ་དང་དམག་མིས་མང་ཆོགས་ཁྲོད་མདེལ་ཆར་ཕབས་ཏེ། དཔོན་བཟང་
 ལྷེ་བའི་པོ་པོ་དང་། ཤོ་རེབ་གོང་ཆོའི་ལྷ་བ་བྲགས་པ་གཉིས་དམར་གསོད་བཏང་བ་དང་བོད་མི་བརྒྱ་
 ཕྲག་དུ་ མར་ཆས་སྦྱོན་ཕོག་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་འདུག་ཅིང་། ད་དུང་རྩ་བ་རྫོང་དང་། རྩ་མང་རྫོང་།
 འབར་ཁམས་རྫོང་། པད་མ་རྫོང་བཅས་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཞི་བའི་སློ་ནས་གཞི་སྐྱ་ཆེ་བའི་རམ་སྟོན་ཁྲོམ་
 སྟོར་བྱེད་སྐབས་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་འཛིན་བཟུང་བཅའ་བཅུད་བྱས་འདུག་པ་དང་། ཕྱི་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་
 འཛམ་ཐང་རྫོང་བར་མ་ཤང་དུ་ཞི་རྒྱལ་སྐབས། སྐྱ་གཞུང་ཉིན་རྟོག་པས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྤྱོད་བར་མ་ཤང་
 བཤོས་མདའ་སྤྱོད་བའི་ས་སྟོང་ཐང་གི་སྤྱ་རང་ལོ་ ༡༠ ཡིན་པ་ཨོ་སྐྱ་དམར་གསོད་དང་བོད་མི་སྟོར་
 ཞིག་ལ་ཆས་སྦྱོན་ཕོག་པའི་གནས་ཚུལ་ ཐོན་ཡོད།

སྐྱ་གཞུང་གིས་བོད་རང་སྦྱོང་སྦྱོངས་དང་མཆོ་སྦྱོན། ཁམས་པའི་བརྟན་འཕེན་སོགས་བོད་སྐད་
 འཕེན་ལམ་ཁག་དུ་བོད་མི་ཆོས་སྐྱ་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་གསར་དགའ་སྟོན་ལ་རོལ་བཞིན་པའི་ནམ་པ་མཛོན་
 ཐབས་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་སྤྱ་ ལྷགས་རྟིང་གི་ལོ་ཐོ་དར་སའི་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་སྤེ་ཕལ་ཆེ་བར་
 ལོ་གསར་གྱི་དུས་ ཆོས་སྤང་བཅི་བྱས་མེད་པར་མ་ཟད། རྩ་བ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སློ་ནས་རང་ལུས་ལྷགས་
 འབྲུལ་གནང་མཁན་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ཆོར་ གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་བྱས་ཡོད།

ལྷགས་ཡོས་རང་ལུས་ལྷགས་འབྲུལ་ལས་འགུལ་སྤེལ་མཁན་འདས་གསོན་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་

འདི་དག་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ལོ་གསར་སྐབས་ཀྱི་རྩམ་སྟོན་ཁྲོམ་སྒྲོར་ལས་འགུལ་གྱི་འབོད་ཆིག་ནི། རྒྱབས་
མགོན་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་པོ་དང་ལ་གདན་འདྲན་ཁུ་དགོས། ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་ཆེ་ཁྲི་ལོར་བཟུན་
པར་ཤོག། བོད་ལ་རང་དབང་དགོས་ཞེས་མགྱེན་གཅིག་ཏུ་བསྒྲགས་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ནམ་པའི་སྒོས་
བཏང་ཆེན་པོའི་ལས་འགུལ་འདིའི་ཐད། རྒྱབས་དུས་སོ་སོར་སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡ་རྒྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་དང་། སྤྱི་ཆེན་ནམ་པ་དབུ་བཞུགས་ཀྱི་མཆོད་འབུལ་སྟོན་ལམ་ཆོགས་ཡོད་པ་དང་། བཀའ་
སྤྱི་ཐུན་མོང་གི་གོ་སྐྱིལ་འོག་གཞུང་འབྲེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ནང་ཁུ་སྐྱུལ་གྱི་བྱེད་སྟོན་སྟེལ་ཡོད་ཅིང་། ཨ་རི་དང་། དུ་རོལ་གྲོས་ཆོགས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་
འགོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་ལྟན་ཆོགས་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ གཞུང་དང་གྲོས་ཆོགས་ནས་གདུང་
སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་དང་། གྲོས་ཆོད་བཞག་པ། གྲོས་ཆོགས་སྤྱི་བ་
དྲིས་ལན་གྱི་ལམ་ནས་བཀོ་སྐྱོང་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་དྲག་གཞོན་མཚམས་འདྲིག་དགོས་པའི་སྐུལ་
འདེབས་གནང་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་སྟེ་ཁག་དང་། བོད་དོན་
རྒྱབ་སྐྱོར་ཆོགས་པ། རྒྱ་རིགས་དམངས་གཙོ་ལས་འགུལ་གྱི་ཆོགས་པ་ཁག་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གྱིས་
མཆོན་པའི་བོད་མི་གནས་ལུལ་ས་གནས་ཁག་དང་། དང་བདེན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་གྱི་མི་སྡེར་
བཅས་ནས་ཞི་བའི་ནམ་པ་ཅི་རིགས་ ཀྱི་སྟོན་སྐྱོར་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ལས་འགུལ་སྐྱ་ཆོགས་སྟེལ་ཡོད།

ལྷགས་ཡོས་ལའི་བོད་ནང་གི་ཇ་དྲག་གནས་སྣངས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ལྷ་སྐད།
བོད་མི་མང་གྱི་འཕུས་སྟེན་ཆོགས་ནས་ཇ་དྲག་ལས་འགུལ་སྒྲེལ་རྒྱུར།

* གྱི་འཕྲུལ་ཀམ་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་གྱི་འཕྲུལ་ཚོག་ཏུ་བསྟན་པ་ལགས་དང་། གྱི་འཕྲུལ་འཇམ་དབྱངས་བཟོད་པ་ལགས། གྱི་འཕྲུལ་འདུ་ཆེན་དགོན་མཆོག་ཆོས་རྒྱོན་ལགས་བཅས་གྱི་འཕྲུལ་བཞི་ལས་བྱུང་པའི་གྱི་ལྟན་གྱི་སྤྱི་ཆབ་ཆོགས་ཚུང་ཞིག་གི་ཆོས་ ༡༧ ཉིན་ལྷི་ཡིར་ཆེད་བསྐྱོད་ཀྱིས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་དང་། གཞུང་ཆབ་ཁག་ལ་གནས་སྡངས་ལྷ་སྤྱལ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཆབ་ལ་ཐུག་འཕྲད་ཀྱིས། གྱི་ལྟན་གྱི་རྩ་བ་དགོས་འདུན་ཁག་ཐད་སྐྱོད་ལྷ་སྤྱལ་

* རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཁྱིམ་སྐྱོན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་དང་འཛིན་ཏུ་ཅིན་ཐའོ་ལ་ཁྱིམ་སྐྱོན་གྱི་ཡོངས་བསྐྱེད་པ་གྱི་སྐོར་ཞུ་བ་བྱས་པ་གཏོང་བཞིན་ཡོད།

* མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་ཁྱ་སྟོན་འབུལ་སྡོད་དང་སྒྲགས།
 ཁོས་ཆོགས་ཁག་སོ་སོར་ཕོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིར་གྱི་ཁོས་ཆོད་བརྒྱར་མ་འདོག་ཐབས་དང་། རྒྱལ་ཆོགས་
 རྒྱུར་ཆེར་རྒྱལ་ལས་གྱི་སྤྲོ་ཆ་བརྩོ་བྱུག་ཐབས་གྱི་འབད་བཅོན་བྱ་རྒྱ།

* ཕྱི་རྒྱལ་བོད་རིགས་ཆོགས་པ་དང་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཆོགས་པ་ཁག་རྒྱ་གར་ནང་བོད་མི་སྤང་
ཆོང་བ་གནས་ལུལ་ས་གནས་ཁག་བཅས་ནས་བོད་ནང་ཇ་དྲག་གནས་སྤངས་ཐང་གཏུང་སེམས་མཉམ་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་གང་ལ་ངེ་འོས་སྐབས་འཕུལ་སོ་སོར་སྤེལ་རྒྱུ་འདི་གཞིན་སྐུལ་ཁུ་རྒྱ།

* ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡ ཉིན་འཛིན་སྤྱིང་བཀའ་ཤག་ནས་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྐྱགས་གནང་
དོན་ལྟར། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྱོན་དུ་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཉིན་བརྒྱུ་ལྷག་གཅིག་དུ་སྤེལ་
རྒྱུ་བོད་མི་ཆོང་མ་མཉམ་ཁྱེད་གནང་རྒྱུ་འབོད་སྐུལ་ཁུ་རྒྱ།

* རྒྱ་ཡོངས་ལྷག་དཀར་ཉིན་བོད་ཟས་དང་བོད་གོས། བོད་སྐད་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་བྱེད་
སྒོ་ཁག་བོད་མི་འདུ་གནས་གང་སར་སྤང་བཅི་ཁྱེད་གོས་ཐོག་ ལོ་གཅིག་རིང་གཞིས་ཆགས་ཁག་དུ་
ལྷ་རེའི་ལྷག་དཀར་དང་པོར་སྤང་བཅི་ཁྱེད་ཆེད། ལྷག་དཀར་སྤང་བཅི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ངོ་སྤྱོད་
དང་འབྲེལ། བདེན་ཆོག་སྤོན་ལམ་དང་། བོད་སྤྱོད་ལྷ་སྤང་འཕེན་བསྐུལ། ལྷ་རུའི་ཐུགས་དམ་གནང་
བསྐུལ། གསོལ་འདེབས་བདེན་པའི་ང་སྐྱ་བཅས་སྤོག་འདོན་བྱ་རྒྱ།

* རྒྱ་འབྲུག་ལོ་གསར་སྐབས། ལྷགས་ཡོས་ལོ་འཛིན་ནང་གི་ཇ་དྲག་གནས་སྤངས་ལ་བསྐྱུན་པའི་
ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ལས། གཞས་ཞབས་བློ་སོགས་སྤོ་དགའ་ཁྱ་བེད་གི་རིགས་མི་འོས་པའི་འབོད་
བསྐུལ་ཁུ་རྒྱ།

* རྒྱ་འབྲུག་ལོ་གསར་ཆོས་གཅིག་ཉིན་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆོས་གཏོར་གྲུབ་
མཆོམས། ལྷ་སར་གནས་བཞུགས་སྤྱི་འཕུས་ནམ་པ་དགོང་དྲོའི་རྒྱ་ཆོད་ ༥ བར་ཟས་བཅད་སྤང་གནས་
ལྷ་བཞུགས་རྒྱ།

* ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༦ ཉིན། ལྷགས་ཡོས་རང་ལུས་ཁྱེད་འཕུལ་ལས་འགུལ་ཀྱི་ལོ་འཁོར་སྤང་
བཅིའི་ཚུལ་དུ་སྤྱི་ལྷན་གྲོས་ཆོགས་ཆོགས་དུས་ ༡ བར་བོད་ནང་གི་ཇ་དྲག་གནས་སྤངས་སྐོར་གཞུང་
འབྲེལ་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་ཕུལ་ཏེ་བགོ་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེར་གནང་རྒྱ།

* རྒྱ་འཕུས་རྒྱུན་ལས་ཆབ་སྲིད་སྤེ་ཆོན་ནས་ཇ་དྲག་གནས་ཚུལ་མཐོ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགན་འཁུར་ལེན་
རྒྱ། ཁོང་ནམ་པའི་ཞལ་པར་ཨང་གངས་དང་ཨི་མེལ་ཁ་བྱང་གཤམ་གསལ།

རྒྱ་འཕུས་པད་མ་འབྱུང་གནས་ལགས། ༢༠༡༣་༡༡་༡༠་༡༤ རྒྱ་འཕུས་ཀླུ་ཡེ་ཤེས་ལགས། ༢༠༡༣་༠༩་༡༤་༢༠

རྒྱ་འཕུས་ཨ་གྲག་ཆེ་བཟན་ལགས། ༢༠༡༣་༠༩་༢༡་༡༢ རྒྱ་འཕུས་འཇམ་དབྱངས་བཟོད་པ་ལགས། ༢༠༡༣་༡༡་༢༡་༢༤་༡

chabsid@gmail.com བོད་མི་མང་རྒྱ་འཕུས་ལྷན་ཆོགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༢ ལ།

བརྒྱུད་པ། བཅོམ་བྱེད་པོ་འཛིན་གྱི་འཛུགས་ཀྱིས་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ ཀྱི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེར་གླེལ་བའི་སྒོར།

༢༡། བོད་ནང་ལས་འགུལ་བྱུང་སྐབས་སོ་སོར་བོད་མི་གྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རོས་ནས་རྒྱུ་མིའི་ཆོགས་
སྡེ་ཁག་ལ་རེ་བསྐྱེད་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གསལ་འདེབས་འབོད་སྐྱེད་གསལ་བསྐྱེད་སྡེ་རྒྱུ་
གླེལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྐབས་དུས་སོ་སོར་རྒྱལ་གཅིས་དཔལ་བོ་དཔལ་མོ་རྣམ་པའི་སྲིད་གདུང་
སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་སློན་ལམ་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་གར་ཆེ་གླེལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྐབས་བཅུ་བཞི་བའི་
བོད་མི་མང་གྲུ་འཕྲས་ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་གྲོས་ཆོགས་ཆོགས་དུས་མཐའ་མ་དང་འཕར་མ། སྐབས་བཅོ་
ལྔ་པའི་གྲོས་ཆོགས་ཆོགས་དུས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སོ་སོར་བཀོ་སྐྱོང་ཞིབ་རྒྱས་གནང་སྟེ་གདུང་
སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་བཞག་པ་དང་། བཀའ་སྤྱི་ལྟན་རྒྱས་སྡེ་རྒྱུ་ཐེངས་ ༩ ཆོགས་ཏེ།
རྒྱ་དག་གནས་སྐབས་ཞི་འཇགས་སྲིད། ལས་འགུལ་འཆར་སྤྱིག་གིས། འཛིན་སྐྱོང་ནས་རྒྱུ་མིའི་
སྐྱོང་ཁུ་སྐྱེད་ཀྱི་མཛུགས་འགན་ཁུངས་ཏེ། སྐྱེ་ཆབ་དོན་གཅོད་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ལ་འགན་བསྐྱར་
གནང་བ་མ་ཟད། བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་གཅོས་པའི་ཕྱི་རིལ་བཀའ་སློན་གཉིས་སྡེ་རྒྱུ་ཨ་རི་དང་ཡུ་
རོབ་སྤྱི་དབུ་ཆེད་ཐེབས་ཀྱིས་ཁུ་སྐྱེད་ལས་འགུལ་བཅམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་གྲུ་འཕྲས་
ཆོགས་གཙོ་མཆོག་ཀྱང་ཡུ་རོབ་དབུ་ཆེད་ཐེབས་གནང་ཞིང་། རྒྱུ་འཕྲས་ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་སྡེ་རྒྱུ་
སྤྱི་ལིར་ཆེད་ཐེབས་ཀྱིས་སྤྱི་ལིར་བཅའ་སྟོད་རྒྱལ་ཆོགས་སྐྱེ་ཆབ་ལས་ཁུངས་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གཞུང་ཆབ་
ཁག་ལ་ཁུ་སྐྱེད་སྲིད་ཆེད་ཐེབས་གནང་ཡོད།

༡། ཆོགས་སྐྱེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་འབུལ་སློན་ལམ།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༢༥ ཉིན། བཞུགས་སྐར་ཐེག་ཆེན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྒྱལ་
གཅིས་དཔལ་བོ་གྲུ་སློ་བཟང་ཕུན་ཆོགས་ལགས་ཀྱི་ཞེ་དགུ་སྡེ་སྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱོད་མཆོད་འབུལ་ཞིག་

མདོ་སྨད་རྩ་ཁྲུལ་མི་མང་གིས་གཙོས་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཆོགས་སྦྱིད་ཁག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་
བཀོད་སྒྲིག་ཞུས་པའི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཡུལ་ཉེས་ཡུལ་ཤོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གཙོས།
དམངས་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་གྱི་མཛད་གཙུག་ཅེས་ཀྱིས་དང་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་
ཆོགས་ལྷེ་ཁག་དང་སེར་སྐྱ་མི་མང་སུམ་སྟོང་བཀྲལ་བ་མཉམ་ཞུགས་ཀྱིས་ཟས་བཅད་དོ་ཆོས་དང་
མར་མེ་ཁྲིམ་སྒྲོར་བཅས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྟེལ།

༡༡ བཞུགས་སྐར་རྣ་ས་ནས་ལྷི་ལི་བར་ཞི་བའི་གོམ་བཤོད།

ལྷ་༩ ཆོས་༡༥ ཉིན་བཞུགས་སྐར་གཉི་བྱིས་པ་ལྷ་ཆང་གི་དགོ་འདུན་པ་༡༠༠ ལྷག་གིས་ལྷེ་
ཁྲིད་དེ་བོད་ནང་མིའི་རང་ལུས་ཞུགས་འབུལ་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་སྦྱོར་མཆོན་སྟེང་
རྣ་ས་ནས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ལྷི་ལི་བར་སེར་སྐྱ་སྟོན་སྐྱལ་གོམ་བཤོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྟེལ།

༡༢ ལྷི་ལིར་བཅའ་སྟོན་བྱི་རྒྱལ་གཞུང་ཆབ་ཁག་ལ་དོ་བཅར་འབོད་སྐྱལ།

བྱི་ལོ་༡༠༡༡ ལྷ་༩ ཆོས་༡༥ ལ་སྐབས་བཅུ་བཞི་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་
ཆོགས་གཞོན་རྒྱ་རི་སྟོལ་མ་མཆོག་གིས་གཙོས་ཕྱག་རོགས་སྤྱི་འཐུས་གསུམ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ལྷི་ལིར་
ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་པ་རན་སི་དང་ཏན་མཀུ་ཨིན་ཅི། ཁེ་ཏ་ཏ། པོ་ལན་ཏི། ལྷེ་ལ་ལ། ཨོ་སི་ཏི་ཡ། ཨོ་
སོ་ཏོ་ལི་ཡ། ཨོ་རི། ཅེག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ། འཇར་མན། འོར་མེ། ཡུ་རོབ་སྤྱི་མཐུན་ལྷན་ཁང་བཅས་
རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཆབ་ཁག་སོ་སོར་དོ་བཅར་གྱིས།

༡༣ གཉི་དགོན་པའི་ནང་འགོ་བཅའི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྤྱང་བཅི་བྱ་རྒྱུ་དང་། ད་ཆ་གཉི་དགོན་པའི་
གནས་སྟངས་ཞི་འཇམ་ཡོང་ཆེད་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་དུ་ཡོད་
པའི་བྱི་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་བརྒྱད་འཕུལ་མར་གཉི་དགོན་པའི་ནང་སྤྱང་ཆབ་ཆེད་རྫོངས་ཀྱིས་དངོས་
ཡོད་གནས་སྟངས་ཅི་ཡིན་རྟོག་ཞིབ་གནང་རྒྱུ་དང་།

༡༤ རྩ་བས་གཙོས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གཞན་ཁག་ཏུ་གསར་འགོད་པ་གཏོང་ཐབས་གནང་རྒྱ།

༡༥ སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་གཞུང་ནས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་གཉི་དགོན་པའི་དགོ་
འདུན་པ་རྣམས་དགོན་པར་བྱིར་ལོག་ཆོག་པ་དང་སྤྱགས་དགོ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་
བྱེད་སློ་རྣམས་རྒྱན་ལྷན་ལྷར་བྱེད་རྒྱུའི་རང་དབང་ལ་སྤྱང་བཅི་བྱ་རྒྱུའི་འབོད་སྐྱལ་གནང་རོགས།
ཞེས་དགོས་འདུན་དོན་ཆེན་གསུམ་ལུ།

༥། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཚོད་དང་གཞིན་སྒྲུལ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༢༠ ཉིན། སྐབས་ ༡༥ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༢ པའི་ཐོག་གཞུང་འབྲེལ་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོས་ཚོད་ཅིག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་དག་རྒྱུ་བྱེད་རྒྱུ་ཐ་ཤལ་དེ་རིགས་འཕུལ་དུ་མཆམས་འཛོག་གིས། བོད་མིའི་ཞི་བའི་འདོད་འདུན་ལ་བསམ་ཞིབ་དང་། གཞི་རྒྱའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་བཀུར་ཐོག ལོ་ངོ་དུ་མར་རྒྱུན་མཐུད་པའི་ས་གནས་ཀྱི་རྩིས་དཀའ་ངལ་ཞི་མྱོང་ཡོང་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཕྱི་འབྲེལ་མི་སྣ་དང་། རང་དབང་གསར་འགོད་པ་ས་གནས་སུ་ངོ་བསྐྱོད་ཐུབ་པ་དགོས་པའི་རེ་སྒྲུལ་བྱ་རྒྱུ་དང་། གཞིས་བཞུགས་རང་རིགས་སྤྱན་རླབས་ཐོན་པས་བོད་དང་བོད་མིའི་རྩོད་སྲུང་ལྷག་བསམ་དང་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཞི་བའི་འཕམས་སུ་བརྟན་པ་ལ་བསྐྱེད་བརྩོན་དང་རྩིས་སྒོར་ལེ་རངས་ལྷ་བ་དང་ཆབས་ཅིག རྒྱ་ནག་གི་རྩིས་སྒོར་དང་། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྤྱོད་གི་བཅའ་ཁྲིམས། ས་གནས་ཀྱི་རང་སྤྱོད་སྒོལ་ཡིག་སོགས་ཁྲིམས་ཡིག་གིས་འགན་སྲུང་བྱས་པའི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་སུ་མཐུད་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་རྒྱ་ལས་མ་འགོངས་པར་རྩོད་ལེན་ལྷ་རྒྱ་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གཞིན་སྒྲུལ་ནན་ཏན་ལྷ་རྒྱ་ཞིས་སོགས་བཀོད་ཡོད།

༦། རིས་མེད་ཆོས་བརྒྱད་ཁག་གི་བསྐྱོད་མཆོད་འབུལ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༢༡ ཉིན། རྒྱགས་སྐར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱི་བཅུག་ཁང་དུ་ཡགོང་ས་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་ཐོག བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟློན་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་རྩུང་བོན་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་རྣམ་པ་གཅིས་སེར་རྒྱ་མི་མང་༢༠༠༠ ལྷག་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་གཞིས་ལུས་བོད་མིའི་རང་ལུས་ལྷགས་འབུལ་གྱི་ལས་འགུལ་ལ་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་འབུལ་སྤྱོད་ལམ་འཆོགས་ཡོད།

༧། བཀའ་སྤྱི་ཐུན་མོང་གིས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་མཆོད་འབུལ་དང་བས་བཅད་ངོ་ཚོལ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༤ ནས་ ༢༡ བར་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ཕྱི་ལིར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཚོད་དེ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གྱི་བོད་མི་གཞིས་སྐར་ཡོངས་སུ་རྩིས་པའི་འཐུས་མི་༢༥༠༠ ལྷག་གིས་རྩིས་སྤྱོད་ཁོམ་སྐོར་དང་ངོ་ཚོལ་སྐོར་འབོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བའི་སྐབས་

དྲུ གྱི་ལྷན་གྱིས་སྐྱོ་ཆབ་ཆོགས་ཚུང་ཞིག་ལྷི་ལིར་ཆེད་ཐེབས་གནང་ཡོད་པ་དང་། གྱི་འཕྱུས་ཆོགས་གཙོས་སྡེ་ཁྲིད་པའི་གྱི་ལྷན་སྐྱོ་ཆབ་བཞི་ཡིས་ཡུ་རོབ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་ཆབ་གཞོན་པ་དང་། ཆབ་སྲིད་སྡེ་ཆན་གྱི་འགན་འཛིན། ཨ་རིའི་གཞུང་ཆབ་གྱི་ཆབ་སྲིད་རྒྱུ་ཆེ་དང་པོ་དང་། ཆབ་སྲིད་སྡེ་ཆན་གྱི་འགན་འཛིན། སོག་པོའི་གཞུང་ཆབ་གཞོན་པ། རྒྱ་མག་གི་གཞུང་ཆབ་དང་། ཆབ་སྲིད་སྡེ་ཆན་གྱི་འགན་འཛིན། ཉི་ལི་སིའི་(མེ་ཏན་ཀན་སི་ཏེ)གཞུང་ཆབ། ཀར་ཇ་གི་སི་ཐན་གྱི་གཞུང་ཆབ། ཕི་ལན་ཏའི་གཞུང་ཆབ་གཞོན་པ་མཆོག་དང་། འཕྱགས་སྐྱོན་སྡེ་ཆན་གྱི་འགན་འཛིན། འོ་ར་མེའི་གཞུང་ཆབ་དང་། ཆབ་སྲིད་རྒྱུ་ཆེ་སོགས་དང་མཇུག་འཕྲད་གནང་བ་དང་། ཆོགས་གཞོན་གྱིས་སྡེ་ཁྲིད་པའི་གྱི་ལྷན་སྐྱོ་ཆབ་ནས་ཐའེ་ཐན་སྐྱོ་ཆབ་དང་། སི་ལོ་ལ་གི་ཡའི་གཞུང་ཆབ། ས་རན་སིའི་ཕྱི་དྲིལ་འབྲེལ་མཐུད་རྒྱུ་ཆེ་ཨང་གཉིས་པ། ཉི་ཉོང་གཞུང་ཆབ་ཆབ་སྲིད་སྡེ་ཆན་གྱི་འགན་འཛིན། ཨིན་ལན་གཞུང་ཆབ་གཞོན་པ། ཁེ་ཏའི་གཞུང་ཆབ་གཞོན། སུད་སིའི་གཞུང་ཆབ་སོགས་ལ་མཇུག་འཕྲད་དང་། ད་དུང་རྒྱ་གར་གྲོས་ཆོགས་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་འཕྱུས་མི་དང་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་དབུ་བྱེད་སོགས་གནང་ཡོད་མང་དག་ཅིག་ལ་མཇུག་འཕྲད་གནང་སྟེ་བོད་ནང་གི་ཇ་དྲག་གནས་སྐྱངས་ཁྱེད་སྐྱེལ་དང་། དགོས་འདུན་གསལ་སྟོན་གནང་ཡོད།

༥༥ བཀའ་བྱི་ཐུན་མོང་གིས་སྡེ་ཁྲིད་པའི་མཆོད་འབུལ་དང་ཟས་བཅད་དོ་རྒྱལ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༦ ཉིན་ལས་འགྲུལ་དེའི་སྐོར་ལ་བཀའ་བྱི་ཐུན་མོང་གིས་གསལ་བསྐྱགས་ཤིག་སྤེལ་ཡོད་པ་འདི་ལྟར། བོད་ནང་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ལོར་ས་བྱི་ཞི་ཆོལ་ཆེན་མོ་བྱུང་བ་ནས་བརྒྱུད་གནས་སྐྱངས་རེ་ཞན་རེ་སྐྱབས་ཏུ་ཕྱིན་ཡོད། ལྷག་པར་འདི་ལོ་ཕྱི་ལྷ་ ༩ ཉིན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཅོན་བརྒྱུད་དབང་བསྐྱར་འོག་དྲག་གཞོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་རྒྱུན་འཛིན་ལག་བསྟར་ཐུ་མཐུད་བྱས་པར་བརྟེན་བཟོད་ཐབས་བྲལ་ཏེ་རྒྱ་གཞུང་ལ་དོ་རྒྱལ་ཆེད་བོད་མི་གཞོན་སྐྱེས་ཆོས་རང་ལུས་ཁྱེད་ལས་འབུལ་གནང་བའི་གནས་ཚུལ་རེ་མང་རེ་མང་དུ་ཐོན་བཞིན་ཡོད། བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆོས་ལུ་སྐྱག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་བྱ་སྡོད་དེ་རིགས་མ་སྤེལ་ཐབས་མེད་ཆགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི་ད་ལྟ་བོད་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམ་བསྐྱགས་དང་རིག་གཞུང་རྩ་གཏོར། དཔལ་འབྱོར་དབྱེ་འབྱེད། ཁོར་ཡུག་གཏོར་བཤིག་སོགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ཡིན། བོད་ནང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱགས་གཏོར་མཁན་གྱི་བོད་མི་གཞོན་སྐྱེས་བདུན་ཡོད་ཁོངས་བོད་བྱང་ཤར་རྩ་པ་གི་ནི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རང་ལོ་ ༡༡ སོན་པ་ཐུན་ཆོགས་ལགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་དང་། བོད་

གར་ཕྱོགས་ཉ་མཆོ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རང་ལོ་ ༡༩ སོན་པ་ཆོ་དབང་ནོར་བུ་ལགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་
༡༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་སོ་སོར་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་རྗེས་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་ཡོད། ཕྱི་
ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ ༡ ཉིན་དེ་སྤྱི་ལོ་འཛུགས་ཀྱི་དགོན་པར་ཆོས་ཁྱེད་གནས་གནང་ཚུངས་མཁན་རང་ལོ་ ༡༩ སོན་
པ་སྐུ་བོ་མཁའ་དབྱིངས་ལགས་དང་། རང་ལོ་ ༡༩ སོན་པ་ཆོས་འཕེལ་ལགས་གཉིས་ཀྱིས་རང་ལུས་
མེར་བསྐྱེགས་བཏང་རྗེས། མཁའ་དབྱིངས་ལགས་ཕྱི་ཆོས་ ༩ ཉིན་དང་། ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཕྱི་ཆོས་
༡༡ ཉིན་སོ་སོར་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་བའི་ཡིད་སྦྱོའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ཡོད། དེ་བཞིན་རང་ལུས་མེར་
བསྐྱེགས་གཏོང་མཁན་རང་ལོ་འཛུགས་ཀྱི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རང་ལོ་ ༡༩ སོན་པ་སློ་བཟང་སྐལ་བཟང་
ལགས་དང་རང་ལོ་ ༡༩ སོན་པ་སློ་བཟང་དགོན་མཆོག་ལགས། རང་ལོ་ ༡༡ སོན་པ་སྐལ་བཟང་
དབང་ཕྱག་ལགས་བཅས་ད་ཆ་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཤེས་རྟོགས་མེད། བོད་མིའི་སྤྱི་ལོ་འཛུགས་
ཀྱིས་ཁོང་གསུམ་ད་ལྟ་གང་དུ་ཡོད་མེད་དང་། གནས་སྤངས་རིམ་འབྲེལ་ཡིན་མིན་ཐད་སེམས་འཆབ་ཏེ་
ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་གཅིས་པ་ཁོང་ནམ་པའི་སློབ་བཏང་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ཁྱེད་དང་
དཔའ་ངར་ལྡན་པའི་ཐོག་རང་དབང་གི་འབོད་སྐྱོད་མཁན་ད་ལྟ་བཅོན་ཁྱིལ་དུ་ཡོད་པ་ནམས་ལ་
གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན།

བོད་ནང་གི་གནས་སྤངས་ཏེ་ཅང་ཆབས་ཆེན་པོ་ཆགས་པའི་དུས་སྐབས་འདིར་འཛམ་
གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་དང་རང་དབང་ལ་དགའ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་མང་ཆོས་བོད་མི་
ཆོར་རྒྱལ་སྤྱིར་དང་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་གནང་རོགས་ཞེས་འབོད་སྐྱེལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན། ད་ལྟ་

བོད་ནང་མངོན་
པར་མི་གསལ་
བའི་དྲག་པོའི་
དམག་སྤྱིམས་
འོག་རང་ལུས་
མེར་བསྐྱེགས་
གཏོང་མཁན་གྱི་
བོད་མི་རིམ་
དུ་འགྲོ་བཞིན་
པའི་སྐབས་འདིར།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོག་པ་པ་ཁག་གིས་བོད་ནང་དམ་བསྐྱགས་མཆོམས་འདོག་བྱ་རྒྱུ་དང་སྤྱོད་རང་
 དབང་སྤོང་རྒྱ། འགོ་བཅིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྤངས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་བོད་རྒྱལ་
 རིགས་གཉིས་པན་ཆེད་བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་དེ་དག་གྲོས་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་སེལ་རྒྱུ་རྒྱ་
 བཀའ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་གཞིན་ཤུགས་སྤོང་དགོས། རྩོགས་མཆོངས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོག་པ་
 པ་ཁག་དང་གསར་འགོད་པ་རྣམས་ལ་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རི་ཡིན་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་
 སྤྱོད་ཆབ་འཕུལ་མར་གཏོང་རྒྱུ་ཞེས་འབོད་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷོ་ཡིན། བཀའ་ཤག་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
 ལྷན་ཆོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་འབྲེལ་ཐོག་རྒྱ་གར་གཙོ་སྤྱོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱོད་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་རྩ་
 རྒྱུ་གི་དཀའ་ངལ་རི་ཆེར་འགོ་བཞེན་པའི་གནས་སྤངས་གསལ་སྤོང་གྱི་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་ཀྱི་
 རྒྱུ་ཡིན། རང་དབང་ལུང་པར་གནས་པའི་བོད་རིགས་དང་བོད་དོན་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཕུར་བྱ་མཉམ་
 འདེགས་ཐོག་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་སོ་སོར་བོད་ནང་རྩ་བའི་གནས་སྤངས་སྤོང་གོ་རྟོགས་རྒྱ་ཐུབ་
 ཏུ་སྤེལ་རྒྱུ་དང་། ལས་འགུལ་དེ་རིགས་སྤེལ་སྐབས་འཆོ་བ་མེད་པ་དང་ས་གནས་སོ་སོའི་ཡུལ་ཁྲིམས་
 ལ་བརྟེན་བཀའ་ཐོག་ཚུལ་མཐུན་གྱི་ལམ་ནས་སྤེལ་རྒྱུ་འབོད་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ། བོད་མིའི་སྤྱི་འཐུས་
 ཀྱིས་གཞིས་བཞུགས་བོད་རིགས་སྤྱན་རློང་རྒྱུ་སྤྱོད་དང་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་ཕྱི་
 ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༩ རེས་གཟའ་ལྷག་པ་ཉིན་མཆོད་འབུལ་སྤོང་ལམ་དང་། ཉིན་གཅིག་རིང་
 ཟས་བཅད་དོ་རྟོག་གྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་གོ་སྤྱི་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བརྟེན། འཛམ་སྤྱིའི་ས་ཕྱོགས་གང་
 སར་གནས་པའི་བོད་རིགས་སྤྱི་དང་བོད་དོན་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཉིན་བརྒྱུས་གཅིག་ཏུ་ལས་འགུལ་
 དེར་མཉམ་ཞུགས་གནང་རྒྱུ་ཞེས་ཅི་འདུན་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཆོས་བོད་ནང་རང་སྤྱོད་སྤོང་བཏང་
 གནང་མཁན་གྱི་གཞིས་ལུས་བོད་རིགས་སྤྱན་རློང་ཆོའི་སྤྱོད་བསྐྱེད་མཉམ་ཐོང་ཐོག་གཞིས་བྱེས་བོད་
 རིགས་སྤྱན་མོང་གི་མདོན་འདོད་སྤྱོད་ཀྱིས་འབྲུབ་ཆེད་རྒྱུ་སྤྱོད་དང་རྩིས་སྤྱོད་ལི་རངས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་
 ཞེས་བཀོད་འདུག

གོང་གསལ་བཀའ་སྤྱི་སྤྱན་མོང་གསལ་བསྐྱགས་སྤེལ་རྩིས་ཕྱི་ཆོས་༡༩ ཉིན། བཀའ་སྤྱི་སྤྱན་
 མོང་ནས་གོ་སྤྱི་ཐོག་རྣམས་བཞུགས་སྐར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉིན་མཆོག་སྤྱན་
 སྤྱོད་མཆོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་མཆོད་བཤམས་ཏེ་ལྷོ་ཁོར་ལ་གོང་ས་སྤྱོད་མཆོག་ཆེན་པོ་མཆོག་
 དཔུ་བཞུགས་ཐོག་དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་མཆོག་དང་། ལྷག་ལུང་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ། ཀའི་
 རིན་པོ་ཆེ། མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་གྱི་མཛད་གཙོ་རྣམས་ལ། བྱ་བཅུན་སྤྱོད་གསུམ། རང་དབང་
 ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་གྱི་འགན་འཛིན་རྣམས་ལ། སྤྱོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་དང་མི་མང་ཁྱོན་༤༥༠༠ ལྷག་འདོམས་ཏེ།

མཆོད་འབུལ་སློན་ལམ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཚུགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཉིན་བཀའ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་བཀོད་
བྱས་གཞིར་བཟུང་། བཅན་བྱོལ་བོད་མི་འདུས་སྡོད་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གཅིས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་
ཁག་ཏུ་ཉིན་བརྒྱ་དུས་གཅིག་ལ་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞི་བའི་མེ་མཆོད་གནང་མཁན་ནམས་ཀྱི་ཆེད་སློན་
ལམ་གསུང་འདོན་དང་ཟས་བཅད་རོ་རྒྱལ་གནང་ཡོད།

ག) ཉི་ཉོང་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་མཆོད་འབུལ་སློན་ལམ།

དེའི་སྐོར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ཏུ་གནས་ཚུལ་བཀོད་ཐོན་བྱུང་བ་ལྟར་ན། ཕྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ཉི་
ཉོང་རྒྱལ་ས་ཤོག་གྱི་ཉི་ནང་ཉིན་གཞི་རྩོན་རི་ནང་པའི་ལྷ་ཁང་དུ་ཉི་ཉོང་ས་གནས་བོད་རིགས་ཚོགས་
པ་དང་ཉི་ཉོང་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ། ཉི་ཉོང་བོད་རང་སློབ་ཕྲུག་ཚོགས་པ་བཅས་ཀྱིས་བཀོད་
སྤྱི་གཉིས་ཤོག་བོད་མི་ཆོས་རང་ལུས་མེ་སྤྲེག་གི་ཞི་རྒྱལ་ལས་འགུལ་ལ་སྤྱིད་སྤྱུག་མཉམ་སྦྲེང་གི་མཆོད་
འབུལ་སློན་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉི་ཉོང་རྒྱལ་སའི་ནང་ཉིན་གཞི་བྱས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གསར་ལས་ཁང་
དུ་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཏེ་གནད་དོན་འབྲེལ་བཟོད་བྱས་ཡོད།

ཁ) ཐེ་མན་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་མཆོད་འབུལ་སློན་ལམ།

ཕྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ཐེ་མན་དུ་གནས་སྡོད་བོད་རིགས་ཚོགས་པས་གཙོ་འགན་ཤོག་གཞུང་
འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་བཅུ་གསུམ་སྟེ་ས་གནས་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་དང་། ས་གནས་བོད་ཀྱི་
བྱད་མེད་ཚོགས་པ། ཐེ་མན་བོད་ཀྱི་གྲོགས་པོའི་མཐུན་ཚོགས། ཐེ་མན་སློབ་ཕྲུག་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཚོགས་པ། ཐེ་མན་བོད་རྒྱ་མཐུན་ཚོགས། ཐེ་མན་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས། རྒྱལ་
སྤྱིའི་ཉེས་ཡངས་ཚོགས་པ་ཐེ་མན་ཡན་ལག ཐེ་མན་གཞོན་ནུའི་སྤྱི་ལོ་སྟེགས། ཐེ་མན་ཅ་ཁྲིམས་
བསྐྱར་བཅོས་དམངས་འཁྲོད་ཐེབས་རྩ་ཁང་། མིའི་རང་གཤིས་སློབ་གསོ་ཐེབས་རྩ་ཁང་། ཐེ་མན་
ངལ་རྩལ་དཔུང་ཁག ལྷང་ཁུ་ཚོགས་པ། སྟོག་ཁྲིམས་བཀག་བསྐྱོམས་སྤྱུལ་འདེད་མཐུན་ཚོགས། སློབ་
དཔོན་གྲེན་ལྷན་གྲེན་དྲན་གསའི་ཐེབས་རྩ་ཁང་བཅས་ནས་གཞོགས་འདེགས་གནང་སྟེ་ཐེ་མན་ཀྱི་
རང་དབང་ཐང་ཆེན་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་ཀྱི་ཉིན་མོ་ཞེས་བོད་ནང་གི་རྩ་དྲག་གི་གནས་སྐྱངས་རྒྱབ་
སྐྱོར་ཀྱི་དུས་དྲན་ཉིན་མོ་གཏན་འབེབས་དང་ཟས་བཅད་སློན་ལམ་གྱི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིག་སྤེལ་
གནང་ཡོད།

ག) རྟེལ་ཇམ་བོད་རིགས་ཆོགས་པའི་མཆོད་འབྲུལ་སྟོན་ལམ།

དེ་བཞིན་ལྷ་ས་སྤྱི་ཚབ་དོན་ཁང་དང་། རྟེལ་ཇམ་བོད་རིགས་ཆོགས་པ། ས་གནས་གཞིན་ནུ། རྒྱ་བཞི་སྒྲུབ་དྲུག་བཅས་ཀྱིས་གོ་སྤྲིན་ཐོག་རྒྱ་གཞུང་གི་དྲག་རྒྱུང་ཆ་བའི་གཉའ་གཞིན་འོག་གི་གཞིས་ལུས་སྟུན་ཟླ་ནམས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་ཀྱི་ཟས་བཅད་ངོ་ཚྏ་དང་སྟོན་ལམ་གསུང་འདོན་གནང་ཡོད།

ང) ལྷ་རུ་སུའི་རྒྱལ་སར་མཆོད་འབྲུལ་སྟོན་ལམ།

ལྷ་རུ་སུའི་རྒྱལ་ས་མོ་སི་ཀོར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་སྤྱི་ཚབ་དོན་ཁང་གིས་གོ་སྤྲིན་འོག་མོ་སི་ཀོར་ཟླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ནང་པའི་ཆོས་ཆོགས་སུ་བོད་མིའི་ངོ་རྒྱལ་གི་གནས་སྤངས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་མཆོད་པའི་མཆོད་འབྲུལ་སྟོན་ལམ་གནང་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དཀའ་མིག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱུ་ཡ་རང་སྐྱོང་མངའ་སྡེ་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སའི་ནང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བོད་སྐྱོབ་ལས་འགུལ་སྟེལ་ཡོད་འདུག

ཅ) རྒྱ་བལ་ས་གནས་བོད་མིའི་མཆོད་འབྲུལ་སྟོན་ལམ།

རྒྱ་བལ་ཁོངས་སྐྱབས་བཙོལ་བོད་མི་གནས་སྡོད་ས་གནས་ཁག་ཏུ་བཀའ་སྤྱི་ཐུན་མོང་གི་བཀོད་བྱས་བརྒྱུད་ཉིན་བརྒྱུད་ས་གཅིག་གི་ལས་འགུལ་ཆ་ཤས་སུ། ཀོ་ལེ་རྩལ་དོན་ལྷན་སྤྱིང་བྱེ་ཁོངས་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སྤྱི་སྡུལ་དགེ་འདུན་དང་མི་མང་༦༠༠ མཉམ་ཞུགས་ཀྱིས་མཆོད་འབྲུལ་སྟོན་གསུང་འདོན་རྒྱ་ཆེ་གནང་ཡོད་ལ། ལྷ་ས་ཏ་མཐོ་སྟོབ་ཀྱི་གཞིན་ནུ་དང་སྒངས་རུ་ཁག་གི་གོ་སྤྲིན་འོག་ལྷ་རྒྱུ་ཏ་མཐོ་སྟོབ་རིམ་སྟོབ་བྱ་དང་། ཉེ་འཁོར་དགོན་སྡེ་ཁག་ས་ཁུལ་བོད་རིགས་སུད་ཆོང་། ཉི་མ་ལ་ཡའི་མི་དམངས་བཅས་ཁྱོད་མི་གྲངས་༥༠༠ ལྷག་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་ཞི་བའི་ཟས་བཅད་ངོ་ཚྏ་ལྷགས་མང་ཆོགས་ནང་རང་འགུལ་གྱིས་རང་ཁྱེད་བཏོན་ནས། རས་གཞི་དཀར་པོའི་ཐོག་བོད་ཉིན་ཞིན་རྒྱུའི་སྐད་ཡིག་བཞིའི་ཐོག་ནས། “འཆི་ལ་ཉེ་བའི་བོད་སྐྱོབ་རོགས།” ཞེས་འབྲི་འགོད་སོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྟེལ།

རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་གཞིས་ཆགས་སྟེལ་ཀོབ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཁང་ནས་གོ་སྤྲིན་འོག་བྱང་ཅེ་ཆོས་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་མཆོག་དང་། སེ་ར་བྱེས་སྤྲད་གཉིས་ཀྱི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱུད་སྤྲད་མཁན་བྱུར་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་སེ་ར་བྱེས་སྤྲད་གཉིས་ཀྱི་འདུས་མང་ཡོངས་དང་། ལྷ་འགྲུ་ནམ་གོལ་སྤྱིང་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ། ས་སྐྱུ། བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་པ་གསུམ་གྱིས་གཙོས་པའི་

སྐབས་གནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་དང་། སེར་སྐྱ་མི་གངས་ཆེག་ཁྲི་སྐུ་སྤྱོད་བཟུལ་བ་འདུ་འཛོམས་
ཀྱིས་ཉིན་བརྒྱ་དུས་གཅིག་གི་ཟས་བཅད་དང་མཆོད་འབུལ་སྒོན་ལམ་གནང་ཡོད་ལ། མོན་སྒོ་འདོད་
རྒྱ་སྤྱིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གོ་སྤྱི་ལོ་ལྟ་ དགའ་ལྡན་ལྷ་སྤྱི་དང་། འབྲས་སྤྱངས་
ལྷ་སྤྱི། གཞིས་ཁོངས་སེར་སྐྱ་མི་མང་གངས་༡༥༥༤ ཅམ་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་མཆོན་ཆེད་སྒོན་ལམ་གསུང་
འདོན་དང་ཟས་བཅད་རོ་རྒྱལ་གནང་ཡོད།

སྒོན་ཏ་ཆོལ་གསུམ་ས་གནས་སུ་བོད་ནང་གི་རྩ་བའི་གནས་སྤངས་ཐད་གཏུང་སེམས་མཉམ་
སྐྱེད་མཆོན་བྱེད་དུ་དཔལ་ཞུ་ལུ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ས་གནས་མི་མང་
རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་འབུལ་སྒོན་ལམ་དང་ཟས་བཅད་རོ་རྒྱལ་གནང་བ་དང་། ལ་དྲགས་བསོད་ནམས་
སྤྱིང་གཞིས་ཆགས་དང་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་གོ་སྤྱི་ལོ་ལྟ་རྒྱལ་ས་སྤྱིའི་རོ་ཁང་
དུ་ཉེ་ལམ་བོད་ནང་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་མཁན་གྱི་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་ལ་
གཏུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་མཆོན་ཆེད་མཆོད་འབུལ་སྒོན་ལམ་དང་སྤྱང་གནས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་
གོ་སྤྱི་གཞུག་ཡོད།

སྤྱིར་ནང་ཆེན་ཅོན་ཏ་ར་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་སུ་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀྱི་ཟས་
བཅད་སྒོན་ལམ་མཆོད་འབུལ་དཔལ་ཤེས་རབ་སྤྱིང་དགོན་པ་དང་། གཉིས་པ་སྤྱིར་རྟིང་མ་དགོན་པ།
གསུམ་པ་དཔལ་རྫོང་གསར་དགོན་པ་བཅས་ཁག་གསུམ་དུ་ཆོགས་པ་དང་། རྫོང་གསར་བཤད་གྲར་
དཔལ་ས་སྐྱ་སྒོལ་མ་པོ་བྱང་གཏུང་སྐས་རྩ་བརྩ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དཔལ་ཐུན་ཆོགས་པོ་བྱང་གཏུང་
སྐས་ཨ་མེ་ཏ་བརྩ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་རྣམ་གཉིས་དབུ་བཞུགས་ཐོག་དགེ་འདུན་པ་དང་མི་མང་གངས་
༡༥༠༠ བཅས་ཆང་འཛོམས་ཀྱིས་ཟས་བཅད་མཆོད་འབུལ་གནང་ཡོད།

གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ནི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་དུ་བཀོད་ཐོན་པའི་གནས་ཚུལ་ཅམ་
ཡིན་ལ། སྐབས་དེར་བོད་མི་འདུ་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅི་
རིགས་སྒྲེལ་ཡོད།

༡། བཀའ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ཐུང་ན་རྩེས་དྲན་གྱི་མཆོད་འབུལ་སྒོན་ལམ།

ཕྱི་ལོ་༡༠༡༡ ལྷ་༡༡ ཆོས་༤ ཉིན། བཀའ་སྤྱི་ཐུན་མོང་གི་བཀོད་སྤྱི་ལོ་ལྟ་རྒྱ་ས་སྤྱིའི་ཆེན་ཆོས་
སྤྱིང་གཞུག་ལག་ཁང་དུ་དམངས་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་གྱི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ་དང་། ལྷན་ཁང་ཁག་གི་
དྲུང་ཆེ་ཆུང་དང་སྤྱི་ལོའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ། བཞུགས་སྐར་ཁུལ་གནས་རིས་མེད་ཆོས་སྤྱིའི་ལག་གི་དགེ་

བཅུན་ལྷགས་གསུམ་དང་། མི་མང་དང་བྱི་རྒྱལ་བ་བཅས་ཁྱོན་མི་གངས་སྤྱང་ཕྱག་བཀལ་བ་འདྲ་
འདྲོམས་ཀྱིས་མུ་བན་རྩེས་བྲན་གྱི་མཆོད་འབུལ་སློན་ལམ་གསུང་འདོན་གནང་ཡོད།

༧ ཡལོང་ས་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་སྤྲ་ཆེན་རྣམ་པས་གནས་མཆོག་རྩི་རྩེ་གདན་དུ་བསྐྱོ་སློན།

བྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༡ ཆོས་༥ ཉིན་དབུས་བོད་མིའི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གོ་སློག་འོག་གནས་
མཆོག་རྩི་རྩེ་གདན་སྐྱོ་རྒྱ་ཉི་མཆོད་ཉིན་ཆེན་མོའི་མདུན་ཐང་དུ། ཡལོང་ས་མཆོག་མཆོག་དབུ་
བཞུགས་ཐོག་དཔལ་ས་སྐྱ་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་མཆོག་དགའ་ལྷན་
གསེར་ཁྱི། སྤྲ་རིའི་ཁྱི་འདྲིན། སྤྱིང་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་གཙོས་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཆོས་བརྒྱད་
ཁག་གི་སྤྲ་ཆེན་དང་། རིས་མེད་ཆོས་སྡེ་ཁག་གི་དགེ་འདུན་པ་དང་། དད་ལྡན་ཆོས་ཁྱབ་བཞུགས་འབུམ་
བཀལ་བས་གཞིས་ལུས་བོད་མིའི་རང་སྤྱོད་ལས་འབྲུལ་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་ཀྱི་མཆོད་
འབུལ་སློན་ལམ་གཟབ་རྒྱས་ཤིག་ཆོགས་ཡོད།

༡༠༡ བཀའ་ཤག་གི་མུ་བན་གྲུས་བཅི་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་འབུལ་སློན་ལམ།

དེ་བཞིན་བྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༡ ཆོས་༣༥ ཉིན། བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་འབྲེལ་ལྷར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་
སྤྱིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཀའ་ཁྱི་མཆོག་གིས་དབུས་མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་གྱི་མཛད་གཙོ་རྣམ་
པ། སྤྱི་ཁྱེའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ། བཞུགས་སྤྱར་ཁུལ་གནས་རིས་མེད་ཆོས་སྡེ་ཁག་གི་དགེ་བཅུན་ལྷགས་
གསུམ་དང་མི་མང་བཅས་ཀྱིས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་མཆོད་པའི་མཆོད་འབུལ་སློན་ལམ་གྱི་
ལས་འབྲུལ་སྤེལ་ཡོད།

༡༡༡ བཀའ་སྤྱི་ཐུན་མོང་གི་རྩེས་བྲན་མཆོད་འབུལ།

བྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་༣ ཆོས་༡ ཉིན་རྒྱ་རམ་ས་ལའི་བཞུགས་སྤྱར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིང་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ། བཀའ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་གོ་སློག་འོག་བཅུན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཁྱེའི་འཛུགས་ཀྱི་མང་གཙོའི་ཀ་
བ་གསུམ་གྱི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པས་དབུས། བཅུན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཁྱེའི་འཛུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱེའི་ལས་བྱེད་པ་
ཡོངས་དང་། རྒྱ་སའི་ཉེ་འདབས་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་
སེར་སྐྱ་མི་མང་༡༠༠༠ ཅམ་མཉམ་འདྲོགས་ཐོག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཆོད་འབུལ་སློན་ལམ་གནང་ཡོད་
པ་དང་། རྒྱབས་དེར་བོད་མི་གནས་ལུལ་འཛམ་སྤྱིང་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་ཉིན་བརྒྱུས་གཅིག་ལ་ལས་

འགུལ་སྐྱེལ་བའི་ཁོངས་སུ། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་(International Tibet Network) བས་བོད་དོན་ཆེད་ཁོང་ཤོག་ཅེས་པའི་འབོད་སྐྱེའི་འོག་འཇམ་སྤིང་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་བྱང་བདེན་ལ་དགའ་བའི་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེན་བ་ཆོས་འདི་ལྷའི་ཆོས་༥ ཉིན་བོད་མིའི་སློབ་འཁུགས་ཀྱིས་འབོད་བསྐྱེལ་ལྟར་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ཕན་ཚུན་དབར་འབྲེལ་བ་རྗེས་བཟང་དུ་བཏང་སྟེ་ལས་འགུལ་སྤེལ་བས་སྲ་བཏན་དང་རྒྱས་པ་རྒྱ་སྐྱེད་ཀྱིས་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་དགོས་པའི་འབོད་སྐྱེལ་གནང་ཡོད། འཇམ་སྤིང་གི་ས་ཕྱོགས་གང་སར་ཚོགས་པ་འདིའི་ཡན་ལག་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ ༡༥༠ ཡོད་འདུག

དེའི་ཐད་བཀའ་ཤག་གི་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱགས་ཤིག་སྐྱེལ་བ་གསལ་གསལ། ༢༡། བྱི་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༩ དང་ ༡༩ ཉིན་རྒྱ་རིགས་ཆོས་དབྱིད་གསར་དུས་སྟོན་ནམ། འོ་གསར་གྱི་དགའ་སྟོན་ལ་རོལ་བཞིན་པའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་བྲག་འགོ་དང་། ར་བ། རྒྱལ་རོང་། གསེར་རྟ་སོགས་སུ་བོད་མི་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱལ་བས་ཞི་བའི་སློན་ནས་སོ་སོའི་གཞི་རིམ་ཐོབ་ཐང་ཁག་ཅོད་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་བར། ཉིན་རྟོག་མི་སྣས་མང་ཚོགས་ཐོག་མེ་མདའ་བརྒྱབས་ནས་གནས་ཚུལ་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན་མི་དྲུག་དེ་མ་ཐག་སྐྱོན་འདས་སུ་བཏང་བ་དང་། དྲུག་ཅུ་ལྟ་ལ་ཆས་སྟོན་ཆབས་ཆེན་སོགས་འདུག

ཡ་ང་སྤྱིང་རྗེ་མེད་པའི་བྲག་སྐྱོད་འདི་རིགས་དང་། འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སློན་ནས་བོད་མིར་བྲག་གཞོན་གྱི་སྤྱི་བྱས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ། བྱད་པར་བྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལོའི་ཞི་བའི་བྱེད་ལངས་

ཆེན་མོ་ནས་བཟུང་བོད་མིའི་སེམས་ནང་ཆུ་ནག་གཞུང་ལ་ཞེ་འཁོན་དེ་ཆེར་སོང་ཡོད།

བོད་བཅན་བཟུང་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ཆུ་ནག་གཞུང་གིས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཡུལ་བསྐྱེད་རྒྱུའི་ཁ་ཁུང་བཤད་ཀྱང་། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། བོད་མིའི་གཞི་རྒྱུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བཅུ་ལ་བཞག་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་གཏོར་སྤོབ། བོད་མིའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ཙམ་བསྐྱེད་གཏོང་བཞིན་པ་དང་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་ཉར་རྒྱུར་དམ་པུ་དཔལ་འབྱོར་དབྱེ་འབྱེད། བོད་ས་ཡོངས་སུ་དམ་པུ་དང་། ཐ་ན་ཕྱི་རྒྱལ་མི་སྣ་འབྱུལ་བཞུད་བྱེད་རྒྱུར་ཡང་བཀག་འཁོག་བྱས་ཡོད། མདོར་ན་ད་ལྟོ་ཆར་བོད་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་ཡོངས་གྲགས་མ་བྱས་པའི་པུག་པོའི་བྲིམས་གཞི་འོག་ཚུད་ཡོད།

ཆུ་ནག་གཞུང་གི་འགོ་བྲིད་ཚོས་ཞི་བའི་སློན་ནས་བོད་མི་ཁྱེན་ལངས་བྱེད་མཁན་ནམས་དང་། རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གཏོང་མཁན་ཆོའི་འབོད་སྒྲུར་ཐུགས་སྣང་དགོས་པའི་འབོད་སྒྲུལ་ཁྱེན་ལེན། པུག་གཞོན་དང་བསད་རུང་གི་ལམ་ནས་བོད་ནང་བཏན་ཉིད་དང་། བོད་མིའི་དངོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་ནམ་ཡང་བསལ་ཐབས་མེད་ཅིང་། བོད་དོན་འགྲིག་ཆགས་དང་། ཞི་བདེ་ཉིད་འཇགས་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཉག་གཅིག་ཏུ་ནི། བོད་མིའི་གཞི་རྒྱུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བཅི་བཀྲར་དང་། གྲོས་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས། གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱུར་ང་ཚོ་ཚོད་སེམས་བཏན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་མིར་འདི་འདྲའི་པུག་གཞོན་བྱས་པ་ནམ་ཡང་ངོས་ལེན་ཐུབ་ཐབས་མེད། ཆུ་རིགས་ཐེ་བའི་འཛམ་གླིང་མི་མང་ཡོངས་ཀྱིས་བྱེད་བབ་འདི་རིགས་ལ་ཐུགས་ཆེན་པོའི་སློན་ནས་སྤོབ་བརྗོད་གནང་དགོས།

རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་མི་ཚོར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་། བོད་མིའི་གཞི་རྒྱུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤང་སྤོབ་བྱེད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བའི་འབོད་སྒྲུལ་ཁྱེན་ལེན། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཉོག་ཞིབ་ཆེད་ཞིབ་འཇུག་མི་སྣ་དང་། གསར་འགྱོད་མི་སྣ་འགོ་བསྐྱོད་ཆོག་པའི་རེ་འདུན་ཁྱེན་ལེན། དེ་ཅིང་གི་འགོ་བྲིད་ཚོས་ཤེས་དགོས་པར་སོ་སོའི་ “བྱིམ་ཆང་གི་མི” དམར་བསད་འདི་ལྟར་བཏང་བ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་དང་ཆུ་ནག་རང་གི་བྲིམས་དང་ཡང་འགལ་བ་ཆགས་ཡོད། བྱེད་བབ་འདི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ཆུ་ནག་གི་བཟང་སྤྱོད་ལ་སྤར་བས་དྲོགས་པ་ཆེ་བ་དང་། ཆ་འཛིག་འཐོབ་པར་འགོག་རྒྱུ་བཅོས་ཀྱི་ཡོད།

གཞིས་བཞུགས་བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་ནམ་པར་ཁྱེན་ལེན། བྱེད་ཆོའི་འབོད་སྒྲུར་ཚོས་གསལ་པོ་གོ་རྟོགས་བྱུང་། བྱེད་ཆོའི་སློབ་བཏང་ནམ་ཡང་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགོ་བ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། བྱེད་ཆོའི་

བདེ་དོན་བསྐྱབ་རྒྱ་དེ་དུས་ཉག་ཏུ་ང་ཚོའི་སེམས་ནང་ཡོད་མཁུངས་ལུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་
ཀྱིས་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་ལས་འགུལ་རིགས་མ་སྤེལ་བའི་འཕོད་སྐྱུལ་ཁྱེ་རྒྱ་ཡིན།

ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༡ ཉེན་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་འཁེལ་གྱི་ཡོད་སྐབས་བོད་མི་ཚོས་ཚོས་སྤྱོད་སྤྱོད་
དང་སྤོལ་རྒྱུ་གྱི་བྱེད་སྒྲོལ་མ་གཏོགས་རྒྱས་སྤོལ་གྱི་དུས་སྟོན་རིགས་མ་གནང་བའི་འཕོད་སྐྱུལ་
ཁྱེ་རྒྱ་ཡིན།

ང་ཚོས་གཞིས་བཞུགས་བོད་མིར་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཁྱེ་ཆེད་ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ རེས་
གཟའ་ལྷག་པའི་ཉེན་བོད་མི་དང་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཚོས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་ལས་འགུལ་སྤེལ་
གནང་ཡོང་བའི་འཕོད་སྐྱུལ་ཁྱེ་རྒྱ་ཡིན། བོད་མི་ཉམ་ཆུང་ཚོའི་ཐོག་འདི་འདྲའི་དྲག་གཞོན་དང་
བསད་རྩལ་བྱས་པ་ངོས་ལེན་ཐུབ་ཐབས་མེད་པའི་བརྒྱུ་ལན་གསལ་པོ་ཞིག་སྤྲོད་དགོས། ཚང་མས་ཞི་
བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ཁྲིམས་དང་མི་འགལ་བ། ཆེ་མཐོང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ལས་འགུལ་ནང་མཉམ་ཞུགས་
གནང་བའི་འཕོད་སྐྱུལ་ཁྱེ་གི་ཡོད། ཅེས་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྐྱགས་བསྐྱངས་ཡོད།

བཀའ་ཤག་གིས་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྐྱགས་གནང་དོན་ལྟར། ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉེན་ཕྱི་རྒྱལ་
ཡུལ་གྱུ་མང་པོར་མར་མེ་ཁྲོམ་སྒྲོར་དང་སྒྲོན་ལམ། ཟས་བཅད་སོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བའི་དཔེ་
མཚོན་དུ་བཀོད་པ་གཤམ་གསལ།

ཀ།) བྱང་ཨ་མེ་རི་ཁའི་བོད་མིའི་ལས་འགུལ།

ཨ་རིའི་སྐྱེ་ཁམས་དོན་གཅོད་ཁང་གིས་བརྒྱུ་ལོག་བྱང་ཨ་རིའི་བོད་མི་འདུས་སྡོད་ས་གནས་
ཚང་མར་ཕྱི་ཚེས་ ༡ ཉེན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱས་ལ་ངོ་སྤོལ་གནང་མཁན་འདས་
གསོན་རྣམས་ལ་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཨ་རིའི་གྲོང་ཁྱེར་ནི་ལུ་ཡོ་ཀ་དང་། ལལ་
པོར་ནི་ཡ། སྤོ་སི་ཤོན། ཆེ་ལྷ་གོ། མི་ནི་སུད་ཏུ་ཏུ། ཡུ་ཏུ། སུ་ཤིང་ཤོན། པོ་ཤེ་ལན་ཏུ་སོགས་དང་། དེ་
བཞིན་ཁེ་ན་ཏུ་ཤོང་ཁྱེར་ཏོ་རོན་ཏོ་དང་། ཨལ་བ་ཀྱ་སོགས་བྱང་ཨ་རིའི་ས་གནས་ ༡༠ ལྷག་ཙམ་
ནང་བོད་མི་དང་། བོད་མིར་ཤ་ཆ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ཚོས་མར་མེའི་ཁྲོམ་སྒྲོར་དང་། སྒྲོན་
ལམ་གསུང་འདོན། ཟས་བཅད་ངོ་སྤོལ། རམ་སྟོན་ཁྲོམ་སྒྲོར། ཞི་བའི་སྐྱད་འཕོད། མར་མེ་འབུལ་བཤམས་
ཀྱིས་གཞིས་ལུས་བོད་མིའི་སྤྱི་སྟོབས་ལ་རྩེས་དྲན་གྲུས་བཀྱར་དང་། གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་
ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེ་སྤེལ་ཡོད།

ཁ) ཨ་སི་ཁྲོ་ལི་ཡ་དང་ནིུ་ཇོ་ལན་ཏེ་འི་བོད་མིའི་ལས་འགུལ།

ཨ་སི་ཁྲོ་ལི་ཡའི་སྐྱེ་ཁབ་དོན་ཁང་ནས་བརྒྱུ་བརྒྱུད་ཨ་སི་ཁྲོ་ལི་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་སི་ཏི་ནི་
(Sydney)དང་། མེལ་ལྷོན།(Melbourne) སྤེར་སེ་སྤན།(Brisbane) ཀེན་གླེ་ར་(Canberra)
བཅས་ཀྱི་ས་གནས་བོད་རིགས་མཐུན་ཆོགས་དང་། གཞིན་ཅུ་ལྷན་ཆོགས། བུད་མེད་ལྷན་ཆོགས།
བོད་རང་དབང་སློབ་ཤུག་ཆོགས་པ། བོད་དོན་རྒྱལ་སྐྱོར་ཆོགས་པ། བོད་རྒྱ་མཚའ་འབྲེལ་མཐུན་
ཆོགས་སོགས་མར་མེ་ཁྲོམ་སྐྱོར་དང་སློན་ལམ་གསུང་འདོན་སོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཡོད། གཞན་
ཡང་ཨ་སི་ཁྲོ་ལི་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་ནིུ་ཁལ་སོལ་(Newcastle)དང་། ག་སེ་མའ་ནི་ཡ།(Tasmania)
ཨ་ཏི་ལེ་ཏེ།(Adelaide) ནིུ་ཇོ་ལན་ཏེ་འི་གྲོང་ཁྱེར་ཨོ་ཁ་ལན་ཏེ་(Auckland)དང་། ཁེར་སེ་ཆ་
ཅི།(Christchurch) དེ་བཞིན་དོན་ནི་ཏན་(Dunedin)ནང་དུ་ས་གནས་བོད་རིགས་མཐུན་ཆོགས་
ཀྱིས་གོ་སྐྱོད་འོག་གོང་མཚུངས་ལྷན་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཡོད།

ག) ལུ་རུ་སུ་ས་གནས་བོད་མིའི་ལས་འགུལ།

ལུ་རུ་སུ་སྐྱེ་ཁབ་དོན་ཁང་གི་བརྒྱུ་བརྒྱུད་འོག་བོད་མི་དང་བོད་དོན་རྒྱལ་སྐྱོར་བ་ཡོངས་ནས་
གྲོང་ཁྱེར་སེན་ཏི་ཅི་ཏར་སེ་ལྷག།(St.Petersburg)དང་། ལུ་རུ་སུའི་རྒྱལ་ས་མོ་སི་ཁོའི་ནང་ཡོད་
པའི་(Open World Center) དང་། དེ་བཞིན་ཁལ་ལྷག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཨི་ལི་སི་
ཏར་(Elista) ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་གྲོགས་པོ་ཆོགས་པ་(Friends of Tibet Society) ལུ་མ་
སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རི་ལ་(Kyizil) ལུ་ཡ་སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལུ་ལན་ལུ་ཏེ་(Ulan Ude)བཅས་
ནང་ནས་པ་འདྲ་མིན་གྱི་ཞི་བའི་ངོ་སྤྲོད་དང་སློན་ལམ་མཚོད་འབུལ་གྱི་ལས་འབུལ་སྤེལ་ཡོད།

ང) ཐེ་མན་ཁུལ་གྱི་བོད་མིའི་ལས་འགུལ།

ཐེ་མན་སྐྱེ་ཁབ་དོན་གཙོད་ཁང་གི་བརྒྱུ་བརྒྱུད་འོག་བོད་རིགས་ཆོགས་པ་དང་། ས་གནས་བོད་
ཀྱི་གཞིན་ཅུ་དང་བུད་མེད་ཆོགས་པ། ཐེ་མན་སློབ་ཤུག་བོད་དོན་རྒྱལ་སྐྱོར་ཆོགས་པ་སོགས་ནས་
གོ་སྐྱོད་ཐོག་ཐེ་མན་རྒྱལ་ས་ཐའེ་པེ་གྲོང་ཁྱེར་ནི་ཏུ་སྤྱི་མིང་ནང་མཚོད་འབུལ་སློན་ལམ་དང་ལས་
འགུལ་འདྲ་མིན་སྤེལ་ཡོད།

ལས་འགུལ་སྤེལ་ཡོད།

གོང་གསལ་ནམས་ཀྱིས་གཙོས་སྒྲིག་པ་ནང་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་དང་བོད་མི་འདུས་སྡོད་
བསྟེན་གནས་ཁག་ཡོངས་ནས་ནམ་པ་འདྲ་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་དེང་སྐབས་བོད་ནང་གི་ཇོ་ཏག་གནས་
སྐབས་དང་། བྱད་པར་བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་བདེ་དོན་ཆེད་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་སྒྲུལ་
གཅིས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ནམས་ལ་གུས་འདུད་དང་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་ལས་
འགུལ་འདྲ་མིན་སྒྲུ་ཆོགས་སྤེལ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ཡིག་ཆོགས་ལ་འཛིགས་ནས་བཀོད་མེད།

༡༡། ལྷགས་ཡོས་ལོ་སར་བས་བཅད་དོ་རྒྱལ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡ ཚེས་༡༡ བོད་ལོ་ལོ་སར་བའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་བཞུགས་སྐྱེར་ཐེག་ཆེན་
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་སྡོམ་བྱེད་དེ། མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་
གྱི་མཛད་གཙོ་ནམས་དང་། རྒྱ་སར་གནས་སྡོད་བོད་མི་སྤྱི་ལོ་ ༤༠༠ ལྷག་འཇུག་ཞུགས་ཀྱིས་བས་
བཅད་དོ་རྒྱལ་དང་། སྒོན་ལམ་གསོག་སྒྲུབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ། དེ་བཞིན་བོད་མི་གནས་སྡོད་ཡུལ་
བྱ་ཁག་ཏུ་འང་ལས་འགུལ་དེ་མཚུངས་སུ་སྤེལ་ཡོད།

ཉིན་དེར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ནས་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་ཤིག་སྤེལ་ཡོད་པ་ནི་འདི་
ལྟར། བོད་ནང་གི་སྒྲུལ་གཅིས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ནམས་ཀྱིས་“ཡགོང་ས་མཆོག་བོད་ནང་གདན་
འདྲེན་ཞུ་དགོས། བོད་མི་ཆོར་རང་དབང་དང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དགོས་”ཞེས། འཕོད་ཆོག་འདི་

གཉིས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བོད་དང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་ཡོད་པའི་
ཁྲོད་ནས། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༧ ཉིན་གྲུབ་གྲྭ་རྒྱེ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བ་ནས་
བཟུང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༦ ནས་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༩ བར་བོད་ནང་
གི་བོད་མི་སྐྱ་མེར་གངས་ ༡༩ དང་། བཅའ་བྱུང་ནང་གི་བོད་མི་ ༡ བཅས་ཁྱོན་མི་གངས་ ༣༥ ནས་
རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་ཡོད། དེ་དག་གི་ཁྲོད་ནས་བོད་ནང་བཙན་མ་གསུམ་ཚུད་པའི་མི་གངས་
༡༥ ཡི་སྐྱ་སྒོག་ཤོར་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ནམས་འདས་གསོན་གང་ཡིན་དང་ས་གནས་གང་ཞིག་དུ་
བཙོན་འདུག་དང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་མེད་ཤེས་རྟོགས་སྤུངས་མེད། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཆོས་
༡༩ ལྷ་ ༣ མིའི་ལོ་གསར་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྐབས་བོད་མི་ཆོས་ཕྱོད་ཀྱི་ཞི་ཆོལ་བྱས་པས། ལྷ་ ༣ མིའི་དྲག་
ཆས་ཉེན་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱིས་མེ་མདའ་གང་བྱུང་བརྒྱབ་ནས་བྲག་འགོ་ཁྲུལ་དུ་མི་ ༩ དང་། གསེར་རྟ་
ཁྲུལ་དུ་མི་ ༡ ། རྩམ་ཐང་དུ་མི་ ༡ བཅས་ཁྱོན་མི་གངས་ ༧ དམར་གསོད་བཏང་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་
སྤུངས་མེད། ད་དུང་ལོ་འདིའི་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༤ ཉིན་ནང་ཆེན་དང་། ཁྲི་འདུ། རྩ་སྟོན། མགོ་ལོག་ཚུ་ཆེན།
འབྲི་རུ། ཆབ་ཆ་སོགས་སྤྱང་ལྷག་དཀར་སྤྱང་བཅི་དང་མི་མང་གི་ཞི་ཆོལ་རིམ་པར་བྱུང་ཡོད་པ་
དང་། ལྷ་གཞུང་གིས་དེར་སྐབས་བོད་ཀྱི་ས་ཁྲུལ་པལ་མོ་ཆེ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཞི་ཆོལ་འབྱུང་ཡུལ་ས་
གནས་ཀྱི་དྲ་ལམ་དང་ཁ་པར་བརྒྱུད་ལམ་བཙན་བཀག་གིས། མངོན་གསལ་མ་ཡིན་པའི་དྲག་པོའི་
ཁྲིམས་གཞི་བསྐྱམས་ཡོད་སྟབས། བོད་ཀྱི་ས་ཁྲུལ་འདྲ་མིན་ནང་མི་གཙོ་བོད་བསད་ཡོད་མེད་དང་
བཙོན་འདུག་མནར་གཅོད་ཅི་ཅམ་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་མེད་གནས་ཚུལ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་ཤེས་
རྟོགས་སྤུངས་མེད། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ནས་ཆེས་རྩ་དྲག་གི་གནས་སྤངས་གཅིག་རྩེས་
གཉིས་མཐུད་དུ་འབྱུང་བཞིན་པ་འདི་དག་ཐད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྱི་ནག་གཞུང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོགས་ལ་
འབོད་སྐྱུལ་རིམ་པར་བྱས་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལྷན་གྱི་གསལ་བསྐྱགས་སྤྲུལ་རྩེས་དང་། ཉེ་ཆར་འདི་ལོར་ཡོད་
པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གཞུང་ཆབ་མི་སྣ་མངལ་འཕྲད་ཀྱིས་ཁྱེད་སྤུལ་ཡོད།

༡༥། སྤྱི་ལྷན་གྱི་ལྷགས་ཡོས་ལོ་སར་ཉིན་གྱི་འབོད་སྐྱུལ།

དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་འཛིན་རུའུ་ལ་ཡོངས་བསྐྱགས་ཀྱི་སྤྱན་ཁྱེད་ཞིག་འབུལ་འབྲེམས་
ཁྲུལ་པའི་ནང་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་རེ་འདུན་དོན་གནད་ཁག་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་འཕྲལ་དུ་བསམ་
ཞིབ་དགོས་པའི་རེ་སྐྱུལ་བསྐྱར་ནན་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་

༡༦། དམག་དཔུང་ཕོན་ཆེ་བསྐྱར་སྟོན་བྱས་པ་ནམས་འཕྲལ་དུ་ཕྱིར་འཐེན་ཀྱིས་རྩ་དྲག་གནས་

སྒངས་འགྲིག་འཇགས་དང་བོད་མིའི་མངོན་འདོད་ལ་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་ལག་
བསྟར་བྱེད་དགོས།

༡༽ དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རྟོག་ཞིབ་ཆེད་ཕྱོགས་ལྗང་མེད་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཆབ་བོད་
ནང་གཏོང་དགོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཆེ་དངོས་ཡོད་གནས་
ཚུལ་འཆོལ་ཞིབ་ཆེད་བོད་མིའི་སྐྱེ་ཆབ་གཏོང་དགོས།

༢༽ བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྩ་མེད་འགོ་རྒྱུའི་སྲིད་བྱུས་དང་བྱེད་ཐབས་མཆོམས་འཛིག་བྱས་ཏེ་
བོད་མིར་ཆོས་དད་རང་དབང་སྤྱོད་རྒྱ་དང་ཞི་འགྲིག་གི་ཐབས་ལམ་བསྟན་དགོས་པ་དང་།
བོད་མིའི་སེམས་ཚུར་ལ་དོ་སྣང་གཏོང་བའི་བྱ་སྤྱོད་འགོག་ཐབས་བྱེད་དགོས།

༣༽ བོད་མི་འབྲོག་པ་རྣམས་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བཅན་སྡོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དེ་དག་མཆོམས་
འཛིག་གིས་འབྲོག་པ་ཆེའི་པ་མེས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཁོར་ལྷག་གི་གོ་རྟོགས་དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་
ཁོར་ལྷག་སྤང་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུའི་ཆ་ཤས་སུ་ངེས་པར་དུ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་
དུ་འཇུག་དགོས།

༤༽ བོད་ནང་འཇུགས་སྐྱབ་ཀྱི་ལས་གཞི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱེད་སྐབས་མཐོ་སྤང་བོད་ཀྱི་
ཁོར་ལྷག་འཛིག་ཉན་ཆེ་བ་དེར་ངེས་པར་དུ་བསམ་གཞིགས་ཐོག་ས་གནས་བོད་རིགས་ཆོར་
ཁེ་སན་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས།

༥༽ པཎ་ཆེན་རྒྱུད་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་གཙོས་ཆབ་སྲིད་བཅོན་པ་རྣམས་འཕྲལ་མར་སྤོད་
བཀོལ་བཏང་སྟེ་འབར་མའི་སྲིད་གཞུང་ལྟར་གཞུང་དང་མང་ཆོགས་དབར་ཡིད་ཆེས་ཆེ་རུ་
གཏོང་དགོས།

༦༽ བོད་མི་ཆོ་དང་གོས་མོལ་བསྐྱར་གསོ་བྱས་ཏེ་ཆོད་སེམས་བརྟན་པོས་བོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་
ཆེད་ཕྱགས་རྒྱུ་རིང་པོས་ཐབས་ལམ་ཐོག་ནས་བོད་དང་ཉེ་འབྲེལ་ས་ཁྱོན་ཁག་ཏུ་བརྟན་སྡོད་
གི་ཁོར་ལྷག་བཟང་པོ་ཞིག་བསྐྱབ་ཐབས་བྱེད་དགོས།

དེ་བཞིན་དུ་རང་དབང་མང་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་དང་གོས་ཆོགས་ནས་ཀྱང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་དང་། ཡོངས་ཁྲབ་རིན་ཐང་ལ་འདི་ལྟར་ཅིས་མེད་རྟོག་རོལ་གཏོང་བའི་རྒྱ་གཞུང་གི་བྱ་སྤྱོད་རྒྱ་
ཡན་དུ་མི་འགོ་བའི་གཞོན་ཕྱགས་སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་འགན་འཁུར་མང་ཚུལ་ལེན་དགོས་པ་དང་། རང་
དབང་མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་དབུ་བྱིད་རྣམ་པས་དོན་སྙན་ལྟར་པའི་བྱས་ཕྱགས་འདོན་རྒྱུ་
ང་ཆོས་རེ་སྐུལ་ཕྱགས་དག་ལྟ་བཞིན་ཡོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་སྡེ་དང་། བོད་

དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆོགས་པ་དང་སྒྲེར་བ་བཅས་ནས་ཀྱང་མཐུན་བོད་ནང་གི་ཇ་དྲག་གནས་སྐྱངས་གང་ཡིན་འབྲེལ་ཡོད་སོ་སོར་ར་སྒྲོད་གསལ་བཤད་དང་། བདེན་པའི་རྒྱབ་ལངས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་འབོད་སྒྲུལ་ཁྱེ་རྒྱ་བཅས། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༡༡ ལ། ཞེས་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་གསལ་བསྒྲགས་སྤེལ་ཡོད།

༡༥། ལྷགས་ཡོས་ལོ་སར་ཉིན་ས་གནས་ཁག་གི་ལས་འགུལ།

དེ་བཞིན་གོང་ཆེས་ཉིན་གཅུག་ལག་ཁང་གི་དཔའ་བོའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དོན་རྒྱུན་དུ། དབུ་མའི་ལམ་མི་མང་ལས་འགུལ་ཁང་གི་བཀོད་སྒྲིག་འོག་གཞིས་ལུས་བོད་མིའི་ཞི་ཆོལ་ལས་འགུལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་མཆོད་ཆེད། རང་ལུས་ཁྱགས་འབུལ་གནང་མཁན་རྒྱལ་གཅིས་པ་མི་གངས་ ༡༥ དང་རྒྱ་གཞུང་གིས་དམར་གསོད་བཏང་བའི་མི་ ༥ བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་མཆོད་པའི་མི་གངས་ ༩༠ སྐོར་རྒྱལ་གཅིས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་པའི་སྐྱེ་དཔར་འཁུར་ཏེ། བཞུགས་སྐར་རྣ་ས་ནས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ཕྱི་བར་བསྐྱོད་དེ། ཕྱི་ལོ་ཡོད་པའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་གཉིད་དཀྱོགས་ལས་འགུལ་ཞེས་པའི་གོམ་བཤོད་དང་དགོས་འདུན་གྱི་ཡིག་ཆའང་སྤེལ་བའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཡོད།

བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་འོག་ཨ་རིའི་ནེའུ་ཡོག་དུ་ཉིན་གཞི་བྱས་ཡོད་པའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་སྒྲོར་ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྩི་རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་གསུམ་གྱིས་བོད་དུ་རང་ལུས་མི་མཆོད་གནང་མཁན་གྱི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་དང་། བོད་མི་ཞི་ཆོལ་རྣམས་དམར་གསོད་གཏོང་བཞིན་པའི་ཇ་དྲག་གི་གནས་སྐྱངས་ཐད་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ནས་ཐེ་གཏོགས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་དགོས་པའི་དོན་ཆན་དུག་ཅན་གྱི་དགོས་འདུན་ཞིག་བཏོན་ཏེ་དུས་ཆེད་ངེས་མེད་ཀྱི་ཟས་བཅད་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཡོད།

ཨ་སི་ཾ་ལི་ཡའི་ནེའུ་ཁྲ་སྐ་(New Castle)བོད་རིགས་ཆོགས་པའི་གོ་སྒྲིག་འོག་སི་ཾ་ལི་ཡའི་བོད་རིགས་མཐུན་ཆོགས་དང་། སི་ཾ་ལི་ཡའི་གཞོན་ནུ་ཆོགས་པ། སི་ཾ་ལི་ཡའི་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཕྲུག་ཆོགས་མི་བཅས་མི་གངས་ ༡༠ ཅམ་གྱིས། བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་ཆེད་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གཏོང་མཁན་རྒྱལ་གཅིས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་དང་། རྒྱ་གཞུང་གི་དྲག་གཞོན་དམར་གསོད་འོག་དཀའ་སྤྱུག་ཁྱོང་བཞིན་པའི་བོད་མི་ཆོར་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་མཆོད་ཆེད། ཁ་རས་ནག་པོ་དཀྱིས་ཏེ་ཟས་བཅད་རྩི་ཆོལ་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཡོད་པ་དང་། བལ་ཡུལ་བཅའ་སྔོན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མདུན་བོད་མི་ ༡༩ གྱིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཇ་དྲག་

གནས་སྐབས་ཐད་དོ་སྒྲུབ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་མིའི་ཇོ་བོ་གི་གནས་སྐབས་ལ་རྒྱུ་ལོན་བྱ་སྲུང་
མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་ནང་དོན་ཞིབ་ཚོགས་པ་འཕུལ་གཏོང་ཡོང་བའི་དགོས་འདུན་
བཏོན་ཏེ་དོ་སྒྲུབ་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཡོད།

བོད་ཆུ་འབྲུག་ལོ་འཛིན་ལས་ཚོས་ཀྱི་ཉན་འཛམ་སྤྱིང་ཡུལ་གང་སར་གནས་པའི་བཅའ་བྱུང་
བོད་མི་ཚོས་བོད་ནང་བོད་མི་ཚོར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཆེད། ཟས་བཅད་དོ་སྒྲུབ་དང་སྐྱད་
འབོད་ཁྲིམ་སྐོར། བསྐྱོད་མཆོད་འབུལ་སོགས་ལས་འགུལ་རིམ་པ་སྤེལ་ཡོད་པ་ལྟར། ཉན་དེར་
བཞུགས་སྐར་ཉེ་འབྲིས་ཤེས་རབ་དགའ་ཚལ་སློབ་སྤྱིང་གི་སློབ་མ་གསུམ་གྱིས་དང་སྤངས་ཐོག་རྒྱ་
གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྷི་ལི་ནས་བཞུགས་སྐར་བར་ལྷགས་ཏེ་བསྐྱོར་སྐྱོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་འགོ་འཛུགས་
གནང་ཏེ་རྒྱ་གར་མི་མང་ལ་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་སྐབས་བྱུང་བསྐྱགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཀྱང་
སྤེལ་ཡོད།

དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་རྫོང་སྤྱིང་ས་གནས་གཞིན་རུ་དང་བྱང་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་
འབྲེལ་གོ་སྐྱོད་འོག་བོད་ནང་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་གཅིས་དཔལ་བོ་དཔལ་མོ་རྣམས་ལ་མུ་
ངན་དང་། ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་ཇོ་བོ་གི་གནས་སྐབས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཆེད། རྫོང་སྤྱིང་
གངས་ཅན་རིའི་མདུན་ཐང་དུ་ས་གནས་མི་མང་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་ཟས་བཅད་དོ་སྒྲུབ་ལས་སྤེལ་
པ་དང་། དེ་བཞིན་སོ་ན་མདའ་དང་ཁར་ཤང་། ཀ་སྐྱག་མི་མང་བཅས་ཀྱིས་སོ་སོའི་ས་གནས་སུ་ཟས་
བཅད་དོ་སྒྲུབ་ལས་འགུལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་ས་གནས་གང་སར་བོད་ཀྱི་ཆ་དོན་དང་བོད་ནང་
གི་བོད་མིའི་ཞི་ཚོལ་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་མཆོམས་མ་ཆད་པར་སྤེལ་བཞིན་
ཡོད།

༡༥ བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་མཆོག་ཨ་རིར་གཞུང་འབྲེལ་ཕྱགས་བསྐྱེད།

ཀ) ཨ་རིའི་མཐོ་སློབ་རྒྱ་བོད་དོན་གསུང་བཤད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་༡ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་སློབ་བཟང་སང་གེ་མཆོག་གིས་ཨ་རིར་རྟེན་
གཞི་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཁན་ཞེ་ཏི་ཁ་ཏི་མངའ་སྡེའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ (Western Connecticut
State University) གི་ཚོགས་ཁང་དུ་ཚོགས་གཙོའི་གསུང་བཤད་ (President's Lecture Series) ཞེས་
པའི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ལས་རིམ་ཐོག་བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་མང་གཙོའི་གནས་བབ། (Democracy in
Exile: the case of Tibet) ཅེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་དོན།

བོད་མི་ནམས་ཀྱིས་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བ་དེ་གྲངས་
ཀ་བཅཱ་རྒྱ་ལྷ་བྱར་འགྱུར་མི་ཡོང་ངམ་བསམ་པའི་ང་རང་ལ་སེམས་འཆབ་ཡོད། ཁོང་ཆོ་ཡང་ང་དང་
བྱེད་ནམ་པ་བཞིན་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་རེད། ང་ཆོ་ཇི་བཞིན་ཁོང་ཆོར་ཡང་པ་མ་སྟུན་མཆེད་ཡོད། ང་
རང་མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་བའི་བཀའ་ཁྲི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ངའི་དམིགས་ལུལ་ནི་རྒྱ་
ནག་གཞུང་ནས་བོད་ནང་བོད་མིའི་ཐོག་དྲག་གཞོན་བྱེད་བཞིན་པའི་སྲིད་བྱས་མཆམས་འཛོག་བྱས་
ནས་ཞི་བའི་སློན་ནས་བོད་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་སེལ་རྒྱ་དེ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱུང་ཆོ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་
ཐོག་འཛིན་པའི་དྲག་གཞོན་གྱི་སྲིད་བྱས་ལ་ངོ་སྤོལ་གྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་རྒྱ་དེ་བཞིན་
མཆམས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རེད། བོད་མི་ཆོར་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྤྱོད་དང་། བོད་མིའི་ངོ་སོ་
དང་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྤྱོད་ཆེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་འཛོལ་རྒྱུའི་ཆོད་སེམས་བརྟན་པོ་ཡོད། དེ་
སྟེ་སྟེ་ཞིག་ནས་ལྟར་ལེན་གྱི་ཀྱང་ཆེན་དང་ལྷ་རྩ་སྤྱི་དམར་ཤོག་དེ་དག་འཐོར་ཞིག་འགྲོ་རྒྱུའི་ཡིད་
ཆེས་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་བཞིན་བོད་ལ་ཡང་རང་དབང་ཐོབ་རྒྱུར་ཡང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་
ཨིན་ཇིའི་གཞུང་ནས་མེས་པོ་དམ་པ་སྟན་ཆི་མཆོག་དང་ལྟན་གྲོས་མོལ་བྱས་པར་བརྟེན། རྒྱ་གར་དེ་
བཞིན་ཨིན་ཇིའི་མངའ་འོག་ནས་རང་དབང་ཐོབ་ཡོད། དེ་བཞིན་ང་ཆོས་ཀྱང་བོད་ལ་རང་དབང་
ཐོབ་རྒྱུ་དང་ཡགོང་ས་མཆོག་བོད་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བུ་པའི་རེ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅེས་བོད་
ཀྱི་ཅ་དོན་གྱི་དང་། རྒྱ་པར་དེང་སྐབས་བོད་ནང་གི་ཇ་དྲག་གནས་སྐངས་སྒྲོར་གྱི་གསུང་བཤད་
གནང་ཡོད།

ཉིན་དེའི་ཨ་རིའི་སྐྱེ་ཁའ་དོན་གཅིད་ལྟོ་བཟང་སྟོན་པལ་ལགས་དང་། བྱང་ཨ་རིའི་སྐྱེ་
འབྲས་ཞོར་བུ་ཆེ་རིང་ལགས་དབུ་བཞུགས་ཀྱི་ཆོག་ལ་འདྲེན་དང་། ས་གནས་ཤོད་རིགས་སྐྱི་མཐུན་

ཚོགས་པའི་རྒྱན་ལས་ནམས་དང་། ས་གནས་བྱང་མེད་ལྷན་ཚོགས། ཚོགས་སྤྱིད་ཁག་གི་སྐྱེ་ཁམས་
བོད་ཀྱི་ཐེབས་ཆའི་འགན་འཛིན། སྐྱེ་ཁམས་དོན་གཅོད་ཁང་གི་ལས་བྱེད། སློབ་ཡུག་དང་མི་མང་
བཅས་ཚོགས་ཞུགས་གནང་ཡོད།

ཚོགས་འདུའི་ཐོག་བཀའ་སློན་གྱི་པ་མཁས་དབང་སློབ་བཟང་སེམས་ཀྱི་གསུང་བཤད་
ནང་། ཉེ་ལམ་བོད་ནང་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པའི་ཇོ་བོ་གནས་སྤངས་དང་། བྱང་ཨ་རིའི་ནང་
གི་རེས་གཟའ་སྤེན་པ་དང་ཉེ་མའི་བོད་ཡིག་སློབ་གྲུའི་ཕན་ལུས་སྒོར། རྒྱ་རམ་ས་ལར་ཡོད་པའི་བོད་
མིའི་སྤྱི་འཇུགས་ནི་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ནས་ངོས་ལེན་ཡོད་ཅིང་། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གཞུང་གི་
ལོ་རྒྱུས་རྒྱན་མཐུད་པའི་བྲིམས་མཐུན་བདག་དབང་ལྷན་པའི་སྤྱི་འཇུགས་ཤིག་ཡིན་པའི་སྒོར།
བཀའ་ཁྲིའི་དམ་འབྲུལ་མཛད་སྒོ་གྲུབ་རྗེས་ཨ་རི་དང་ཡུ་རོབ་སྤུལ་དུ་ཐེབས་ནས་གནང་ཡོད་དཔོན་
རིགས་མཇུག་འཕྲད་སྐབས་ཚང་མས་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ལུགས་ཆེ་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་བཅས་
རྒྱལ་གྱི་ཐོག་བོད་དོན་གནས་བབ་སྒོར། གྲོས་ཚོགས་ལ་བཀའ་ཤག་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡག་པོ་ཡོད་པ་
དང་། བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས་དང་གི་ཁྱབ་ཚང་མས་རྩུར་ཐག་འབད་ཐག་གནང་གི་ཡོད་སྒོར། བོད་
དང་བོད་མིར་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བའི་རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་མ་བརྗེད་པར་ཡང་ཡང་བྲན་དགོས་རྒྱ་
གལ་ཆེ་ཡིན་སྒོར། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ལོ་རྒྱུས་ནས་ཆིས་ན་གཞིས་ལུས་བོད་མི་ཉེར་གསུམ་གྱིས་རང་ལུས་མེ་ལ་

བསྐྱོན་པའི་རེ་བ་ཚུད་ཟོས་སུ་མི་འགོ་བ་བྱེད་དགོས་པའི་སྒོར། རང་དབང་ལུང་པར་གནས་པའི་བོད་
མི་བཅན་གྱོལ་བ་ཆོས་གཞིས་ལུས་བོད་མིའི་རེ་བ་ཚུད་ཟོས་སུ་མི་བཏང་བར་སྤྱ་མཐུད་ཆིག་སྒྲིལ་ལ་
འབད་བཅོན་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་རང་དབང་སྤར་གསོ་བྱེད་རྒྱ་དང་། སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་རང་ཡུལ་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་བྱིར་ཕེབས་མཛད་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལས་འགན་སྐྱབ་
ཐུབ་རྒྱུར་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་གསུང་བཤད་ཟབ་རྒྱས་གནང་སྟེ་མང་ཆོགས་ཀྱི་དྲི་བར་
ལན་འདེབས་གནང་། ཉིན་རྒྱུ་ཚུ་ཆོད་༡༩༠ ཐོག་གསུང་བཤད་མཇུག་བསྒྲིལ་རྗེས་བྱང་ཨ་རིའི་སྤྱི་
འཐུས་ནོར་བུ་ཆེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་མང་ཆོགས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད། བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གིས་
གསུང་བཤད་གྲུབ་རྗེས་ཐད་ཀར་ནི་འུ་ཡོག་ནས་བྱིར་ཐོན་གྱིས་ཨི་ཌ་ལི་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གཅིག་
ལ་གཞུང་འབྲེལ་འཆམས་གཟིགས་དབུ་འཇུགས་གནང་ཡོད།

༡༡། བཀའ་ཁྲོན་ཁྲི་པ་མཆོག་ཨི་ཌ་ལིར་ཕྱགས་བསྐྱོད་འཆམས་གཟིགས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༧ ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་བཀའ་ཁྲོན་ཁྲི་པ་སློ་བཟང་སང་གི་མཆོག་ཨི་ཌ་ལི་
རང་སྤྱོད་ལྷོ་ཏེ་རོལ་(South Tyrol)དང་ཏེ་རེན་ཏེར་(Trento) ལུལ་གྱི་སྤྱི་བྱུ་ཁབ་མཆོག་གིས་མགོན་
འབོད་ལྷར་ཨི་ཌ་ལིའི་གོང་བྱེར་མི་ལྷན་(Milan) ཏུ་ཕེབས་འབྱོར་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་ལྷོ་ཏེ་རོལ་གྱི་རྒྱལ་ས་སྟོལ་ཇ་ལོར་(Bolzano) འབྱོར་སྐབས་སྤྱི་བྱུ་

ལུ་ཨི་སི་ཾོན་ཏལ་ཏར་གྱི་བཀའ་ཤག་གི་གཙོ་འཛིན་མཆོག་གིས་ཐེབས་བསུ་བྱས་ཡོད། དེ་ཉིན་གྱི་བྱེད་ཡོལ་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གིས་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་གི་ཆེད་དོན་ངི་བར་ལན་འདེབས་གནང་།

ཨི་ཏ་ལི་གྲོས་ཆོགས་ཀྱི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་(Matteo Mecacci)མཆོག་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་ཐུག་འཕྲད་སྐད་ཨི་ཏ་ལིའི་རྒྱལ་ས་རོམ་ནས་ཆེད་ཐེབས་གནང་། ལྷོ་ཾོ་རོལ་གྱི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆོགས་པས་ལྷོ་རོལ་ར་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གི་མི་མང་ལ་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ལས་རིམ་ཞིག་གོ་སྐྱིག་བྱས་ཡོད། བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གི་གསུང་བཤད་ཉན་མཁན་མང་ཆོགས་ཏ་ཅང་མང་བས་ཆོགས་ཁང་ནང་འཆང་ཁ་ཤིག་ཤིག་ཏུ་སྐུར་པའི་སྟེང་། བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གིས་གསུངས་དོན། ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐུ་དབང་ཡོངས་རྫོགས་མང་གཙོའི་ལམ་ནས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་བྲིད་ཆོར་ཅིས་སྟོན་མཛད་རྒྱ་དེ་ཡུན་རིང་ནས་དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་མགོན་པོ་གང་ཉིད་མཆོག་གིས་དགའ་ཞིང་སྟོ་ཞིང་སྟོབས་པའི་སྟོ་ནས་ཐུགས་ཐག་བཅད་གནང་མཛད་པ་ཞིག་རེད། ཞེས་དང་། ཡང་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་སྒྲོར་གསུང་བཤད་གནང་དོན། བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བྱི་རྒྱལ་གྱི་གསར་འགོད་པ་དང་ཡུལ་སྐོར་སྟོ་འཆམ་པ་སོགས་འགོ་བསྐྱེད་བྱེད་བརྒྱུག་གི་མེད་པ་མ་ཟད། བོད་ནང་བོད་མིར་དྲག་གཞོན་ཆེད་རྒྱ་གཞུང་གི་དྲག་ཆས་ཉན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་འབྲེམས་འཛོག་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ལོ་ནས་བཟུང་ད་བར་བོད་ནང་བོད་མི་ ༡༩ གྱི་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་ཡོད། ང་རང་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགོ་བྲིད་ཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བོད་ནང་རང་དབང་དང་། ཡགོང་ས་མཆོག་བོད་ལ་གདན་འདྲེན་བྱ་རྒྱུའི་རེ་བ་དང་འབད་བཅོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཅས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད། ཕྱགས་མཆུངས་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གིས་ཨི་ཏ་ལིའི་མི་མང་དང་གྲོས་ཆོགས་ལ་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱས་ཡོད།

༡༥། གསུམ་བཅུ་དུས་དྲན་ལ་པའི་ཐོག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད།

དེ་རིང་འདིར་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་བོད་མིའི་རང་དབང་སྐར་ལངས་ཀྱི་དུས་དྲན་ཐེངས་ལ་པ་པའི་འདི་སྐབས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ང་ཆོས་སྤང་བཅི་བྱེད་བཞིན་པ་སྟེ། བོད་དུ་འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་གཅིག་ནང་བོད་མི་ ༡༥ ཡིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་སྟེ། བོད་མི་ ༡༩ འདས་གོངས་སུ་སྐུར་ཡོད་པ་དང་། བོད་མི་ ༡ རྒྱ་ནག་ཉན་རྟོག་པས་གང་བྱུང་དུ་མི་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་དམར་གསོད་བཏང་ཡོད།

འཆོགས་བསྐྱེགས་ཐེབས་མཁན་གཞན་ཆེའི་གནས་སྟངས་རྗེ་ཆགས་གོ་མེད་ཆོར་མེད་ཆགས་

པ་དང་། བོད་མི་མང་དག་ཅིག་བཅོན་དུ་བརྟུག་པ། མང་དག་ཅིག་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་པའི་གནས་
ཚུལ་རྒྱུ་མར་ཐོན་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོ་འདི་གར་འདྲུ་འདྲོམས་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་འདྲ་བོད་ནང་
གི་ཉག་ཕྱ་པའི་གནས་སྐབས་གང་འདྲ་ཡོད་མེད་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ།

ཕྱི་ལོ་༡༠༠༥ ལོར་ས་ཁྱི་ཞི་ཆོས་ཆེན་མོ་བྱང་བ་ནས་བཟུང་བོད་ནང་གི་གནས་སྐབས་རི་ཞན་
རི་རྒྱུག་དུ་སོང་སྟེ། ༡༠༠༩ ལོར་ཞིང་པས་སོ་ནམ་མཆམས་འདྲིག་གི་བསྐྱེད་གཤེབ་མི་བྱེད་པའི་ངོ་ཆོས་
དང་། ༡༠༡༠ ལོར་སློབ་བྲིད་སྐད་ཡིག་རྒྱ་སྐད་འདྲིག་རྒྱུའི་སྲིད་རྒྱས་ལ་སློབ་ཕྱག་ནས་ངོ་ཆོས་སོགས་
བོད་ནང་ད་ལྟའི་བར་དུ་རྣམ་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཞི་ཆོས་ལས་འགྲུལ་མང་དག་ཟུ་མཐུད་བྱང་དང་འབྱུང་
བཞིན་ཡོད་ཅིང་། རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་ནི་གྲ་བྱ་ལྷེས་ཕྱི་ལོ་༡༠༠༩ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༧
ཉིན་ཐོག་མར་བཅམས་པ་ཞིག་ཡིན།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་
ལུས་སྟོག་སློབ་བཏང་གནང་བའི་དཔལ་བོ་དཔལ་མོ་རྣམས་ལ་རྗེས་དྲན་དང་། དེ་དག་དལ་ཉེན་རིམ་
བརྒྱད་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་སློན་འདུན་དང་། ད་ལྟ་འདྲ་བཅོན་འོག་དུ་ཟུ་མཐུད་
རྒྱུག་སྤྱོད་མནར་གཅོད་མྱོང་བཞིན་པ་རྣམས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། ཁོང་ཚོས་རྩ་
ཆའི་གཅིས་སྟོག་དོར་བ་རྒྱུད་ཟོས་སུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར་ང་ཚོ་ཆང་མའི་ངོས་ནས་བོད་བསྐྱེད་སྲིད་ཆེད་
མཉམ་རུབ་ཐོག་དུར་བཅོན་བྱེད་དགོས།

ཞི་བདེ་ལ་དགའ་བའི་བོད་མི་ཚོས་འདི་ལྟ་བུའི་དཀའ་སྤྱུག་མང་དག་དང་ལེན་གནང་དགོས་
དོན་གང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་དབང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་མི་དམངས་ཚོས་འོངས་སུ་
སྤྱོད་བཞིན་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་རང་དབང་ལ་གཅིག་མཚུངས་སུ་རོལ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ།
དེ་ནི་འགོ་བ་མའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་རེད། སྤྱིར་ན་གནས་སྐབས་རྩ་དྲག་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་སྐབས།
མི་པལ་ཆེ་བ་ཁྱོད་ཤིང་གསོན་གྱི་འཆོ་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། སོ་སོའི་གཅིས་པའི་རང་ལུས་མེར་
བསྐྱེད་གཏོང་བ་ལ་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཆོད་སེམས་དང་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོད་དགོས་ཤིང་།
ལྷག་པར་དུ་གཞན་དོན་སྤྲད་རང་ཉིད་སློབ་གཏོང་གི་བྱ་གཞག་དེ་རིགས་ལ་བསམ་གཞིགས་གཏིང་
ཟབ་བརྒྱུད་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་སློན་ལུན་ཅ་པའོ་ཡིས་གཞན་གྱི་ཆོ་
སྟོག་དང་རྒྱ་ནོར་ལ་གཞོད་རྒྱུ་ཉིལ་འབྱུང་ཅམ་ཡང་བཟོས་མེད་པའི་སློབ་བཏང་དེ་རིགས་འདིགས་
རྒྱལ་རིང་ལུགས་པར་བཅི་གི་ཡོད་ཅིས་བསྐྱེད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་འཁྱོག་བཤད་ཀྱིས་དོན་དངོས་སྤྱོད་
འགོ་བས་དང་གཡོལ་ཐབས་ཀྱི་བཤད་སྐབས་ཤིག་ལས་མ་འདས།

རྒྱ་ནག་ནང་དུའང་ངོ་རྒྱུ་ཁྱི་ཕྱག་མང་པོ་ཡོད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་མི་རིགས་ཡིན་ན་མཆིལ་འདོན་རྩིས་སྒྲུབ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཡིན་ན་མེ་མདའ་བརྒྱབས་ཏེ་ངོ་རྒྱུ་འགོག་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བོད་མི་ཆོར་དབུགས་ངལ་གསོ་བའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ག་དུས་ཤར་གྱི་རེད་དམ། བོད་མིའི་འདོད་འདུན་ནི་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བོད་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུ་རྒྱ་དང་།

རང་དབང་ཐོབ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། གཉིས་མོས་ཀྱི་མཐའ་འདུམ་ཐབས་ཤེས་ཤིག་མ་རྟེན་བར་དུ་བོད་མི་ཅི་ཅམ་ནས་རང་སློབ་འདོར་དགོས་སམ། ཡང་ན་རྒྱ་ནག་གི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྩ་གཏོར་གྱི་སྲིད་ཁྲིམ་འོག་བོད་ཡོངས་རྫོགས་རྩ་མེད་དུ་འགོ་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། འགོ་བ་མི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་པོ་མོ་དང་རིགས་རྒྱུད། ཤ་མདོག་དབུལ་ཕྱུག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྷ་སྤྱབ་དེ་ཡིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཆང་མ་བདེ་བ་འདོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། སོ་སོའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། རྐང་ཡིག་འཆོ་བ་སྐྱེལ་སྤངས་སོགས་རང་དབང་དང་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་ནི་བདེ་བའི་གཞི་རྩ་ཡིན། སྤབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ། གཅིག་ལ་གཅིག་རྟེན་གྱི་འདིག་རྟེན་འདིའི་ནང་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་གི་བདེ་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་གནས་ལུགས་འདི་ཅམ་ཡང་དང་དུས་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་ཆོའི་ནང་ཤེས་མཁན་མི་འདུག། དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་ལ་སྤིག་པ་མིག་བརྩམ་གྱིས་གཡོལ་ཐབས་བྱས་ན་སྤྱབ་འབྲས་ངན་པ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་ཞིང་། མཐར་འགྱོད་པ་རྟེན་མི་བེན་པའི་དུས་སུ་བྱིས་དྲགས་པ་རེད།

བོད་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་གནའ་བོའི་དུས་ནས་མཛའ་མཐུན་གྱི་བྱིས་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ཞིང་། བོད་མི་ཆོས་རྒྱ་ནག་མི་མང་ལ་གནོད་འཆོ་བྱས་ཐུང་མེད་ལ། རྒྱ་ནག་གི་ཁེ་སན་ལའང་དོ་ཕོག་བཏང་ཐུང་མེད། བོད་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་རབས་སོག་པོ་ཡོན་དང་། རྒྱ་ནག་སྤྱིང་། མན་རྩ་ཆེན་བཅས་རིམ་བྱུང་བར་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་བྱུང་ཡོད། བོད་ཀྱི་འདིན་སྐྱོང་ལ་བྱིས་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་སུ་ནས་ཀྱང་ཐད་ཀར་ཐེ་རུས་བྱས་རིགས་བྱུང་མེད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གི་ཐ་སྲབས་འོག་ཚུད་སྐབས་བོད་འདིའང་མའོ་ཡི་རྒྱ་བསྐྱེད་རིང་ལུགས་པའི་བཀའ་སྒྲོམ་གྱིས་བྱུར་མིད་བཏང་ཡོད།

བོད་ནང་དང་ཁ་གཏད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་གཞིར་བཞག་སྟེ། ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབྱུད་གསུམ་དག་པའི་སྒོ་ནས་རང་བཅའ་རྩོད་གནང་མ་མཛད་པར་བོད་ཀྱི་ས་སྤུལ་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་གཉིས་སྒྲན་དབུ་མའི་ལམ་བསྐྱལ་གནང་ཡོད་པ་དེས་རྒྱ་ནག་གི་གལ་ཆེ་ཤོས་སུ་འདིན་པའི་བདག་དབང་གི་གནད་དོན་ལའང་སེམས་འཚབ་མི་དགོས་པ་བཟོས་ཡོད་ཅིང་། ཁྲོས་ཆོགས་སུ་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་ཀྱི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་ཁྲིམ་འདི་ནི་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་

སྐྱོད་བཅའ་ཅིས་སྒྲིག་གནང་བའི་རྒྱུ་མཐུན་མཐུན་གནས་ཡོད། ང་ཚོའི་ངོས་ནས་བོད་ཀྱི་གནད་
དོན་དེ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་དང་སྤྲུགས་བརྟན་དཀའ་སེལ་གྱི་སྲིད་ཅུས་རྒྱུ་མཐུན་རྒྱུ་ཆོད་སེམས་
བརྟན་པོ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ནས་བརྒྱུ་དེ་བར་བོད་རྒྱུ་འབྲེལ་མོལ་ཐེངས་ ༩ གུས་པར་དོན་ཕན་ལྡན་
པའི་གྲུབ་འབྲས་སོན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཆན་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་ནག་འགོ་བྲིད་ཆོའི་མཁའ་ཁག་བརྒྱུད་གི་ལྟ་བུ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡིན། རྒྱ་ནག་གི་བསམ་པར། ཁོ་བ་ཆོས་ཕྱི་འབྲེལ་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྤྱི་དབང་ལ་ཡགོང་ས་
ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཛད་འཕྲིན་དང་། བཅོན་ཁྱུ་བོད་མིའི་ལས་འགུལ་རྣམས་འགོག་
ཐུབ་པ་ཡིན་ན། བོད་ནང་གི་བོད་མི་རྣམས་མེ་མདས་ཁ་བྱ་གཡོག་ཐུབ་པའི་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ང་ཚོའི་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་རེ་འདུན་ལྟར། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཆོགས་ཆེན་
ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རྒྱ་ནག་གི་ཅ་བྲིམས་དང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་གི་བཅའ་བྲིམས་ཀྱི་
ནང་དོན་གཞིར་བརྒྱུད་ཡིག་ཐོག་ནས་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་ཡོང་
ཐབས་ཀྱི་བསམ་འཆར་དང་། རྒྱ་གཞུང་གི་འབྲེལ་ལོག་ལ་གསལ་བཤད་བཅས་སྡེ་རྒྱུ་སྤུལ་ཡང་
རྒྱ་གཞུང་ནས་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡ་ལན་མེད་པར་ད་ལྟ་བོད་རྒྱུ་འབྲེལ་མོལ་མཆོམས་ཆད་ཡོད། བཅའ་
བྲིམས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དབང་གི་བཅའ་བྲིམས་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ་ཅ་མ་མིན་པར་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ་དེ་ཡིན།
བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཆེད། ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་རྩ་བུ་གནས་སྟངས་ཞི་འཇགས་དང་དུས་གཏན་

དུ་འདུམ་འགྲིག་ཡོང་བྱིར་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་འཁྲིད་ཆོས་ཆོད་སེམས་དང་རྣམ་དབྱེད་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་
བོད་མིའི་སྐྱེ་ཁམས་ལྡན་འཕུལ་དུ་འབྲེལ་མོལ་བསྐྱར་གསོ་བྱས་ཏེ། སུན་ཚུན་གཉིས་མོས་ཀྱི་དཀའ་སེལ་
ཐབས་ལམ་འཆོལ་དགོས། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་བདེན་གྱི་ཐོག་ནས་སེལ་སྐབས་པ་ཡིན་ན་ས་འབྲེལ་
འཐབ་རྩས་ བརྟན་ལྷིང་སོགས་ཕྱོགས་མང་པོར་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་འགྲོ་ངེས་ཡིན།

རྒྱ་གཞུང་གི་སྲིད་གྲོས་ཆོགས་གཙོ་ལྷ་ཆེན་ལིན་གྱིས་ཉེ་ཆར་དམངས་འཕུས་དང་སྲིད་གྲོས་
ཆོགས་ཆེན་གྱི་སྡེ་ཁུབ་དུ། བོད་ནང་དོ་རྒྱལ་དེ་བྱུང་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་
བཅོམ་བྱེད་པོ་མེད་མྱིག་འཇུགས་ཀྱིས་ལྷགས་གཞི་རྩ་མེད་པའི་བསྟོན་འཇུགས་བྱས་པ་ནི་དགོད་བྲོ་
བ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཞེངས་ཕྱོགས་གང་ཡིན་འཛུལ་
སྤྲིང་བྱེད་པོར་ས་རིས་ཐང་གསལ་ཡིན། དེ་བཞིན་བོད་མིའི་སྐྱིག་འཇུགས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་སྟངས་
ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ཡིན་པ་དང་།

རྒྱ་གཞུང་འགོ་ཁྲིད་ཆོང་ ཆོའི་ལས་ཁུངས་ཁག་དུ་སྡོག་བཤེར་བྱེད་དུ་ཡོང་ཆོག་ཅེས་དེ་སྡེ་
ནས་ཡང་ཡང་གསལ་བཤད་བྱེད་པ་ཡིན། དུས་མཚུངས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་དུ་བོད་མིའི་
དོ་བོ་རྩ་མེད་བཟོ་ཐབས་ཀྱི་སྲིད་རྩས་དང་ལས་འཆར་འདྲ་མིན་སྤེལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། མན་རྩ་ལ་
སྲིད་རྩས་དེ་ལམ་སྟོངས་གང་འཆོམས་བྱུང་ཡོད་ཁར། ད་ལྟ་བོད་དང་ཡུ་གུར། ནང་སོག་བཅས་སུ་ལག་
བསྟར་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད།

འདས་པའི་ལོ་རྒྱུ་ ༥༠ ནང་། སྡེ་མོའི་བོད་གང་ཡིན་པ་དེ་པལ་ཆེར་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཡོད། དེ་
ཡང་རྒྱ་གཞུང་གི་མི་འབོར་གནས་སྡོད་ཀྱི་སྲིད་རྩས་གཞིར་བཟུང་བོད་ནང་མང་གཞིའི་འཇུགས་སྐྱོན་
དང་། གང་བྱུང་དུ་གཏོར་ཁ་སྡོག་འདོན། དེ་བཞིན་གྲོང་ཁྱེར་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་ལས་གཞི་སོགས་ཀྱིས་
བོད་ཀྱི་གྲོང་དང་གྲོང་བརྒལ་ཁག་དུ་རྒྱ་མིའི་གྲངས་འབོར་བོད་མི་ལས་བརྒལ་བ་དང་བྱི་ནས་གནས་
སྡོད་བྱས་པའི་གཏོར་སྡོག་ཁེ་ལས་ཆགས་ཡུལ་གྲོང་བརྒལ་ལྟ་བུ་བོད་ཡུལ་གང་སར་ཐང་མར་བརྒལ་
ཡོད། བོད་མི་རྣམས་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཆོགས་སོགས་གང་ཅིའི་ཐོག་མཐར་འབྱུང་བཏང་
སྟེ། རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་བོད་ནང་རྒྱུ་མི་འབོར་ཆང་ཆོང་འཁྲིགས་པའི་ཁྲོད་དུ་བོད་མི་རྣམས་རང་
ཡུལ་དུ་བོད་མིའི་གྲོང་བརྒལ་བྱུར་བཀག་ས་ཁོངས་སུ་འཆོ་སྡོད་དགོས་པ་ཆགས་ཉེན་ཆེ། གྲུང་དབྱང་
འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་སྤུ་ཡི་རྒྱུན་ལས་སྤུ་གྲང་གཞིན་པ་གྲུ་མེ་ཆོན་ནས་ཉེ་ཆར་རྒྱ་ནག་གི་
ཆོགས་ཐོག་ཅིག་ནང་། རྒྱལ་ཞེན་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཆེད་མི་རིགས་ཀྱི་དོ་བོ་སྤོངས་བཏང་དགོས་ལྷགས་ཀྱི་
བརྗོད་བབ་དེ་ནི་བསྐྱེད་བའི་སྤང་ལ་རྟོག་རྩིས་གཏོང་བ་ལྟར་འཛིགས་ཡེར་བའི་ངན་ལྟས་ཤིག་ཡིན།

དཔེར་ན་སོ་སོའི་ལས་ཀ་མི་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་པ་དང་། རང་དབང་གི་གོ་སྐབས་མེད་པར་
བཞོས་ཏེ་རང་གི་སྤྱུལ་དུ་གྲུལ་རིམ་གཉིས་པའི་མི་སེར་ ཆགས་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་རང་ཆོ་ལ་ཆོར་བ་
ཅི་ཞིག་འབྱུང་ངམ། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱ་རིགས་བོད་དུ་གནས་སྡོད་མཁན་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ལྟ་
སློང་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་པོགས་སྤར་ཆ་དང་། གནས་སྤར། དེ་དག་གི་སྤྱུ་གྲུ་ཆོ་ལ་རིན་མེད་སློབ་འཇུག་དང་།
གཞུང་གི་ལས་ཀ་སློད་གྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་གྱི་བྱ་སློད་ནི་བོད་མིའི་སེམས་གྱིས་
འཇུ་དཀའ་བ་ཞིག་རེད།

དེ་ལས་ལྷག་པར་བོད་མིའི་ བསམ་སྒྲོར་བཅོད་སྐྱབས་མེད་པའི་བྱུག་གཟེར་ལངས་པ་ཞིག་
ནི་ཆོས་དད་རང་དབང་བཅན་འཕྲོག་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ལ། བོད་མི་རིགས་ནི་ད་བར་དུས་རབས་བརྒྱ་
གསུམ་རིང་ནང་པའི་ཆོས་ལ་དད་མོས་བྱས་ཏེ། མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་མི་ཆེའི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་
སྐྱངས་བཅས་པར་ནང་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་ གྲུབ་གཏིང་ཚུགས་ནས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་དབང་གིས་
རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དང་མཛའ་མཐུན་མཉམ་གནས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་བརྟན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན།

བོད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་འདི་སྟོན་པ་ཤུ་སྤྱུ་སྤྱུ་པའི་བསྟན་པ་ཟང་གཞིར་
བབྱང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཆོས་ལུགས་གཞན་དང་ལྟན་དུ་འཛུམ་སྤིང་འདིར་བྱམས་བཅེ་དང་། ཞི་བདེ་
བསྐྱུན་སྤྱུ་པའི་རྒྱས་པ་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པོ་ལྟན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། འདས་པའི་ ༤༠ ནང་བོད་དུ་ཁ་
འཛམ་བསྐྱུ་བྱིད་དང་། འག་རྒྱུ་འུང་རྟེན་སྐྱབས་མར་སྤེལ་ཏེ་བོད་མིར་བདེ་སྦྱིད་བསྐྱུན་སྤྱུ་པའི་མེད་
པ་རྒྱ་གཞུང་ནས་ད་བར་གསུམ་ཉི་ཤུ་ལྷུ་མེད། རྒྱ་གཞུང་གིས་མི་ལོ་ ༤༠ རིང་བོད་མིའི་ལྷན་པ་ཁྲི་སྐུ་
བཤལ་གྱི་སློབ་གསོ་སློད་ཐབས་བྱས་ཀྱང་། ད་ལྟའི་བོད་ལ་གཟིགས་དང་། བོད་དུ་ལས་འགུལ་སྒྲེ་འཁྲིད་
མཁན་སལ་མོ་ཆེ་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ མཆོག་ཞལ་མཛལ་ཁུས་མ་གྱིང་མཁན་ནམ་
རིག་གནས་གསར་བཟེ་རྩེས་སུ་སྦྱེས་པའི་གཞོན་སྦྱེས་ཤ་སྟག་ཡིན།

དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གཟིགས་ན་རྒྱ་ནག་གྲུང་ཁྲན་ཆོགས་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་གང་རུང་
ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ས་ཡ་ ༡༩ ཡོད་པའི་ཆོད་དཔག་བྱེད་གྱི་ཡོད་པས། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཆོས་ལུགས་
ཆང་མར་ཆོས་དད་རང་དབང་སློད་དགོས་པའི་དུས་ལ་བབས་ཡོད། ཁྱད་པར་དུ་བོད་ཀྱི་གཤེས་ཡོན་བསྟོ་
གནས་ཁག་དང་། ལྷ་ཁང་སོགས་ལུལ་སྐྱོར་སྤྱོད་འཆམ་པའི་དགའ་སྐྱང་འབྲེན་བྱེད་ཅམ་དུ་བསྐྱར་རྒྱ་
མཆམས་འཛོག་གནང་དགོས། བོད་ནང་ཡོངས་ཁྱབ་དུ་སྦྱིད་པོ་མེད་པའི་སྐབས་འདིར། དགོན་སྡེ་ཁག་
གི་སྟོན་པའི་སྤྱོད་པོ་སྤྱན་སྤྱུ་པའི་བཅན་དབང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་མཛེ་དང་། ཉིང་། ཅང་། ཏུའུ་བཅས་
ཀྱི་པར་སྤྱིག་གཤོམ་བྱེད་དུ་བརྟུག་ན་རྒྱ་ནག་འཆམ་མཐུན་སྤྱི་ཆོགས་སུ་རི་ལྟར་བསྐྱར་སྤྱུ་པའི་བཤ། བོད་

ཀྱི་དགོན་སྡེ་ནམས་དམག་མིའི་ས་ཚུགས་སམ། དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་ཁང་ལྟ་བུར་བསྐྱར་
ན་བོད་མིའི་སེམས་པ་དེ་ལྟར་འགྲུག་གི་རེད་དམ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཆོས་བོད་ཀྱི་གྲ་བཅུན་ནམས་ལ་ཉིན་
མཆན་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་འགྲོ་འོང་དམ་པུག་དང་བྱ་ར་སྐྱངས་འཛིན་བྱེད་པ་ནང་བཞིན་ཁྱོད་ཆོར་དེ་ལྟར་
བྱས་ན་ཆོར་སྤང་ ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་དམ།

གལ་སྲིད་སྤྱི་ཆེན་ཆོའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ལའང་ཆོས་མེད་རིང་ལུགས་པའི་གཞུང་ཞིག་
གིས་ཆོག་མཆན་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། ཆོས་དད་ཡོད་མཁན་ཞིག་ལ་ཆོར་བ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་ངམ། བོད་
མིའི་བསམ་སྒྲུབ་ཁོའི་ཆ་ཁོའི་ཐོག་མ་སྤྲུགས་ཏེ་འཕྲུལ་བྱུགས་བྱས་པ་ཡིན་ན་དེར་གཤོད་ཆོལ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་
ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། མིའི་ཆེ་མཐོང་ལ་རིན་ཐང་མེད་པར་གྱུར་སྐབས། དེར་ཤོར་བསྐྱགས་
འགྲོ་རྒྱུ་གང་ཡང་ལྟག་མེད།

བཅན་ཤེད་ཀྱིས་བོད་པའི་འབྲོག་པ་ནམས་གོང་དང་གོང་བཅུལ་ཉེ་ཁུལ་དུ་གཞིས་སྐྱར་བཅོས་
ཏེ་གཏན་སྡོད་བྱེད་ཏུ་བཅུག་པ་དེས་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྒྲོབ་ལ་ཤུགས་རྒྱན་ངན་པ་ཐེབས་པ་མ་ཟད། བོད་
མིའི་སྲོལ་རྒྱུ་ཀྱི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་སྐྱངས་དང་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་ལ་དོ་སྙེག་ ཆེན་པོ་བྱིན་ཡོད། རྒྱ་
ནག་ཐེ་བའི་ཨེ་ཤ་ཡའི་བྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུའི་ནང་འབབ་བཞིན་པའི་རྒྱུག་རྒྱ་ཆེ་ཁག་བཞུར་རྒྱུད་
འགོ་ཁུངས་སུ་དོ་དམ་ཁུས་ལྡན་ཞིག་བྱེད་དགོས་ན། དེར་དུས་ཆེན་རིག་ཞིབ་འཇུག་དང་། དུས་རབས་
བརྒྱུ་ཤུག་དུ་མའི་རིང་བོད་མཐོ་སྒང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་བདག་བོད་མིའི་ས་ཆུ་བདག་གཅེས་ཀྱི་ནམ་
དཔྱོད་ཟུང་དུ་སྤེལ་ཏེ་བྱེད་དགོས། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལས་འཆར་འདིའི་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་
འབྲོག་པ་ནམས་བྱིར་འདེད་བྱེད་པའི་ཆབ་ཏུ་ཁོ་ཆོ་སྤེལ་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་རྩ་ཐང་ཉམས་གསོའི་ལས་རིམ་
ཁྱོད་རྒྱ་གཞུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་དགོས་ཤིང་། དེར་རྟེན་འབྲོག་པ་ནམས་གནས་སྤོས་
ཀྱི་ལས་རིམ་འདི་འཕུལ་དུ་མཆོམས་འཛིག་དགོས་ཐོག་གཞུང་གི་བཀོད་སྒྲིག་འོག་སྤྱི་ཆོགས་ཁ་བསྐྱར་
ཀྱི་ལས་གཞིའི་ལག་བསྟར་ཟེན་པའི་ཁྱོད་ཐང་ཀར་གྱིང་གུང་ཕོག་མཁན་བོད་མི་ནམས་ལ་གུན་གསལ་
ཆད་ལྡན་སྤོད་དགོས་པ་མ་ཟད། འབྲོག་པ་ནམས་སྲོལ་རྒྱུ་ཀྱི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་སྐྱངས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ལ་
མཐུད་བརྟན་བརྩིང་ངང་གནས་སྤུབ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་སྤྱོད་དགོས།

རྒྱ་ནག་དཔལ་འབྱོར་དང་དམག་ འོན་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཡར་རྒྱས་འགོ་བཞིན་པར་སུས་ཀྱང་ལྟན་
ཀ་བྱེད་ཀྱི་མེད། ད་ལྟའི་ཆར་འགན་འཁུར་ལྡན་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་དང་གུས་བཅི་འོས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་
འགོ་འཁྲིད་ཅིག་ཏུ་རྒྱུར་རྒྱུའི་ དུས་ལ་བབས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་ཞེས་པ་དེ་ཕན་ཚུན་དབར་བསམ་
ཤེས་དང་གུས་བཅི་བརྒྱུད་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལས། བཅན་དབང་དང་འཛིགས་སྤེལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོང་

ཐབས་མེད། ཡིད་ཆེས་མེད་ན་འཆམ་མཐུན་དང་བཟན་ལྷིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་མི་ཐུབ་ལ། གཞན་གྱི་
གྲས་བཅེ་ཐོབ་མིན་སོ་སོའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་འཆམ་མཐུན་མངོན་
འཁུར་བྱེད་དགོས་ན། མི་མང་ལ་རང་དབང་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གྱི་མཆོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
བདག་དབང་ཚོད་པ་ལྟ་བུས་བྱིས་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ལྟན་དུ་འཆམ་མཐུན་བསྐྱེད་མི་ཐུབ། ང་ཚོའི་དབང་
པན་ཚུན་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དགོས་ན། རྒྱ་གཞུང་ནས་ཐོག་མར་ཀུན་གཟིགས་ལ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཐེང་བཅུ་
གཅིག་པ་གཅོས་པའི་ཆབ་ སྲིད་བཅོན་པ་ནམས་སྤྱོད་གྲོལ་གཏོང་དགོས།

བརྟན་བཅོས་ཐོག་ལུལ་ལ་རྒྱལ་སྤྱིར་བྱེད་དགོས་ཞེས་ང་ཚོར་ཚུང་དུས་ནས་བསྐབ་བྱ་ཐོབ་
ཚུང་། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་དང་། ལུ་གུར། རྒྱ་རིགས་བཅས་ལ་བརྟན་གཅོར་བྱེད་སྐབས།
རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྟན་བཅོས་བྱེད་མཁན་ལ་ངོ་བོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུག་འཕྲད་ བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་
འཛམ་སྐྱིང་དུ་སེར་ཡ་དང་། ཨི་རན། བྱང་གོ་རི་ཡ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཚུན་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱོད་ཀྱིས་
དང་། བདེ་འཇགས། ཁོར་ལུག་སྤྱང་སྤྱོད་སོགས་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་གནད་དོན་མང་པོ་ཡོད་པ་
ང་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། བོད་མི་མང་པོས་རང་ལུས་ཞུགས་འབུལ་གནང་བ་འདིའང་གནད་དོན་
ཚུང་ཚུང་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པ་ནན་བརྗོད་བྱེད་འདོད་བྱུང་། ང་ཚོའི་ལུང་པ་རྒྱ་ལོག་ཏུ་ཤོར་བའི་
སྐབས་འཛམ་སྐྱིང་སྤྱོད་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་མང་དག་ཅིག་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེའི་ཆ་ཤས་ཆགས་ཡོད། ད་
ལྟའི་ཆར་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགོ་འཁྲིད་ཚོས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་འབྲེལ་མོལ་གྱི་ཐོག་ནས་སེལ་རྒྱུར་རྒྱ་ནག་
གི་འགོ་འཁྲིད་ཚོར་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་གཞོན་ཤུགས་ཀྱིས་པ་ཐོན་པ་སྤྱོད་དགོས་པའི་དུས་ལ་བབས་
ཡོད། ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་ནས་ཁ་བྲལ་ཚོད་ཀྱི་མེད་སྐབས། རྒྱ་ནག་གཅིག་གི་སྲིད་རྒྱུས་འཛིན་མཁན་ཚོའི་
ལངས་སྤྱོགས་དང་འགལ་གྱི་མེད་ལ། རྒྱ་ནག་གིས་སྤོ་གཡེང་ཆེ་ཤོས་བྱེད་སའི་མངའ་དབང་གི་གནད་
དོན་ཡང་སེལ་ཡོད།

ང་ཚོའི་འཐབ་ཚོད་མཐུད་ དེ་རྒྱུན་འབྱོར་བྱེད་ངེས་ཡིན། མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱང་
ཚོད་སྤོག་གི་དབང་ཚད་ཡོད་མཁན་རེ་བྱུང་གི་ལག་རྩོུ་འཁུར་མི་བྱུང་། ད་ལྟ་ང་ཚོར་བྱེད་ཚེའི་རྒྱལ་
སྤྱིར་འཕལ་དུ་དགོས་ཀྱི་འདུག བོད་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་རྒྱ་ནག་འགོ་འཁྲིད་ཚོ་དང་ལྟན་འབྲེལ་མོལ་
གིས་སེལ་ཐབས་ བྱེད་དགོས་ཀྱང་། ཕྱིས་མ་དགས་གོང་དེའི་གོམ་སྐབས་ཟུར་དུ་གཏོང་བའི་ལུས་སྤྱོད་ས་
དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཡོད། ང་ཚོ་བོད་མི་ཚོར་ཡང་རང་དབང་ལུང་པའི་མི་མང་སྤྱི་བྱིངས་
ལྟར་རང་དབང་མཉམ་སྤྱོད་ ཀྱི་གོ་སྐབས་སྐྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག

རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔུལ་ཁང་ནས་ རྒྱ་ནག་འཁུར་མཆམས་ཤིག་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཆབ་སྲིད་དང་

དཔལ་འབྱོར་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བཅོས་བསྐྱར་དགོས་གཤམ་གསུངས་དོན་ལྟར། ད་ཆ་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་
དུས་ལ་བབས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་ཕྱོག་ཆོ། ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དེ་
སང་ཉིན་རྒྱ་ནག་མགོ་ཉིང་སློག་པའི་རྒྱུ་ཚ་ཆགས་སྲིད་པ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་
བྱེད་ལོང་བྱུང་བ་ཡིན་ན། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྱོད་ལ་ཆབས་ཆེད་མཇུག་འབྲས་ངན་པ་ཕྱོག་རྒྱ་གོར་མ་ཆག་ང་
ཆོས་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་འཁྲིད་ཆོར་མི་འགྲུངས་པར་བསམ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་དུཤད་དག་ཅམ་རྟེན་ཐུབ་པའི་
ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་ནག་འགྲུར་མཆམས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སླེབས་པའི་སྐབས་འདིར། བོད་མིའི་
ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་དང་བྲིམས་མཐུན་གྱི་མངོན་འདོད་ནམས་འགྲུབ་པའི་རེ་བ་ལྷ་བཞིན་ཡོད།

དེ་རིང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་
མི་མང་གིས་བོད་མི་ནམས་ལ་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
དང་བདེན་དང་། འཆེ་བ་མེད་པ། རང་དབང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཆེ་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་
མཁན་བཅས་ཡོངས་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

མཐའ་དོན། བདག་ཅག་གི་སླ་ན་མེད་པའི་དབུ་འཁྲིད་སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་ནས་དུས་རྒྱུན་དུ་སྤྱི་འཐུས་སློབ་སྟོན་གནང་བར་བཀའ་དྲིན་སྤྱིང་བཅངས་ལྷ་རྒྱུ་དང་སྐྱགས།
གཞིས་བྱས་བོད་མི་གང་ལྟར་མཉམ་འཛུམས་ཡོང་བ་དང་། ཡར་རྒྱས་པའི་སྤྱི་ཆེ་ཡུལ་མགོན་པོ་དེ་རིང་
ཁམས་སུ་བརྟན་པའི་སློན་འདུན་ལྷ་རྒྱུ་བཅས། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བྱེ་ལོ་༢༠༡༣
ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༠ ལ།

༡༩། གསུམ་བཅུ་དུས་དྲན་ཐེངས་༥༩ པའི་ཐོག་བཀའ་ཤག་གི་གསུང་བཤད།

དེ་རིང་བྱེ་ལོ་༡༩༧༩ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༠ ཉིན་བོད་མི་ཆོས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་ཞི་བའི་ཁྱེན་
ལངས་བྱས་ཏེ་ལོ་ ༥༩ དང་། བྱེ་ལོ་༢༠༠༩ ལོར་བོད་ཆོས་ཁ་གསུམ་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཞི་ཆོས་བྱས་ཏེ་ལོ་
བཞི་འཁོར་བའི་དུས་ཚོགས་ཀྱི་ཉིན་མོ་འདིར། བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་ལུས་སྟོན་སློབ་བཏང་
གནང་མཁན་གྱི་རྒྱལ་གཅིས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ཡོངས་ལ་རྗེས་དྲན་གུས་བཏུང་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། རྒྱ་ནག་མི་
དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བོད་བཅའ་བརྒྱུད་བྱས་ཏེ་ལོ་ ༥༩ འདས་བེན་ཁྱང་། བོད་ནང་གི་བོད་
མིའི་སྤྱིང་སློབས་ལ་འགྲུར་བ་མེད་པར་གནས་ཡོད། དུས་སྐབས་འདིའི་ཐོག་སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་
ཆེན་པོ་པའི་དགོངས་ཡངས་དགེལ་ཆེད་དབུ་འཁྲིད་ལམ་སྟོན་ལ་གུས་བཏུང་དང་བཀའ་དྲིན་རྗེས་
དྲན་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་བཞིན་འདས་པའི་མི་ལོ་ལྷ་བཅུ་ལྷག་རིང་ང་ཆོད་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཐོག་སྤྱི་

ངལ་ཁྱད་བསད་དང་འབད་ཚོལ་སྟོད་མེད་ཀྱིས་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་མི་ཐོག་ཆན་པ་ནམས་ལའང་
གྲས་བཅུད་དང་བཀའ་ངེན་རྗེས་ངན་ཁྱུ་ཡིན།

ན་ནིང་སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེད་བང་ཅིས་
སྟོད་གནང་རྒྱུའི་བཀའ་ཕེབས་བྱུང་སྐབས། བོད་མི་ཆོར་སློབ་འཆབ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་དགོངས་པ་བསྐྱར་
བཞེས་ཡོང་བའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱང་ཁྱུ་ཡོད། ད་ཆ་ཡལོང་ས་མཆོག་གི་ལྷབས་ཆེད་དགོངས་པ་
དང་ཐག་གཅོད་དེ་དག་ལ་འཇམ་སྤིང་ཡོངས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་དང་བསྐྱགས་བརྗོད་ཁྱུ་བཞིན་ཡོད།
རྒྱལ་ཁབ་ཁག་བཞི་བཅུ་ལྷག་ནང་གནས་སྟོད་བྱེད་མཁན་བཅོན་བྱོལ་བོད་མི་ཆོས་རང་དབང་དང་
ངང་སྟོམས་ཀྱི་ལམ་ནས་སྤྱི་འཐུས་དང་བཀའ་སློན་གྱི་པའི་འོས་བསྐྱེད་ལས་རིམ་ནང་ཞུགས་ཏེ། ལྷབས་
ཆེད་འཕོ་འགྱུར་དེ་འཇམ་སྤིང་ངང་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་ཡོད། ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
ནས་ཕན་ལ་ཐུགས་སྟོན་མཆམས་སྤྱོད་དང་སྐྱགས། ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱིམས་མཐུན་ཀྱི་བརྒྱུད་འཛིན་
པར་དབང་བསྐྱར་མཛད་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གོ་སྐལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དེར་
ཡལོང་ས་མཆོག་ནས། བོད་ཀྱི་སྲིད་སྟོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེད་སྐྱེ་མཁུན་ནས་ངས་ཅིས་ལེན་ཁྱུ་པ་
དེ། དེ་རིང་མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་སྲིད་སྟོང་སྟོ་བཟང་སང་གེ་ལ་ཅིས་སྟོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།
ཞེས་དང་། རིང་ནས་སྤིང་བྱ་བཅག་པའི་འདོད་པའི་དོན། ཞེས་བརྗོད་པའི་འདོད་དོན་དེ་རིང་དངོས་

སུ་སྐབ་སྐབ་པ་བྱུང་ཞེས་བཀའ་ཐེབས་ཡོད། དེ་བཞིན་གཞིས་བཅུགས་བོད་མི་རྣམས་ནས་ཀྱང་ཕྱན་ལ་དགའ་བསུ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་། ལྷག་པར་གཞིས་བཅུགས་བོད་མི་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ལ་དངོས་སུ་སྐྱབ་འཕུད་ཀྱི་གོ་སྐབས་བྱུང་སྐབས། ཁོང་ཆོས་རྒྱུ་སྐྱོར་དང་སྒྲོན་འདུན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་པོ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་འགུལ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐེབས་བྱུང་། སྤྱི་ནོར་ལགོང་ས་མཆོག་གིས་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལྟན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་གནང་བའི་བྱིན་མཐུ་དང་། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་། གཞིས་བཅུགས་བོད་མིའི་ཡིད་ཆེས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བཅས་ལ་བརྟེན་ཏེ། ངས་གདང་སྟོབས་ཆེན་པོས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་འདི་ཉིད་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་བྲིམས་མཐུན་ངོ་ཆབ་དང་། རང་དབང་ཅན་གྱི་མགྱུན་ཆབ་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཐུབ་ཀྱི་ནག་གཞུང་ནས་མི་ཐོག་གསར་རྟིང་གི་འགོ་འཁྲིད་འཕོ་འགྱུར་སྐབས་བོད་མིའི་རང་དབང་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལ་ཉམས་ཉེས་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་སྟོང་འཆང་བ་ནི་ནམ་ཡང་འགྲུབ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བོད་མིའི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྤྱིང་སྟོབས་དང་། མི་ཐོག་རྗེས་མ་ཆོའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་རྣམ་ཐུགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པོ་དེ་ལ་རང་དབང་སྐྱར་གསོ་མ་བྱུང་དེ་སྤིད་དུ་བོད་མིའི་འགོ་འཁྲིད་དང་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་སྟོབས་ཐུགས་རྒྱན་གནས་དང་གོང་འཕེལ་ཡོང་རྒྱ་ལྡན་པ་དེ།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཤད་པ་ལྟར་བོད་མི་ཆོར་རང་དབང་དང་འབྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་བདེན་པ་ཡིན་ན། བོད་ནང་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཇི་བཞིན་བྱི་གསལ་ནང་གསལ་དང་བྱང་སྟོམས་ཀྱི་འོས་བསྐྱེད་ཐོབ་ཐང་སྟོན་དགོས། ད་བར་བོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་རུ་ཟེར་བའི་དམར་ཆོགས་དྲུང་ཆེར་བོད་རིགས་གཅིག་ཀྱང་བསྐྱོད་གཞག་བྱུང་ཁྱོད་མེད་ཅིང་། དབང་ཆ་ཅན་གྱི་གཞུང་གི་གོ་གནས་པལ་ཆེ་བ་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་བཟུང་ཡོད། ལས་བྱེད་པའི་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ལྷག་རྒྱ་རིགས་ཡིན་པ་དང་། སྒྲེར་གྱི་བཟོ་ཆོང་སྟེ་ཆོན་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ སྒྲོར་རྒྱ་མིས་དབང་བཟུང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། མཐོ་རིམ་སྟོབ་འབྲིང་དང་གཙུག་ལག་སྟོབ་བྱ་ཐོན་པའི་བོད་རིགས་བརྒྱ་ཆ་ ༤༠ སྒྲོར་ལ་འཆོ་རྟེན་ལས་ཀ་མེད་པར་ལྷག་ཡོད། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ནི་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་བདེ་དོན་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར། ས་ཡི་གོ་ལ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཕན་གཞོན་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན།

སྐད་ཡིག་དང་། ནང་དོན་རིག་པ། ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་པའི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ལ་སྤྱད་སྟོབ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས། བོད་ཀྱི་མཐོ་སྒང་ནི་གོ་ལའི་ལྗོ་བྱང་གི་སྟེ་གཉིས་སུད་པའི་འབྲུག་རིམ་གྱི་རྟེན་གནས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པས། འཛམ་གླིང་གི་སྟེ་གསུམ་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པ་དང་། མི་འཕོར་དུང་ཕྱུར་བཅོ་ལྷ་ལྷག་གི་འཆོ་གནས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གཙང་ཆུ་ཆེ་ཁག་བཅུའི་འབྱུང་

གྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་བཙུན་བཟུང་བྱས་སྐབས་གྱི་ཆོག་ལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཡུལ་
 བསྐྱུན་རྒྱུ་ལས་ལེན་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། དངོས་དོན་དུ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ལ་རིང་གཉིས་པའི་མི་སེར་ལྷ་
 བྱར་གྱར་ཡོད་པ་དང་། བོད་མི་ཆོས་ཞི་བའི་སློབ་ཤེས་རྒྱ་ནག་གི་ཙུང་ཁྲིམས་ནང་གསལ་བའི་གཞི་རྒྱུ་
 ཐོབ་ཐང་ཚོད་ཆེད་འདུ་འཛོམས་ཙམ་ཡང་བྱེད་ཆོག་གི་མེད་པ། དཔེར་ན་འདི་ལོ་ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡༩ དང་
 ༡༩ རྒྱ་ནག་གི་དབྱིད་གསར་དུས་ཆེན་སྐབས་བོད་མིའི་ཐོག་མེ་མདའ་བརྒྱབས་ཏེ་བསད་པ་དང་འཛིན་
 བཟུང་བྱེད་པ་བཅས་བྱས་ཡོད། བོད་རང་སྤྱོད་ལྟུངས་ཟེར་བའི་དམར་ཆོག་གི་འཕྲུལ་མི་རྣམས་ལ་
 བོད་མི་ཞི་རྒྱུ་ལ་བ་ཆོའི་ཐོག་དམག་དྲང་རྒྱུ་གྱི་སྤྱི་གདམས་ཚུལ་བཞོད་འདོམས་ཀྱང་བྱས་ཡོད། དེའི་
 ལྷོག་ཟླར། ཀོང་ཏུང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལུ་ཀན་དུ་ས་གནས་ཡུལ་མི་ཆོས་བདུན་ཕྱག་ཁ་ཤས་རིང་དོ་རྒྱལ་བྱས་
 ཡོད་སྐབས། ཞིང་ཆེན་གྱི་འགོ་འཁྲིད་ཆོས་དོ་རྒྱལ་བའི་ཁུ་རྩ་ལ་ཉན་འཛིག་གིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་མ་
 ཟད། འོས་བསྐྱེད་ལམ་ནས་གོང་སྡེའི་འགོ་འཁྲིད་གདམ་རྒྱུར་རྒྱུར་དང་། དོ་རྒྱལ་བྱེད་མཁན་འགོ་
 འཁྲིད་གཅིག་གོང་སྡེའི་དམར་ཆོག་གི་དྲུང་ཆེར་བསྐྱོག་གཞག་ཀྱང་བྱས་ཡོད་པ་རེད། བོད་མི་ཤེས་
 ཡོན་ཅན་དང་། རྒྱ་རྩལ་པ། འགོ་འཁྲིད་རྣམས་རང་འགར་འཛིན་བཟུང་དང་བཙུན་འདུག་བྱས་པ། ཉེ་
 ཆར་རྒྱ་གར་ནས་གནས་བསྐྱོར་རྗེས་བོད་ལ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་མཁན་བོད་མི་སྟོང་ཕྱག་ཁ་ཤས་བཀག་ཉར་
 དང་མང་པོ་ཞིག་གར་སོང་ཆ་མེད་སོང་པ། བྱ་བཙུན་སོགས་བོད་མི་མང་པོར་རྒྱལ་གཅིས་ཆོས་གཅིས་
 ཟེར་བའི་སློབ་གསེའི་འཛིན་གྱར་བཏང་སྟེ་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་མཆོན་སྟངས་ཁུ་རུ་བཅུག་པ། བོད་མིའི་
 ས་ཁུལ་ཁག་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགོད་པ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་མི་སྣ་འགོ་བསྐྱོད་མི་ཆོག་པར་བཟོས་པ་བཅས་
 གྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། ཉེ་སྟོན་རྒྱ་རིགས་མཁས་པ་ཞིག་གིས་དེར་སང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་བོད་
 མི་ལས་རྒྱ་རིགས་མང་བ་དང་། བྱ་པ་ལས་ཉན་རྟོག་པ་མང་པ། ཁང་པའི་སྒྲུབ་ཁང་ལས་སོ་སྟེའི་པར་
 ཆས་མང་བ་འདུག་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་ལྟར། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ཡོངས་བསྒྲགས་
 མ་བྱས་པའི་དྲག་པོའི་བྲིམས་གཞིའི་འོག་གནས་ཡོད།

(409)

ཁྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ས་མཆོམས་བར་མེ་འཁོར་སྤྲུགས་ལམ་འདྲུགས་སྐྱོན་རྒྱ་བསྐྱེད། གོ་ལག་
 ཅན་གྱི་སྤྱང་དཔག་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་འགྲེམས་འདྲིལ་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས། བོད་ནི་དྲག་པོའི་རྟེན་
 གཞི་མང་ཤོས་ཀྱི་ས་བྲུལ་ཞིག་ཏུ་སྐྱར་ཡོད། དེར་སྐབས་བོད་ནང་བས་བཅད་ངོ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྷགས་མཐུན་
 གྱི་ཞི་རྒྱུ་རིགས་དང་། ཐ་ན་ཞི་བའི་འདུ་འདྲེམས་ཅམ་ཡང་བྱེད་ས་མེད་པར་བརྟེན། བོད་མི་རྣམས་
 འུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་སྐྱར་ཏེ། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ནས་བརྒྱུད་ད་བར་བོད་མི་ ༡༤ ཡིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་
 བཏང་བའི་ཡིད་སྐྱོའི་དོན་རྒྱུ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ༢༠༠༩ ན་ས་མཆོག་དང་བཀའ་ཤག་ནས་ཆ་བས་ཆེའི་
 ལས་འགུལ་དེ་རིགས་མི་སྤེལ་བའི་འབོད་སྐྱུལ་གནང་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ལོ་༢༠༡༡ གཅིག་སྤེལ་ནང་རང་
 ལུས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་བའི་དོན་རྒྱུ་ ༡༤ བྱུང་བེན་ཡོད། དོན་རྒྱུ་དེ་དག་གི་འགན་ཁག་ཆ་ཆང་
 མཐེགས་བརྒྱུད་ཅན་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་འཁྲིད་ཆེར་ཡོད་ཅིང་། རང་བསྐྱེགས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་དེ་དག་གིས་
 རྒྱ་ཆོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་ལུལ་ཟེར་བའི་དམ་བཅའ་སྟོང་པ་དེར་དགག་ལན་ནན་པོ་བརྒྱབ་ཡོད།

བོད་མིའི་འཐབ་ཚུད་ནི་རྒྱ་ནག་མི་མང་ངམ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཁ་གཏད་བྱས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར།
 རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཁྱིམ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་བྱས་ལ་ཁ་གཏད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་གཞུང་ནས་བོད་
 ནང་གི་གཞི་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་གྱི་གནས་སྤངས་ལ་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དཀའ་ངལ་དེ་དག་དྲག་
 བོད་ཐབས་ལམ་གྱིས་སེལ་མི་ཐུབ་པ་ལའང་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས། བོད་ཀྱི་དཀའ་རྒྱུ་གསལ་ཐབས་
 ལུ་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ ནང་༢༠༡༠ ལོ་སོ་སོར་སྤྱད་པའི་བསམ་འཆར་དང་དེའི་འབྲེལ་བཟོད་ཡིག་ཆའི་ནང་དོན་
 ལྟར། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཁྱིམ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲིམ་གཞིའི་འོག་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་
 རང་སྤྱོད་གི་གནས་བབ་ཅིག་ཡོང་ཐབས་བྱེད་པའི་གཉིས་སྐབ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱས་ལ་པེ་ཅིང་
 སྲིད་གཞུང་གིས་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་པར་བསྐྱར་བསྐུལ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། རྟོང་ཀོང་དང་མེ་ཀའོ་ལ་ཆད་
 མཐོའི་རང་སྤྱོད་སྤྱད་ཡོད་པ་དང་། ཐེ་མེན་ནང་འགལ་ལྷན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཆད་མཐོའི་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་
 རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད། བོད་མི་ཆོར་ད་བར་རྩ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་བའི་རང་སྤྱོད་མིང་དོན་མཚུངས་
 པ་ཞིག་སྤྱོད་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་ནམ། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་འཁྲིད་གསར་པ་ཆོས་སྐུར་བཅོས་
 མོ་དབྱེ་ངོ་མ་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་དང་། ད་བར་བོད་ཀྱི་ཐོག་བབུང་བའི་མཁྲགས་བབུང་གི་སྲིད་བྱས་ལས་ཐུབ་
 འབྲས་མ་བུར་བར་ངོས་ལེན་དང་སྤྲུགས། ཁོར་འཁྲུལ་ཡོ་བསྐངས་བྱེད་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ཡོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ལ་རང་བཅའ་གི་གནས་བབ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་
བོད་མི་ནམས་ལ་རང་ཐག་རང་གཅོད་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཀྱང་། ང་ཚོས་ཚུགས་གཉིས་ཀར་པན་ཐོགས་
ཡོད་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་གི་ཐོག་བབས་ཏེ་འགྲིག་ཐབས་བྱས་ཡོད། རྒྱ་རིགས་མི་མང་དང་གེས་ཡོན་

ཅན་ཅམས་ཀྱིས་བོད་མི་ཆོས་ཞི་རྒྱུ་དང་རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་བཏང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་
ལ་ཐུག་མིན་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། འབྲེལ་མོལ་དང་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་བོད་དོན་
ཐག་ཚད་ཡོང་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཉིད་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་གཉིས་ཀའི་ཁེ་སན་བཟང་ཤོས་སུ་སྤྱར་ཡོད།

ང་ཆོའི་ངོས་ནས་འབྲེལ་མོལ་སུ་མཐུད་བྱེད་སྤངས་སྒྲིལ་བ་གཏོང་རྒྱུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། བར་
ལམ་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྤྱར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་འགས་ནུས་ཤུགས་མང་ཆེ་བ་འཛམ་གླིང་གང་
སར་བསྐྱོད་དེ་ཡགོང་ས་མཆོག་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་འཐུགས་ཀྱི་བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་
བྱེད་རྒྱུ་ཐོག་བཅད་སྐྱོད་བཏང་ཡོད། དེས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་སྤྱར་བས་
ཀྱང་ལྷག་པར་བསྒྱུར་ཡོད།

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་བཅུགས་པའི་དགོས་དོན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
སྤངས་སྐྱོབ་བྱེད་ཆེད་ཡིན་པ་ལྟར། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་དོན་མ་བརྟེན་
པ་གནང་དགོས་པ་དང་། བོད་ནང་གི་ཇ་དྲག་གནས་སྐངས་བསལ་ཐབས་སུ་དམིགས་བསལ་སྒྲིལ་བ་
གཏོང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཁྱེད་རྒྱལ་ཡིན། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོགས་དང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་
ཅམས་ཀྱིས་བདེན་གཏམ་བཀག་སྒོམ་དང་རྩུན་གཏམ་དེའི་བསྐྱགས་ཀྱི་སྤྱི་བཀའ་གསལ་བསལ་ཆེད།
བོད་ནང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་པའི་ཆོགས་ཚུང་གཏོང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཁྱེད་
ཡིན། རྒྱལ་མཆོམས་མེད་པའི་གསར་འགོད་འཐུས་ཆོགས་ཀྱིས་ཕི་ཡོང་ཡང་ (Pyongyang) གི་ནང་
དུང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགོད་མི་སྣ་རྟེན་གཞི་བྱེད་ཆོག་གི་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་སར་དེ་ལྟར་རྟེན་གཞི་བྱེད་
ཆོག་གི་མི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ཡོད། ཨ་སེ་ཨན་ (ASEAN) དང་སར་ཀ་ (SAARC) ས་གནས་རྒྱལ་
ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་ཅམས་ནས། བོད་ཀྱི་སའི་ཆགས་བབ་དང་། རྩ་འགངས་ཆེ་བའི་
བོད་ཀྱི་ཁོར་ཕུག་གི་གནས་བབ་ལ་བསམས་ཏེ། སོ་སོའི་ས་གནས་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་གྲོས་གཞིའི་ནང་བོད་
ཀྱི་གནད་དོན་ཡང་འཛིག་ཐབས་ཡོང་བའི་འབོད་སྐུལ་ཁྱེད་རྒྱལ་ཡིན།

རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཀྱི་དཀའ་རྒྱུག་བསལ་ཐུབ་ཆེ། ཨ་ཤི་ཡའི་གླིང་ཆེན་ཁུལ་གྱི་ཞི་བདེ་ལྷིང་
འཇགས་ལའང་སན་ཐོགས་བསྐྱབ་ཐུབ་པཅན་བྱོལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཆོས་གཞིས་བཞུགས་སྐྱན་ཆེ་
ཅམས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱུག་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་རྒྱལ་སྤྱིར་ཁྱེད་དགོས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རང་
དབང་སྤར་གསོ་དང་བདེན་དོན་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་གྱི་གནས་ཚད་གོང་མཐོར་གཏོང་སྤྱད། ཤེས་
ཡོན་གྱི་ལས་དོན་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་སུ་བཅིས་ཏེ། སྤྱི་དོན་ལྷག་བསམ་ཅན་དང་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་འགོ་
འཁྲིད་གང་མང་གསོ་སྤྱོད་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། བསྟན་སྤྱིད་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་རང་སྤྱོད་སྒོམ་བཏང་

གནང་མཁན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་རེས་གཟུང་ལྷག་པ་ནམ་ཡིན་ལ་གཟུངས་སྐྱུགས་ཡིག་དྲུག་དང་འབྲེལ་བསྡེ་སློན་མཆོམས་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ལོ་ན་གཞོན་པ་ཆོས་དེ་ཉིན་བོད་ཆས་ཀྱིན་པ་སོགས་རང་གི་པ་མེས་ནས་བརྒྱུད་པའི་གོམས་སློལ་དང་རིག་གཞུང་གི་བྱུང་ལོ་རྣམས་ལ་དགའ་སྟོབས་ཀྱི་སློན་སློབ་སྤྱོད་དང་ཉམས་བསྟར་བྱེད་དགོས། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ འདི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ལོར་བཅི་རྒྱ་དང་། ལོ་འདིའི་ནང་བོད་མི་དང་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཆོས་སོ་སོའི་གནས་ལུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུས་དང་མངའ་སྡེའི་འཕུས་མི་ཆོར་བོད་དོན་སྐྱོར་དང་། བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་གནས་སྟངས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་འཛིན་སྟངས། ཡུལ་ཁོངས་མཆོག་དང་བོད་མིའི་སྤྱི་ལོ་འཛུགས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་རི་ཡིན་སོགས་འབྲེལ་བཤད་བྱས་ཏེ་གོ་རྟོགས་ཐུབ་པ་བཟོ་དགོས། བོད་དང་བོད་མིའི་ཅ་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེད་གོས་ཆོད་གཏན་འབེབས་ཡོང་ཐབས་དང་། བོད་སྐྱོར་བའི་སྤྱོད་གོ་སྤྱི་བོད་མིའི་དབུ་འཁྲིད་དང་སྤྱི་ལོ་འཛུགས་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་གོང་མཐོར་གཏོང་བའི་ལས་འགུལ་སླེལ་ཐབས་བཅས་གནང་དགོས།

སྐབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་བཀའ་ཤག་གིས་ཆེག་བསྐྱེལ་དང་། གསར་གཏོད། རང་ཁ་རང་གསོ་བཅས་ཀྱི་ལྷ་སྤྱབ་ལམ་སྟོན་གཞི་རྩར་བབས་སྟེ། བོད་མིའི་ཅ་དོན་དམིགས་ལུལ་སྤྱབ་ཐབས་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་དང་སྤྱི་ལོ་འཛུགས་ཁག་དྲུག་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་དྲུག་རྗེས་ཟིན་པ་བཟོ་ཐབས་ལ་འབད་ཚོལ་གང་ཡོད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། གཞན་ཡང་། བོད་མི་ཡོངས་དང་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཆོས་ལས་འགུལ་གང་འདྲ་ཞིག་སླེལ་རུང་ཞི་བའི་སློན་སློབ་དང་། ལུལ་ཁྲིམས་དང་མི་འགལ་བ། ཆེ་མཐོང་ལྡན་པ་ཞིག་ངེས་པར་གནང་རོགས་ཞེས་འབོད་བསྐྱེལ་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། འཆོ་བ་མེད་པ་དང་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ནི་རང་རེའི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཅ་བའི་ལྷ་སྤྱབ་གཉིས་ཡིན་པ་དྲུག་ཉུང་དགོས། ཕྱི་ལོ་འཛུགས་ཀྱི་ལོར་ཡུལ་ཁོངས་མཆོག་མགོན་སྐྱེ་བྱེད་བརྒྱ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཆོངས་ལྷ་མེད་པའི་མཁྱེན་ལྷབས་དང་། སྤྱིའི་གསང་བ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བརྟན་སྐྱེ་གོགས་ཀྱི་མཆོན་མས་མ་རེག་པར་རང་ཅག་བོད་འབངས་སྐྱེ་འགོ་ཡོངས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་བཞུགས་པ་ནི། ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་སྐལ་བཟང་གི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས། དགའ་སྟོམ་དང་བཀའ་བྱིན་སྟོང་བཅངས་ལྷ་བཞིན་ཡོད།

ཡུལ་ཁོངས་མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༢༤ ཉིན་སྤྱིའི་ཡང་སྲིད་ཕེབས་ཕྱོགས་སྐྱོར་གལ་ཆེའི་བཀའ་ཡིག་བསྐྱེལ་བར་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱབ་སྐྱོར་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། དོན་གནད་དེའི་ཐད་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཡུལ་ཁོངས་མཆོག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ལས། རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་གཞུང་ལ་ཐེ་བྱས་བྱེད་དབང་སྤྱ་ཅམ་མེད། ཞོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་བོད་མིའི་བདེན་དོན་ཐོག་རོགས་རམ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་སྲིད་གཞུང་ཡོངས་དང་། བྱུང་པར་ཨ་རི་དང་ཡུ་རོབ་

དང་ཨེ་ཤི་ཡའི་སྲིད་གཞུང་ཁག་ དེ་བཞིན་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ཁག་ གང་ཟག་སྒྲིལ་བཅས་
ཚང་མར་སྤྲུགས་མེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་གྲོགས་པོ་གསར་སྤྱིང་ཚང་མར་
རྒྱབ་སྐྱོར་སྤུ་མཐུད་གནང་རོགས་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། རྩ་བཤུ་གི་དུས་སྐབས་འདིར་ང་ཚོར་བྱེད་ཆོ་སྤར་བས་
དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་ཆགས་འདུག་ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བཀའ་ཤག་གི་ལས་དོན་གང་
ཅིའི་ཐོག་མཐུན་སྦྱོར་དང་མཉམ་ཁུབ་ཏུ་ཅང་བཟང་པོ་གནང་བུང་བར་སྤྲུགས་མེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

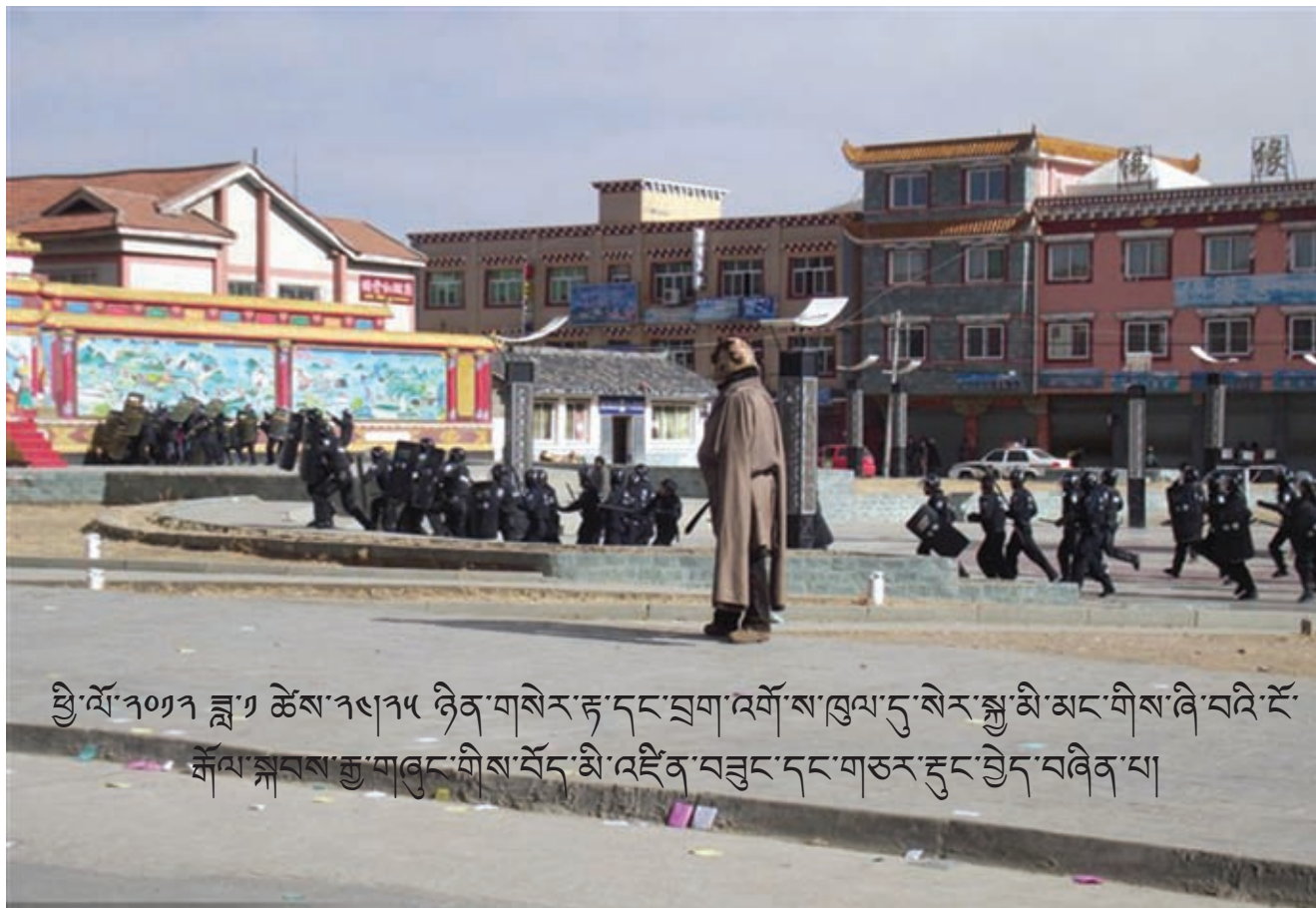
ལྷག་དོན། འདས་པའི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ལྔ་ལྷག་རིང་རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་གཏོང་མོད་
ཆེན་པོས་ང་ཚོར་མཐུན་འཇུག་རོགས་རམ་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་ནམ་ཡང་བརྟེན་ཐབས་མེད། ལྷ་
པར་སྤན་ནས་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་འགོ་འཁྲིད་ཀྱི་འགན་ཁུར་སྒངས་རྒྱུ་འདིའི་ཐད་སྤྱིང་ཚོར་སྤར་
ལྷག་བུང་བས་དམིགས་བསལ་སྤྲུགས་མེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།གཞིས་བཞུགས་བོད་རིགས་སྤན་སྒྲ་ནམས་དུས་
ཉག་ཏུ་ང་ཚོའི་སྤྱིང་དབུས་སུ་མ་བརྟེན་པར་ཡོད་ཅིང་། རི་སྲིད་བོད་ནང་རང་དབང་བསྐྱར་གསོ་དང་
ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བོད་དུ་གདན་ལྷན་སྤྲུགས་ཀྱི་བར་གཞིས་བྱས་བོད་མི་ནམས་
གོམ་པ་མཉམ་བཤོད་དང་སེམས་ཁུར་མཉམ་བསྐྱེད་གནང་དགོས་ཞེས་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

མཐའ་དོན། སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐྱེ་ཆེ་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བརྒྱར་
བཏན་ཅིང་། སྤྲུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། རང་ཡུལ་གངས་ཅན་གྱི་
ཞིང་དུ་རང་དབང་དང་གཞིས་བྱས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་སྐལ་བཟང་ཉི་མ་ལྷུར་དུ་ཤར་བའི་སློན་འདུན་
ལྷ་རྒྱུ་བཅས། བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་སློ་བཟང་སངས་ཤེས་བྱེ་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༠ ལ། །

ཨ་མ་དྲོ་རྩ་བ་རྩོད་ཐོག་ཏུ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་ཁྲིམས་ཉེན་རྟོག་དམག་དབུང་ཟུ་ཉུ་ གྱི་སྒྱུར་ཡིག་ནང་། རྩ་བ་མི་
དམངས་ལ་གྲུས་འདུད་ལྷན་ མེ་མདའ་ངའི་ཁ་ལ་ཉན། ང་ཉང་གི་ཁ་ལ་ཉན། ཞེས་ཁྲིམ་གཞུང་དུ་བསྟན་ཡོད།

ཁམས་བྲག་འགོར་རྒྱལ་གཅིས་དཔའ་བོ་ཆེ་དབང་རྟོག་བྱ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་བྱས་པ་
རྗེས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་ཕུང་ལ་མཇལ་དར་བསྐྱོན་ཏེ་གྲུས་བཏུད་མཆོད་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་གླ་ཆེས་༢༧༣༥ ཉིན་གསེར་རྟ་དང་བྲག་འགོ་ས་ཁུལ་དུ་སེར་སྐྱ་མི་མང་གིས་ཞི་བའི་ངོ་
རྟོལ་སྐབས་སྐྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་འཛིན་བཟུང་དང་གཙུག་ཁྱིམ་བཞིན་པ།

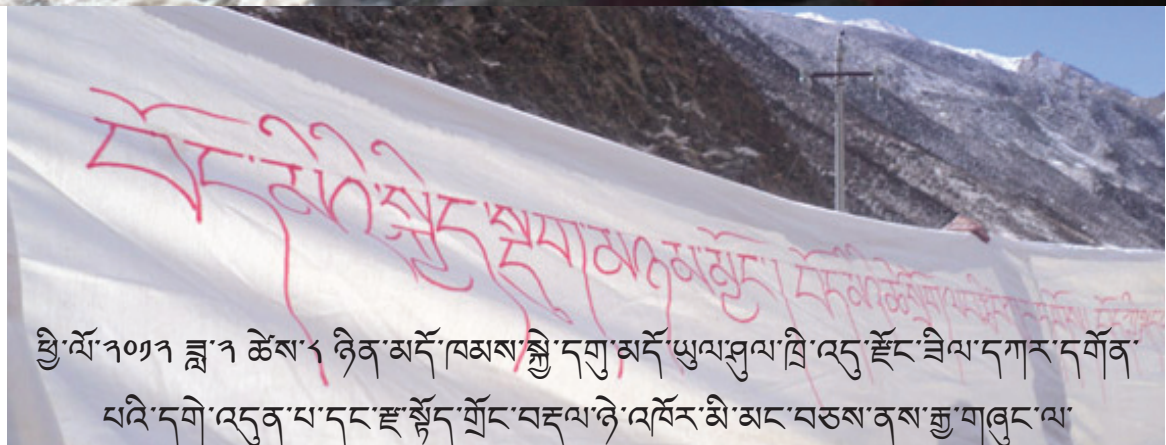

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ ལྷ་པོ་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་གསེས་རྟ་ས་ཁུལ་སེར་སྐྱ་མི་མང་གིས་ཞི་བའི་ངོ་མོལ་བྱེད་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་༩ ཚེས་༡༥ ཉིན་ཨ་མདོ་རྫོང་གི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་དང་ཡུལ་མི་སྤྱོད་ཕྱག་
མང་བོས་དཔལ་འབྱོར་བཟང་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱི་སྐུ་ཕྱང་ཞུགས་འབྲུལ་བྱ་ཡུལ་དུ་ལག་རྟེན་བཏགས་
ཐོགས་ནས་མུ་ཙུང་དང་གྲས་བཏུང་མཚོན་བཞིན་པ།

མི་ལོ་༡༠༧༡ ལྷ་༡ ཆོས་༡ ཉིན་མདོ་ཁམས་སྐྱེ་དགུ་མདོ་ཡུལ་གུལ་ཁྱི་འདུ་རྫོང་ཟེལ་དཀར་དགོན་
 སའི་དགོ་འདུན་པ་དང་རྩ་སྟོན་གྲོང་བཅའ་ཉེ་འཁོར་མི་མང་བཅས་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་

ཞི་བའི་ངོ་རྒོལ་གནང་བཞིན་པ།

ལྷ་མོ་ལོ་༡༠༧༡ ལྷ་༡ ཆོས་༡ ཉིན་མདོ་ཁམས་སྐྱེ་དགུ་མདོ་ཡུལ་གུལ་ཁྱི་འདུ་རྫོང་ཟེལ་དཀར་དགོན་

ཟ࿃་ལོ་༡༠༡༡ ཟ࿃་༡ ཆོས་༥ ཉིན་མདོ་སྤང་གཅན་ཆ་རྫོང་ནང་ཁོག་ཤང་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་པའི་དགོ་
 འདུན་པ་ཆོས་ཆོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་གྱི་མཆོད་གཏོར་སྟེང་མར་རྒྱན་གྱིས་བོད་གྱི་རྒྱལ་དར་དང་། རྒྱབས་
 མགོན་པ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱ་བརྟན་བཞག་སྟེ་སྟོན་ལམ་དུས་ཆེན་སྤང་བཅི་བྱས་པ།

ཟ࿃་ལོ་༡༠༡༡ ཟ࿃་༡ ཆོས་༡༠ བོད་མིའི་ཡར་ལངས་དུས་དྲན་གྱི་ཉིན་མོར། མདོ་སྤང་གཅན་ཆ་རྫོང་ནང་
 ཁོག་ཤང་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་པའི་དགོ་འདུན་པ་ཆོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་ཚོྂལ་བྱེད་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་༩ ཚེས་༡༠ ཉིན་མདོ་སྨད་གཙན་ཆ་རྫོང་ནང་ཁོག་ཤང་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་པའི་དགེ་
འདུན་པ་ཚོས་བསང་གསོལ་དང་འབྲེལ་བོད་རང་དབང་སྐྱོར་གྱི་ཡིག་ཆ་འབྲེམས་གཏོང་དང་སྐད་
འབོད་གོམ་བགོད་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་འདྲ་པར།(གོང་དང་འོག)

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལྷ་ཡུལ་ཆེས་པོ་ཉིན་ཁམས་ཉག་རིང་ས་ཁུལ་གྱི་རང་ལོ་༡༡ ཅན་གྱི་ཨ་ཕོ་བཟུ་ཤིས་དང་། རང་ལོ་༡༩ ཡིན་པའི་ཆེ་རིང་རྒྱལ་མཆན། རང་ལོ་༡༡ ཡིན་པའི་ཆེ་རིང་དབང་ཕྱུག་བཅས་གྱིས་ཉག་རིང་རྫོང་ཐོག་ཏུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་བསྐྱེད་ས་ཤིང་ཡིག་ཆ་འགྲེམས་གཏོང་བྱེད་བཞིན་པ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༩ ཚེས་༡༤ ཉིན་མདོ་སྤང་རེབ་གོང་དུ་རྒྱལ་གཅིས་དཔལ་ལོ་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་
ལྷན་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྲིགས་བཏང་རྗེས་ས་གནས་སེར་སྐྱ་མི་མང་གིས་རྩོད་བོ་དགོན་པར་
གདན་འདྲེན་བྱ་བ་ཞིན་པ།

མདོ་སྐད་ར་བ་རྫོང་ཐོག་ཏུ་བྱ་ཆས་སྐྱས་པའི་རྒྱ་ནག་ཉེན་
རྟོག་དམག་མིས་དམ་བྱ་བྱེད་བཞིན་པ།(༢༠༡༡།༣།༢༥)

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ ཟླ་༡ ཚེས་༡༥ ཉེན་ར་བ་རྫོང་ཐོག་ཏུ་རྒྱ་ནག་
ཉེན་རྟོག་དམག་མིས་སྐྱོར་གཡེང་བྱེད་བཞིན་པ།

རྒྱལ་གཅིས་དཔའ་བོ་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྷན་ལགས་ཀྱིས་རང་ལྷས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་རྗེས་རེབ་བོ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་
པ་ཚོས་རེབ་བོ་དགོན་པའི་མདུན་ཐང་ཏུ་རྒྱལ་བའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་གསུང་འདོན་གནང་བཞིན་པ།(༢༠༡༡།༣།༢༥)

མདོ་སྐད་རེབ་གོང་བདེ་ཆེན་དགོན་པས་གསུམ་བཅུ་དུས་
བཟོ་སྲུང་བཅི་ཞུས་པ།(༢༠༡༡།༣།༡༠)

རེབ་གོང་སེར་རྒྱ་མི་མང་གིས་ཞལ་འདེབས་དང་མཇལ་
དར་འབྲུལ་བཞིན་པ།(༢༠༡༡།༣།༢༥)